LETO XVI., ŠTEV. 127 LJUBLJANA, PETEK, 3. JUNIJA 1955 Cena 10 din

DRUGA IZDAJA

SLOVENSKI Poročevalec

Izdaja časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec — Direktor: Rudi Janhuba — Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Tiska tiskarna »Sl. poročevalec« — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 — Uprava Ljubljana, Tomšičeva 5-II., telefon 23-522 do 23-526 — Oglasni oddelek: Ljubljana, Kardeljeva ulica 5, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 — Poštni predal 29 — Tekoči račun Narodne banke 601-»T«-143 Mesečna naročnina 200 din

DEKLARACIJA

vlad Federativne ljudske republike Jugoslavije in Zveze sovjetskih socialističnih republik

Beograd, 2. junija. (Tanjug). Nocoj okrog 19. ure sta predsednik FLRJ Josip Broz - Tito in predsednik ministrskega sveta ZSSR Bulganin podpisala skupno deklaracijo vlad Federativne ljudske republike Jugoslavije in Zveze sovjetskih socialističnih republik. Pred podpisom, ki je bil opravljen v domu garde JLA v Topčideru, sta deklaracijo prebrala v srbohrvaščini državni sekretar za zunanje zadeve FLRJ Koča Popović, v ruščini pa namestnik ministra za zunanje zadeve Sovjetske zveze Andrej Gromiko.

Delegacija vlade FLRJ, ki jo sestavljajo: predsednik FLRJ Josip Broz Tito, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, podpredsednik ZIS, Aleksander Ranković, podpredsednik Zveznega izvršnega sv. Svetozar Vukmanović-Tempo, član ZIS Mijalko Todorović, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, državni podsekretar za zunanje zadeve Veljko Mičunović, in delegacija vlade sovjetskih socialističnih republik, ki jo sestavljajo član predsedstva Vrhovnega sovjeta ZSSR in prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze N. S. Hruščev, predsednik ministrskega sveta ZSSR A. Bulganin, prvi namestnik predsednika ministrskega sveta ZSSR A. I. Mikojan, predsednik komisije za zunanje zadeve sovjeta narodov Vrhovnega sovjeta ZSSR, član CK KP Sovjetske zveze in glavni urednik »Pravde« T. Šepilov, prvi namestnik ministra za zunanje zadeve ZSSR A. A. Gromiko, namestnik ministra za zunanjo trgovino ZSSR P. M. Kumikin, sta imeli v Beogradu in na Brionih razgovore od 27. maja do 2. junija 1955. Med pogajanji, ki so potekala v duhu prijateljstva in medsebojnega razumevanja, so bila izmenjana mnenja o mednarodnih problemih, ki se dotikajo koristi Jugoslavije in ZSSR, vsestransko pa so bila obravnavana tudi vprašanja iz političnih, gospodarskih in kulturnih zvez med obema državama.

I.

Izhodiščna točka razgovorov je bila obojestranska želja obeh vlad, da se v korist mirnemu reševanju mednarodnih vprašanj in utrjevanju sodelovanja med narodi in državami uporablja način pogajanj.

Narodi obeh držav in njihove oborožene sile so zlasti razvile medsebojno prijateljstvo in borbeno sodelovanje v letih vojne, ki so jo vodili skupno z drugimi svobodoljubnimi narodi proti fašističnim zavojevalcem.

Vladi sta se sporazumeli, da bosta storili nadaljnje ukrepe za normalizacijo svojih zvez in za zboljšanje sodelovanja med državama, prepričani, da je to v korist narodov obeh držav in prispevek k zmanjšanju mednarodne napetosti pa tudi utrditvi miru na svetu.

Med pogajanji je prišlo do izraza iskreno prizadevanje vlad obeh držav za nadaljnji razvoj vsestranskega sodelovanja med FLRJ in ZSSR kar je v popolnem soglasju s koristmi obeh držav in z interesi miru in socializma, za kar so dani danes objektivni pogoji.

Razpravljajoč vprašanja, o katerih so potekali razgovori in z namenom utrjevanja zaupanja in sodelovanja med narodi izhajata obe vladi iz naslednjih načel:

Nedeljivosti miru, na katero edino se lahko opira kolektivna varnost.

spoštovanja suverenosti, neodvisnosti, integritete in enakopravnosti med državami v medsebojnih odnošajih in zvezah z drugimi državami,

priznavanja in razvijanja miroljubne koeksistence med narodi, ne glede na ideološke razlike in razlike v družbeni ureditvi, pri čemer se razume sodelovanje vseh držav na področju mednarodnih odnošajev sploh, zlasti pa gospodarskih in kulturnih zvez,

izvajanja načela medsebojnega spoštovanja in nevmešavanja v notranje zadeve iz kakršnihkoli razlogov gospodarske, politične ali ideološke narave, ker so vprašanja notranje ureditve različnih družbenih sistemov in različnih oblik razvoja socializma izključno stvar narodov posameznih držav,

pospeševanja medsebojnega in mednarodnega gospodarskega sodelovanja ter odstranjevanja vseh tistih činiteljev v gospodarskih odnošajih, ki otežkočajo zamenjavo dobrin in ovirajo razvoj proizvajalnih sil v svetu in v okviru narodnih gospodarstev,

dajanja pomoči po ustreznih organih OZN, kakor tudi v drugih oblikah, ki so v skladu z načeli OZN, državnim gospodarstvom ter gospodarsko nerazvitim področjem v korist narodom teh področij in razvoju svetovnega gospodarstva,

odstranjevanja kakršnih koli oblik propagande in zavajanja ter drugih ukrepov, ki sejejo nezaupanje in na kakršen koli način otežkočajo ustvaritev ozračja za konstruktivno mednarodno sodelovanje in miroljubno koeksistenco med narodi,

obsojanja sleherne napadalnosti in vsakega poskusa, da bi vsilili politično in gospodarsko dominacijo drugim državam,

priznavanja, da politika vojaških blokov povečuje mednarodno napetost, izpodkopava zaupanje med narodi in povečuje nevarnost vojne.

II.

Obe vladi izhajata v svoji politiki od načel, izraženih v Ustanovni listini Združenih narodov in sta sporazumni, da je treba zastavljati nadaljnje moči za utrjevanje vloge in avtoritete Združenih narodov, kar bi bilo zlasti potrjeno s tem, da bi dali Ljudski republiki Kitajski mesto zakonitega zastopnika v OZN.

Obe vladi sta sporazumni, da morajo vsi narodi zastaviti nove napore, da bi prišli do ugodnih zaključkov in sporazumov v pogajanjih o tako važnih vprašanjih za mir na svetu kot so: zmanjšanje in omejitev oboroževanja kakor tudi prepoved atomskega orožja, uvedba splošne kolektivne varnosti in v tem okviru sistem kolektivne varnosti v Evropi, temelječ na sporazumu ter vprašanje uporabe nuklearne energije v miroljubne namene.

S takimi napori bi se ustvarilo ozračje, ki bi hkrati omogočilo miroljubno reševanje tako perečih prvorazrednih mednarodnih problemov kot so: sporazumna rešitev nemškega vprašanja na demokratični podlagi in v skladu z željami in koristmi nemškega naroda kakor tudi v korist splošne varnosti, zadostitev zakonitih pravic Ljudske republike Kitajske do Formoze.

Obe vladi pozdravljata sklepe konference v Bandungu kot pomemben prispevek k ideji mednarodnega sodelovanja, kot podporo naporom narodov Azije in Afrike za utrditev njihove politične in gospodarske neodvisnosti, ter sodita, da vse to prispeva k utrjevanju miru na svetu.

III.

Vsa pozornost je bila posvečena razčlembi dosedanjih odnošajev med obema državama in perspektivam za nadaljnji razvoj le-teh. Upoštevajoč, da je prišlo v zadnjih letih do velikanskih motenj v medsebojnih odnošajih, kar je škodovalo tako obema stranema kot mednarodnemu sodelovanju, in odločno pripravljeni, da razvijeta svoje prihodnje odnošaje v duhu prijateljskega sodelovanja ter opirajoč se na načela, našteta v deklaraciji, sta se vladi FLRJ in ZSSR sporazumeli glede naslednjega:

1. Da bosta storili vse potrebne ukrepe za uvedbo normalnega pogodbenega stanja, na podlagi katerega bosta uredili in skrbeli za normalni razvoj zvez v smislu razširitve sodelovanja med državama na vseh področjih, za katera sta obe vladi zavzeti;

2. da sta potrebna povečanje gospodarskih zvez in razširitev gospodarskega sodelovanja med obema državama.

V ta namen sta se vladi sporazumeli, da bosta storili potrebne ukrepe, ki bodo odpravili posledice, nastale s kršitvijo normalnega pogodbenega stanja v gospodarskih odnošajih med državama.

Sporazumeli sta se tudi, da bosta sklenili nujno potrebne pogodbe, s katerimi bosta uredili in olajšali razvoj gospodarskih zvez v gori navedenem smislu;

3. Z namenom zboljšanja kulturnih zvez sta obe vladi izrazili pripravljenost skleniti konvencijo o kulturnem sodelovanju;

4. pripisujoč velik pomen potrebi, da je javnost poučena o razvoju prijateljskega sodelovanja med narodi in želeč, da bi bila javnost natančno in objektivno obveščena, sta se vladi sporazumeli o potrebi sklenitve konvencije o informativni službi v duhu sklepov OZN in na podlagi recipročnosti glede položaja in privilegijev za organe teh služb na ozemlju vsake strani pogodbenice;

5. podpirajoč priporočilo OZN o razvoju sodelovanja med vsemi državami glede uporabe nuklearne energije v miroljubne namene, kar je bistvenega pomena za utrjevanje miru in napredek v svetu, sta se obe vladi sporazumeli, da bosta na tem področju navezali medsebojno sodelovanje;

6. vladi sta se sporazumeli, da bosta storili ukrepe za sklenitev pogodbe o ureditvi državljanstva oz. repatriacije državljanov ene pogodbene strani, ki žive na ozemlju druge strani. Vladi sta sporazumni, da mora biti podlaga tem pogodbam spoštovanje načela človečnosti kakor tudi splošno sprejetih načel prostovoljnosti oseb, za katere gre.

Obe vladi tudi soglašata glede zagotovitve pravic pri izvajanju zaščite državljanov druge strani na svojem ozemlju, upoštevajoč tudi pravice državljanov, da obdržijo državljanstvo, ki so ga imeli pred prihodom na ozemlje druge strani pogodbenice;

7. v duhu miroljubnih načel iz te deklaracije in zaradi boljšega spoznavanja in razumevanja narodov njunih držav, sta se obe vladi zedinili, da bosta pomagali in olajšali sodelovanje družbenih organizacij obeh držav z vzpostavljanjem stikov, izmenjavo socialističnih izkušenj in svobodno izmenjavo mnenj;

8. obe vladi sta se zedinili, da bosta zastavili največje napore za uresničenje nalog in sklepov iz te deklaracije v korist nadaljnjega razvoja medsebojnih odnosov ter v korist pospeševanja mednarodnega sodelovanja in krepitve miru v svetu.

za vlado FLRJ:

Josip Broz-Tito,
predsednik republike FLRJ.

Za vlado ZSSR:

N. A. Bulganin,
predsednik ministrskega sveta ZSSR.

2. junija 1955 v Beogradu.

Z obiska sovjetske državne delegacije v Ljubljani: predsednik delavskega sveta Titovih zavodov »Litostroj« tov. Jože Jager pozdravlja pri vhodu v tovarno voditelja sovjetske delegacije g. Nikito S. Hruščeva

V sredo je indijska parlamentarna delegacija s posebnim letalom odpotovala v Makedonijo, kjer bo ostala dva dni, nato pa bo obiskala Bosno in Hercegovino. Na skopljanskem letališču se delegacijo prisrčno sprejeli prebivalci glavnega mesta Makedonije in zastopniki oblasti. Indijski gostje so si ogledali Skoplje, opoldne pa jih je sprejel v poslopju narodnega Sobranja predsednik Lazar Koliševski. Pri ogledu železarne »Tito«, kjer so jih delavci prisrčno pozdravili, so se indijski poslanci zanimali za izdelke, cene, razdelitev dohodka in za izvoz izdelkov, pa tudi za delavsko samoupravljanje. Pri slavnostnem kosilu v športnem središču Saraj pri Skoplju je predsednik Koliševski opozoril na podobnost problemov Indije in Jugoslavije in na enakost nazorov obeh dežel na mednarodnem torišču. Jugoslavija in Indija se dosledno ravnata po Ustanovni listini OZN in nasprotujeta razdelitvi sveta na bloke. Bivanje indijske delegacije je prispevek k nadaljnjemu zbližanju in sodelovanju obeh dežel, je končal tov. Koliševski. Odgovoril mu je vodja delegacije g. Krišnamurti Rao, ki se je zahvalil za prisrčen sprejem in poudaril, da bosta obe deželi še naprej delali za ohranitev miru, za utrditev načel, katerim se zadnje čase približuje mnogo dežel. Popoldne so člane delegacije obiskali kulturni in javni delavci Skoplja, zvečer pa so gledali predstavo makedonskega baleta v skopskem narodnem gledališču. Na sliki: Indijska parlamentarna delegacija v razgovoru z Mošo Pijadom.

Indijski gostje v Mavrovem

Obiskali so tudi zadrugo v Lazaropolju in Ohrid

Lazaropolje, 2. jun. (Tanjug). Indijska parlamentarna delegacija, ki se že tri dni mudi v naši državi, je danes dopoldne obiskala gradbišče hidrocentrale Mavrovo in kmetijsko zadrugo v Lazaropolju. Skupina delavcev v podzemnem oddelku Vrutok, kjer bo v kratkem montiran generator mavrovske centrale, je toplo pozdravila člane indijske parlamentarne delegacije in vzklikala Nehruju in Titu. Člani delegacije so se zelo zanimali za potek graditve, za projekte in moč centrale.

Vodja delegacije g. Krišnamorti Rao se je, prevzet nad veličino tega objekta in ganjen nad toplim sprejemom, obrnil na zbrane delavce z naslednjimi besedami: »Zelo nas je navdušilo vse, kar smo videli tu. To je največji objekt, kar smo jih doslej videli med našim obiskom. Tudi v Indiji gradimo take centrale, zato vas v imenu indijskih delavcev pozdravljam in vam želim v delu mnogo uspeha.«

V kmetijski zadrugi v Lazaropolju so si gostje ogledali izdelovanje perzijskih preprog in kačkavala. Nato so delegaciji priredili kosilo.

Danes popoldne je indijska parlamentarna delegacija odpotovala v Ohrid, kjer si bo ogledala kulturne in zgodovinske znamenitosti mesta. Jutri bodo indijski gosti odpotovali v Sarajevo.

Huda nesreča na Jadranu

V Senjskem kanalu se je potopila v viharju manjša ladja naše vojne mornarice s posadko 26 mornarjev

Senj, 2. jun. Dne 31. maja ob 0.44 uri se je potopila v bližini Senja manjša pomožna ladja Jugoslovanske vojne mornarice. Ob tej priliki je izgubilo življenje 26 članov posadke. Nesreča je nastala zaradi silne burje, ki je v tem času besnela, na tem kraju Jadrana z brzino nad 100 km na uro.

Komanda Jugoslovanske vojne mornarice je objavila naslednja imena ponesrečenih mornarjev in oficirjev: Miškić Vitko (Zlarin, okraj Šibenik, poručnik fregate, rojen 1920); Lazarević Tomo (Mokrine, Hercegnovi, poručnik bojne ladje, rojen 1924); Avramović Milivoje (Lipnica, okraj Gružanski, vodnik, rojen 1932); Panić Rajko (Lapovo), vodnik, rojen 1935; gojenci Čik Petar (Virje, okraj Djurdjevac), Vuković Uroš (Dalj, Osijek), Stanić Stjepan (Pajmok, Subotica), Nikolić Radomir (Milošev, okraj belički), Čurčić Savo, (Krušedol, Ruma), Margetić Dragutin (Reka), Milinčić Dušan (Prokuplje), Kordić Milan (Vrdnik, Ruma), Vrabl Mirko (Bosanska Dubica), Rusimović Živorad (Svilajnac), Mitrović Predrag (Rekovac, okraj levački); mornarji Hasanspahić Munib (Breza), Rajnić Martin (Zminj), Penić Ivo (Donje Kuplje, Karlovac), Vitasović Mario (Vodnjan), Koić Milovan (St. Marzinac, okraj Srbac), Čosić Mehmed (Bijeljina), Milinović Ivo (Reka), Čopič Mirko (Brežice), Radovanović Rade (Zenica), Mislov Pave (Kali, okraj Zadar), Kalebić Emin (Mustaj Pašići, okraj Zavidovići).

Doslej so našli trupla Lazarevića, Avramovića, Panića, Radovanovića, Kalebića, komandanta ladje Vicka Miškića, poročnika fregate iz Zlarina in gojenca Dragutina Margetića z Reke. Iskanje ponesrečencev se nadaljuje. *M. B.*

Sožalna brzojavka predsednika republike

Predsednik republike in vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ maršal Tito je poslal komandi Jugoslovanske vojne mornarice v Splitu naslednjo brzojavko:

»Žalostna vest o hudi nesreči v Senjskem kanalu, pri kateri je izgubilo svoje življenje 26 članov posadke pomožne ladje Jugoslovanske vojne mornarice, je globoko razžalostila vso našo državo, vse naše ljudi. To tragedijo občutim kot človek in kot vrhovni komandant naših oboroženih sil tem bolj, ker sem vedno doslej pri vseh srečanjih s pripadniki naše vojne mornarice videl v njih ljudi, zveste velikim tradicijam naših borcev za svobodo, neodvisnost in mir naše države izza dni osvobodilne vojne.

Tudi ti mladi ljudje, ki so pri tej hudi nesreči izgubili svoje življenje, so padli v izvrševanju najvišje dolžnosti do svoje domovine v trenutkih, ko so se vojaško in strokovno usposabljali kot čuvarji mirnega razvoja naše socialistične skupnosti. Naj bo zato tudi spomin na te naše borce trajno ohranjen.

Prosim vas, da ob tej težki izgubi v imenu vse naše države in v mojem osebnem ter v imenu zveznega izvršnega sveta sprejmete in sporočite vsem enotam ter pripadnikom Jugoslovanske vojne mornarice in družinam ponesrečenih najglobokejše sožalje.

Ob nesreči v Senjskem kanalu je komandi Jugoslovanske vojne mornarice izrazil svoje osebno sožalje tudi vodja burmanske delegacije, ki se mudi v naši državi Tan Po.

Svoje sožalje so med prvimi izrazili tudi komandant Jugoslovanskega vojnega letalstva generalni polkovnik Zdenko Ulepič, mnogi generali, oficirji, vojaški uslužbenci in vojaki iz raznih garnizij in nešteti drugi.

Po vrnitvi v Beograd

Beograd, 2. jun. (Tanjug). Sovjetska in jugoslovanska delegacija sta se davi vrnili v Beograd po tridnevnem potovanju po Sloveniji in Hrvatski. S posebnim »modrim vlakom« so davi ob 8.30 prispeli vodja sovjetske delegacije član prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Nikita Hruščev, predsednik sveta ministrov ZSSR Nikolaj Bulganin in prvi namestnik predsednika sveta ministrov Anastas Mikojan. Od članov jugoslovanske delegacije so se davi vrnili podpredsednika zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksander Ranković ter član zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović. Davi so se vrnili tudi izvedenci obeh delegacij, ki so sodelovali pri nekaterih razgovorih, ter jugoslovanski veleposlanik v Moskvi Dobrivoje Vidić.

Člani sovjetske delegacije so se danes takoj po prihodu odpeljali na dvor na Dedinju, ki jim je na razpolago med bivanjem v Beogradu.

Vodja sovjetske delegacije član prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR g. Nikita Hruščev je priredil danes v rezidenci na Dedinju slavnostno kosilo, na katerega je bilo povabljenih 40 jugoslovanskih in sovjetskih gostov. Od jugoslovanske strani so bili na kosilu predsednik FLRJ Josip Broz Tito, predsednik ljudske skupščine Moša Pijade, podpredsedniki zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Čolaković, podpredsednik zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, državni sekretar za narodno obrambo Ivan Gošnjak, člani zveznega izvršnega sveta, predsednik izvršnega sveta Srbije Jovan Veselinov, jugoslovanski veleposlanik v Moskvi Dobrivoje Vidić, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj in drugi.

Od sovjetske strani so bili na kosilu poleg gostitelja g. Hruščeva vsi člani sovjetske delegacija gg. Bulganin, Mikojan, Šepilov, Gromiko, Kumikin in njihovi najbližji svetovalci, sovjetski veleposlanik v Jugoslaviji g. Vasilij Valjkov in funkcionarji sovjetskega veleposlaništva.

Med kosilom, ki je potekalo v prijateljskem razpoloženju sta vodja sovjetske delegacije g. Nikita Hruščev in predsednik FLRJ Josip Broz Tito izmenjala zdravici.

General Dovas v Titogradu

Titograd, 2. jun. (Tanjug). Načelnik grškega generalnega štaba general Konstantin Dovas je v družbi generalnega podpolkovnika Ljuba Vučkovića danes dopoldne pregledal enote titograjske garnizije.

Šefa grškega generalnega štaba je sprejel ob 17. uri predsednik republiškega izvršnega sveta Filip Bajković. V hotelu »Crna gora« je priredil slavnostno večerjo na čast gostu.

Jutri bo general Dovas z letalom JAT odpotoval v Beograd.

Pogrebno slovo od ponesrečencev

Pulj, 2. jun. Popoldne se je velika množica meščanov, vojakov, oficirjev in podoficirjev puljske posadke poslovila od posmrtnih ostankov sedmih oficirjev in mornarjev, ki so se ponesrečili v Senjskem kanalu. Navzoč je bil tudi admiral Josip Černi. V imenu mornarjev, podoficirjev in oficirjev se je od ponesrečencev poslovil kapetan fregate Ante Šuran, nakar je četa vojakov izstrelila častno salvo.

Trupla poročnika fregate Vitka Miškića, poročnika bojnega broda Toma Lazarovića in gojenca Dragutina Margetića sta odpeljali dve ladji Jugoslovanske vojne mornarice ob 15.30 v njihove rojstne kraje. Trupla vodnikov Miloja Avramovića in Rajka Panića ter mornarjev Rada Radanovića in Emina Kelebića pa so odposlali v rojstne kraje s posebnimi vagoni.

VREME

Vremenska napoved za petek: Sprva lepo vreme z delno oblačnostjo in rahlo jutranjo meglo po kotlinah. Pozneje se bo oblačnost postopoma povečala. V alpskem svetu nagnjenje k krajevnim ploham. Temperature ponoči v severni Sloveniji okoli 0, na Primorskem do 10, podnevi med 14 18, na Primorskem do 22 stopinj Celzija.

Izkušnje iz dela organov družbenega upravljanja na univerzi

(Iz prakse fakultetnega sveta prirod. matemat. filozof. fakultete)

Pred sedmimi meseci so bile na univerzi volitve v organe družbenega upravljanja — v univerzitetni in fakultetne svete. Tako je bilo z novim univerzitetnim zakonom uvedeno družbeno upravljanje tudi v najvišjih znanstvenih in vzgojnih zavodih in s tem dana osnova za socialistični razvoj visokega šolstva. V svetih je določeno število članov, ki jih je izbrala republiška ljudska skupščina iz vrst javnih delavcev, predstavniki profesorjev in zastopnik študentov. V polletnem obdobju delovanja teh družbenih organov so se izoblikovale izkušnje, ki jih lahko osvetlimo z nekaterimi problemi, katere so ti organi reševali.

Poslednji plenum Centralnega odbora Zveze študentov Jugoslavije je obravnaval sodelovanje študentske organizacije pri sestavljanju fakultetnih statutov in s tem v zvezi učnih načrtov in programov. Toda to delo, ki ga bo treba opraviti pred sprejemom republiškega univerzitetnega zakona se zelo počasi razvija. Doslej so fakultetni sveti obravnavali na svojih sejah predvsem le personalna vprašanja in proračun. V fakultetnem svetu prirodoslovno - matematično - filozofske fakultete so ob razpravljanju o proračunskih sredstvih in razpisu mest za asistente in profesorje nekajkrat prišli tudi na problem, kakšnega pedagoga potrebuje naša družba. O dosedanji dejavnosti fakultetnega sveta, ki orje ledino pri tem odgovornem družbenem delu, bi nepristranski opazovalec lahko dejal, da je nekak »zgornji dom« v strukturi fakultetnega vodstva, ker obravnava ter potrjuje ali zavrača predloge, o katerih je že razpravljala fakultetna uprava. Toda razumljivo je, da je takšno stanje le prehodnega značaja. Ko bodo sprejeti fakultetni statuti in študijski programi, ki bodo v skladu z razvojem znanosti in potrebami družbenega razvoja, bo delo nedvomno lažje in se bo fakultetni svet lahko bolj posvetil nalogam socialistične preobrazbe.

Na prirodoslovno - matematično - filozofski fakulteti se je takoj po združitvi obeh prejšnjih fakultet razvila diskusija o nujnosti obstoja ene ali dveh fakultet. Zato je bilo sestavljanje osnutka fakultetnega statuta potisnjeno v ozadje. Polletna praksa združene fakultete, ki jo sestavljajo heterogeni oddelki, humanističnih in prirodoslovnih ved, je pokazala, da skupno fakultetno vodstvo (uprava in svet) ne ovira dela posameznih kateder, katerim je skupno usposabljanje za pedagoški poklic. Od sedemnajstih glavnih študijskih skupin na fakulteti, jih deset usposablja slušatelje za bodoče srednješolske profesorje. Te številčno najmočnejše skupine (slavistika, germanistika, romanistika, zgodovina, geografija, biografija itd.) vključujejo najmanj tri četrtine vpisanih slušateljev. Pa tudi na ostalih skupinah (razen na geologiji in arheologiji) slušatelji študirajo po B pedagoški predmet. Torej je glavni smoter fakultete, da strokovno izobrazi bodoče pedagoge za srednje šole, ker se le manjše število diplomantov takoj zaposli v znanstvenih in drugih ustanovah. Del članov fakultetnega sveta zastopa mnenje, da bi bila koristna nekajletna praksa v srednji šoli tudi za bodoče asistente in druge fakultetne sodelavce, ki se odslej sprejemajo le na osnovi konkurza. Na ta način bi se temeljiteje seznanili z družbeno problematiko in pedagoškimi problemi, ki obstojajo izven univerze. Ali se ni tudi večina sedanjih visokošolskih profesorjev rekrutirala iz prakse?

Doslej je bil prešibek poudarek na vzgoji bodočih pedagogov. Svet prirodoslovno - matematično - filozofske fakultete je zato razpisal več mest predavateljev metodike poedinih predmetov, ker je bil ta del študija zanemarjen.

Najbolj pereče vprašanje je še vedno obseg snovi v študijskih programih. Oglejmo si na pr., kakšno je stanje na oddelku za zgodovino. Zveza študentov zgodovine je poslala fakultetnemu svetu pismo, v katerem ga seznanja s prenatrpanim učnim načrtom, ki naj bi ga vodstvo oddelka reformiralo in reduciralo. Svojo tehtno utemeljeno prošnjo so izročili predstojniku zgodovinskega oddelka že januarja 1954, vendar niso naleteli na razumevanje kljub podpori ostalih profesorjev tega oddelka, ki se strinjajo s študentskimi predlogi. Mesto nujne redukcije študijske snovi vi so dobili v letošnjem letnem semestru nov poseben predmet, ki doslej ni bil v študijskem programu. Študentje zastopajo stališče, naj dobi slušatelj pri študiju zgodovine pregled čez celoten razvoj družbe ob strokovnem usposabljanju v seminarju. Uvajanje novih predmetov ter širjenje in drobljenje učne snovi podaljšuje študij na pet do šest let in zaradi specialnosti zamegljuje pogled na celoto.

Prav gotovo ni v interesu družbe podaljševati študija na racun specializacije, čemur naj bi služil post diplomski študij poedincev, kar tudi predvideva zakon o univerzah. Z malo več razumevanja in dobre volje bo mogoče preurediti in ustaliti študijske načrte tako, da bodo lahko absolventi diplomirali najkasneje po enem ali dveh semestrih absolventskega staža. Na ta način bi omejili naraščanje materialnih izdatkov družbe, ki jih daje z vzgojo visoko kvalificiranih kadrov in bi pospešili dotok prepotrebnih učnih moči v šole.

NOVA REPUBLIŠKA UREDBA

Za izboljšanje poslovanja stanovanjskih organov

Izvršni svet LRS je izdelal uredbo o razdeljevanju in odpovedih stanovanj.

Uredba sicer ne bo mogla bistveno omiliti stanovanjske stiske, pač pa bo lahko veliko pripomogla k uvanju reda in zakonitosti v perečih stanovanjskih zadevah. Osnovni namen uredbe je odpraviti anarhičnost pri dodeljevanju in odpovedih stanovanj, ki je večkrat upravičeno povzročala hudo kri.

Vse stanovanjske zadeve po tej uredbi bosta opravljali stanovanjska komisija in stanovanjska uprava pri svetu ljudskega odbora, ki je pristojen za reševanje stanovanjskih zadev.

Stanovanjska komisija bo vsakega pol leta, to je januarja in julija, izdelala na podlagi seznama prosilcev seznam upravičenih pričakovalcev. V seznam upravičenih pričakovalcev se bo vpisalo po vrsti tiste prosilce, ki imajo največ pogojev za dodelitev stanovanja. Zlasti mora komisija upoštevati družbeno vlogo prosilcev, število družinskih članov, njihovo zdravstveno stanje, neprimernost sedanjega stanovanja, dobo čakanja na stanovanje itd. Stanovanjska uprava pa bo odločala o dodelitvi stanovanj, o odpovedi stanovanjskih pogodb uživalcem, dovoljevala preureditev stanovanjskih prostorov v poslovne, dajala pritrditev za zamenjavo stanovanj in odrejala izselitve oseb, ki so se samovoljne vselile, dalje bo vodila tudi seznam praznih stanovanj in pa seznam prosilcev za dodelitev stanovanja.

Po tej uredbi je dodeljevanje praznih stanovanj dovoljeno samo prosilcem, ki izpolnjujejo pogoje, navedene v tej uredbi in ki so vpisani v seznam upravičenih pričakovalcev.

Za prazna stanovanja se smatrajo tista, ki so zgrajena ali prirejena na novo ter stanovanja in deli stanovanj, ki se izpraznijo z izselitvijo ali smrtjo uživalca stanovanja, razen nekaterih primerov, ki so določeni z uredbo. Izpraznjena stanovanja in dele stanovanj so dolžni hišni sveti ali lastniki hiš, ki niso vključeni v stanovanjsko skupnost, javljati stanovanjski upravi v 8 dneh po izpraznitvi.

Družinsko stanovanje se praviloma lahko dodeli le prosilcu z družino. Izjemoma pa se lahko dodeli enosobno družinsko stanovanje tudi samski osebi pod pogoji, ki jih uredba izrecno našteva (tako n. pr. nad 50% vojaški, vojni in delovni invalidi, moški prosilci, stari nad 55 let, ženske prosilke pa nad 50 let). Uredba ima tudi določbe o tem, kdaj se smatra stanovanje za primerno, kdaj se lahko dodeli prosilcu stanovanje z več sobami, kdaj z manjšim številom sob ali manj udobno stanovanje itd.

Dalje določa uredba, da je treba zagotoviti uživalcem stanovanj, katerim je bilo stanovanje odpovedano ter jim pripada dodelitev najpotrebnejših prostorov, da morajo biti ti prostori taki, da varujejo stanovalce in njihovo premoženje pred vremenskimi neugodnostmi in da niso zdravju škodljivi. V primeru pa, da koristnik trajno uživa dvoje stanovanj, morajo biti dodeljeni potrebni prostori taki, da varujejo uživalčevo premoženje pred vremenskimi neugodnostmi. Či hišni svet oziroma lastniki stanovanjskih hiš, ki niso vključene v stanovanjsko skupnost, nočejo skleniti pogodb z osebami, ki jim je bilo dodeljeno stanovanje, sklene stanovanjsko pogodbo stanovanjska uprava. Če prosilec, ki mu je bilo stanovanje dodeljeno, ne sklene stanovanjske pogodbe v 15 dneh po pravomočnosti odločbe o dodelitvi stanovanja in ako se v 15 dneh ne vseli v dodeljeno stanovanje, odločba o dodelitvi ugasne. Rok za sklenitev pogodbe ali vselitev lahko stanovanjska uprava podaljša, če so zato upravičeni razlogi. Tudi lastnik hiše, ki je odpovedal stanovanje zaradi lastne vselitve, se mora vseliti najpozneje v 15 dneh po izpraznitvi, če stanovanjska uprava iz upravičenih razlogov ne podaljša roka za vselitev. Sporazumne zamenjave stanovanj so dovoljene le po predhodni pritrditvi stanovanjskih uprav obeh občin ali mest. Stanovanjska uprava pa ne da pritrditve k zamenjavi, če sumi, da gre za špekulativno zamenjavo stanovanj, s katero se poskuša obiti uredba o razdeljevanju stanovanj, zlasti pa pridobiti očitno preveliko stanovanje.

Stanovanjske pogodbe se sme koristnikom stanovanj ali sostanovalcem odpovedati le iz razlogov, ki so navedeni v 60. členu uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš, medtem ko je mogoče podstanovanjske pogodbe odpovedati brez vsakega razloga. Odpoved je vezana le na enomesečni odpovedni rok za opremljene ter dvomesečni odpovedni rok za neopremljene sobe.

O sporih zaradi odpovedi odloča sodišče.

Še en dan do otvoritve I. mednarodne razstave predelave in uporabe lesa

LJUBLJANA, 2. junija. Pravkar smo zvedeli, da je prevzel pokroviteljstvo in častno predsedstvo I. mednarodne razstave predelave in uporabe lesa tovariš Viktor Avbelj, zvezni poslanec in predsednik Glavne zadružne zveze Slovenije.

V našem listu smo 1. tega meseca obvestili bralce o otvoritvi I. mednarodne lesne razstave, o njenem pomenu ter opozorili podjetja, ustanove, zadruge, šole in druge organizacije glede skupinskih obiskov te pomembne razstave. Dodatno sporočamo, da za ves čas trajanja razstave, to je od 4. do 13. junija velja za posameznika in skupine 25 % popust na železnici. Prav tako veljajo olajšave za potovanje skupin, ki štejejo več kakor pet oseb. Potrebno je le izpolniti na odhodni postaji obrazec K-13 in ga izročiti blagajni. Pri blagajni imajo tudi navodila, kako nuditi skupinam potrdila za olajšave.

Obveščamo nadalje vse bralce, da bo na predzadnji strani našega lista v rubriki »Gospodarsko razstavišče« poseben redakcijski odbor redno obveščal o vsem, kar bo v naslednjem dnevu važnega na razstavišču, kakor na primer razna strokovna predavanja, predvajanje strokovnih filmov, razni sestanki in prireditve itd.

Na komercialnem delu lesne razstave bo posebno zastopano moderno pohištvo domačih podjetij, na kar želimo še posebej opozoriti. To pohištvo bo ne le moderno, ampak tudi zelo ekonomično in primerno sedanjim stanovanjskim razmeram. Poleg važnega prikaza finalne proizvodnje bo poseben oddelek »Kemična skupina« prikazoval proizvodnjo papirja, viskoze in tanina. S sodelovanjem industrijske šole v Vevčah, tovarne papirja v Vevčah in Količevem bo razstava prikazovala rapidno rast kemične predelave lesa. Ta oddelek bo posebno izpopolnjen s strojem za proizvodnjo papirja, ki bo v času razstave obratoval. Za nimive bodo tudi makete in sheme proizvodnega procesa, izdelane v tovarni Jugotanin in industrijski šoli v Vevčah.

Industrijska šola v Vevčah, Količevem kakor tudi industrijske šole drugih tovarn papirja, sodelujejo v sklopu mednarodne razstave predelave in uporabe lesa v Ljubljani, čeprav bi moralo konkretno industrijska šola v Vevčah vse svoje predmete razstaviti na ekonomski srednji šoli, kjer pripravljajo razstavo industrijskih šol. Zato obiskovalci ne bodo prikrajšani, če v ekonomski srednji šoli ne bodo dobili popolne predstave o proizvodnji papirja, ker bodo imeli možnost za to na I. mednarodni lesni razstavi, kjer bodo imeli priliko v širši obliki videti celetno kemično predelavo lesa in z njo vred predelovanje celuloze in papirja.

Zasmehovanje ali izigravanje

Na članek »Zasmehovanje ali izigravanje« nam je poslalo podjetje »Elektro-Krško« obširen odgovor, v katerem pa niti ne zanika naših navedb, marveč skuša na prav svojski način opravičiti svoje ravnanje. V odgovoru, ki ga je podpisal direktor podjetja Julij Gliha, navaja, da so k odklonitvi računovodje Kušarja, ki ga je kot strokovnjaka priporočilo Elektrogospodarstvo Slovenije, »največ privedlo dejstvo, da je tov. Kušar tik pred upokojitvijo«, razen tega pa še to, da ima šestčlansko družino, za katero bi bilo treba najti stanovanje. To je po mnenju upravnega odbora »Elektro-Krško« zadosten razlog, da so priznanega strokovnjaka odslovili in sploh odklonili sklenitev delovne pogodbe ter obdržali še nadalje sodno kaznovanega računovodjo Piltaverja.

Tudi za to so našli opravičilo: pravijo namreč, da »ni bil obsojen zaradi poneverbe, grabeža ali podobnega«, marveč je svoje posle »vršil nad vse vestno in natančno tako, da je iz podatkov v knjigovodstvu razvidna vsaka malverzacija prejšnjega direktorja«. Dobesedno navajajo dalje: »Vedel je vse in dopustil, da je škoda rasla.« Prav zaradi tega je namreč bil Piltaver obsojen kot sokrivec poneverb in goljufij, toda tudi to skušajo omiliti, češ »njegova krivda je le v njegovi neodločnosti, da se (bivšemu direktorju) Vojtkovszkyju ni uprl in preprečil njegovo škodljivost«. Na koncu pa pravijo: »Ni torej vzroka, da bi kolektiv, upravni odbor in direktor Piltaverju ne zaupali, da konča bilanco in uvaja tovarišico (ki je dosedaj vodila finančno knjigovodstvo), dokler je ne uvede popolnoma.«

Upravni odbor in direktor podjetja — delavski svet se menda za stvar sploh ni zanimal — torej smatrata, da je stvar popolnoma v redu. In to je prav tisto, kar smo že v našem prvem članku grajali, namreč dejstvo, da smatrajo zaradi gospodarskega kriminala sodno kaznovanega Piltaverja za nepogrešljivega strokovnjaka in neoporečnega poštenjaka, češ »saj ni bil obsojen zaradi poneverbe, grabeža in podobnega«, marveč je samo dopuščal, da so drugi kradli in goljufali! Sami priznavajo »vedel je vse in dopustil, da je škoda rasla«, a se jim to ne zdi nič hudega in nič neloštenega. Nasprotno! Poverili so mu nalogo, da »popolnoma uvede« novo moč, pa bo spet vse v najlepšem redu.

Prav to pa tista zgrešena miselnost, proti kateri se je treba vsepovsod boriti, miselnost, da je tat samo tisti, ki krade, ne pa tudi tisti, ki mu drži vrečo, In ta miselnost ne vlada samo pri »Elektro-Krško«, marveč še marsikje drugje, kjer smatrajo za nepogrešljive »strokovnjake« prav tiste ljudi, ki znajo iskati luknje v predpisih in na škodo skupnosti izvrtati koristi za svoje podjetje. Čeprav se Piltaver ni osebno okoriščal, je vendar vse vedel in dopuščal, da je njegov direktor zagrešil nepoštena dejanja na škodo kolektiva in skupnosti. Zato ni nič manjši krivec in prav tako zaslužl prezir vse poštene javnosti in torej ne spada na tako odgovorno in vodilno mesto v podjetju. Zato pomeni ravnanje tistih, ki ga zagovarjajo in ščitijo, zasmehovanje vse poštene javnosti in izigravanje skupnosti! Prav to pa zasluži najostrejšo grajo in obsodbo. — Kdor škoduje skupnosti, je sovražnik socializma in socialistična družba ga mora izločiti iz svoje sredine odn. ga postaviti na tako mesto, kjer svojega škodljivstva ne bo mogel več nadaljevati. Popolnoma se strinjamo, da je podjetje »od znanega Vojtkovszkyjevega procesa že dovolj trpelo na ugledu«, še bolj pa bo, če bo še nadalje zagovarjalo in ščitilo ljudi takega kova! R. O.

Rezultat natečaja za investicije v kmetijstvu

Beograd, 2. junija. Narodna banka FLRJ je prejela nad 2000 prošenj kmetijskih proizvajalcev za posojilo iz splošnega investicijskega sklada na podlagi nedavnega razpisanega natečaja o posojilih za opremo kmetijskih lekarn, specializiranih semenskih podjetij, nadalje za podjetja, ki popravljajo kmetijske stroje in podobno. Kmetovalci so zahtevali skupno 18 milijard 617 milijonov dinarjev posojila, čigar delež bi za letos znašal nad 8 milijard 200 milijonov dinarjev. Te zahteve se ne nanašajo na nabavo traktorjev in kmetijskih strojev ter opreme, ker se more zanje dobiti posojilo brez natečaja.

Največ prošenj je bilo iz Srbije, predvsem iz Vojvodine, na katero odpade skoro polovico zahtevanega posojila — 9190 milijonov 500.000 dinarjev. Kmetovalci iz Makedonije so zahtevali nad 5.5 milijarde, kmetovalci iz vzhodne Slovenije pa nad 2 milijardi dinarjev.

Po zveznem družbenem planu je določenih 16 milijard dinarjev za investicije v kmetijstvu. Od tega je angažiranih že 11 milijard za pokritje obrokov posojila na podlagi lanskih dogovorov, nadalje za posojila za nabavo traktorjev in kmetijskih strojev ter opreme, za kreditiranje individualnih proizvajalcev, za kreditiranje prirastka živine in za zgraditev silosov ter gnojišč. Preostalih 5 milijard dinarjev ne more zadovoljiti niti zahtev za letošnji del posojila, ki znaša nad 8 milijard 200 milijonov dinarjev. Narodna banka bo zaradi tega odklonila gotov del predloženih zahtev.

Pri pregledovanju investicijskih elaboratov, na podlagi katerih se zahtevajo posojila, bo Narodna banka upoštevala, ali morejo posojilojemalci vrniti iz dohodkov novih investicijskih objektov posojilo in plačati ponujene obresti. Razen tega bo upoštevala tudi stvarnost stroškov gradnje na podlagi zahtevanega posojila ter lastnih sredstev in podobno. Na podlagi te analize bo Narodna banka določila obrestno mero za zahtevana posojila.

Menijo, da bo na ta način preprečeno podeljevanje posojil interesentom, ki so predložili nesolidno izdelane investicijske elaborate in samovoljno ponudili obrestno mero na račun investitorjev, ki so solidno obdelali svoje elaborate in ponudili stvarno obrestno mero.

Ameriški filmski delavec na obisku na Bledu

Bled, 2. jun. Sinoči je prispel na Bled filmski delavec Henry Robinson iz ZDA. V Jugoslaviji bo bival kot gost Turistične zveze Jugoslavije in bo snemal pri nas več turističnih filmov. Danes je pričel na Bledu snemati turistične zanimivosti in lepote. O Gorenjski bo izdelal celovečerni film, posebno o Bledu, Bohinju in Kranjski gori. B. B.

Dobro obiskano zborovanje SZDL v mariborskem okraju

Maribor, 2. junija. Množično zborovanje SZDL za občino Tabor je bilo pretekli torek zvečer v novi gimnaziji. Zbralo se je več sto volivcev z vseh štirih terenov, ki so pazljivo sledili izvajanju republiškega ljudskega poslanca tov. Rudija Janhube, ki je v daljšem govoru obrazložil osnovne značilnosti letošnjega družbenega plana ter orisal v zvezi s tem najvažnejšo gospodarsko problematiko s posebnim ozirom na osnovno problematiko Ljudske republike Slovenije. Govoril je tudi o novem plačnem sistemu in poudaril, da je povečanje storilnosti edina in glavna osnova za zboljšanje življenjske ravni. Dotaknil se je tudi tako imenovanega gospodarskega kriminala in poudaril, da je treba gledati nanj s političnega, moralnega in etičnega stališča ter voditi odločno borbo za spoštovanje in izvajanje zakonitih predpisov. Vsestransko je treba povečati socialistično budnost in skrbeti za skupno ljudsko imovino. V drugem delu svojega govora je tovariš Janhuba razpravljal tudi o perečih zunanjepolitičnih vprašanjih, zlasti v zvezi z obiskom sovjetske delegacije, za kar je vladalo med zborovalci še posebno zanimanje.

V petek 3. junija bo zborovanje SZDL v Novi vasi, na kar še posebno opozarjamo volivce tega področja. O.

Devizni tečaji

Na rednem sestanku so bili dne 31. V. zaključki po naslednjih tečajih:

US 3.250, 3.329.40, 3.293.99, 998; Lstg —, 9.600, 9.600, 1.042.86; DM 92.000, 93.957.48, 93.402.06, 1.207,63; Ffrs —, 1.066, 1.000, 1.066.67; Sfrs —, —, 76.009.43, 1.007.92; Lit —, 611.18, 610.40, 1.171.67; Lit STT —, —, 521, 985.42; Hfl 78.000, —, 78.000, 888; Zg. Lstg —, 3.200 —, —; Avstr. 2.958, 2.958.30, 2.958.06, 886.02; Dan. —, —, 2.809, 836.33; Grč. —, —, 1.313, 337.67; Turč. —, 731, 731, 143.67; Izr. —, 740, —, —; ZSSR —, 2.624.49, 2.828.99 843; Madž. —, 2.551.97, 2.790, 830; Polj. —, 2420, 2712.43, 827.48; ČSR 2.900, 2.687.64, 2.874.39, 858.13; Bolg. —, —, 2.800, 833.33.

Opomba: številke pomenijo: 1. tečaj v Ljubljani, 2. predhodni srednji tečaj FLRJ, 3. srednji tečaj FLRJ, 4. ažio v %.

Situacija: Zaradi padca ameriškega dolarja je poživilo povpraševanje po tej devizi in je bilo sklenjenih več zaključkov. Nemška marka, ki je zabeležila tu večji padec tečaja, je ostala zaradi slabega povpraševanja v večjem iznosu neprodana. Živahno je bilo povpraševanje samo po avstr. obr. dolarju, ki je pridobil na tečajni vrednosti. Promet v ameriških dolarjih je bil precejšen, v ostalih devizah srednji.

Včeraj in danes

Skupščina kulturno-umetniških društev železničarjev

BEOGRAD, 2. jun. Na glavni skupščini Mednarodne federacije kulturno-umetniških društev železničarjev, ki bo zasedala 6., 7. in 8. junija v Freiburgu v Zahodni Nemčiji, bosta jugoslovanske železničarje zastopala ljudski poslanec in predsednik republiškega odbora sindikata železničarjev Srbije Vladeta Cosič in predsednik kulturno-umetniškega društva novosadskih železničarjev Djuro Stajner.

Otroci jugoslovanskih železničarjev na letovanju v inozemstvu

BEOGRAD, 2. jun. Letos bo 60 otrok jugoslovanskih železničarjev letovalo v Franciji, Holandiji in Belgiji. Prva skupina 20 dečkov in deklic bo odpotovala v Holandijo sredi julija, kjer bo prebila poletne počitnice na stroške združenja odporniškega gibanja železničarjev Francije, Holandije in Belgije. Prav toliko otrok francoskih, holandskih in belgijskih železničarjev se bo mudilo letos v letoviščih naših železničarjev na Jadranu.

Gostovanje jugoslovanskih umetnikov na Poljskem

BEOGRAD, 2. jun. Dva jugoslovanska umetnika, bariton beograjske opere Dušan Popovič in zagrebški pianist Darko Lukič, bosta gostovala v prvi polovici junija na Poljskem. Popovič bo pel 5 junija v Pozdanju naslovno vlogo v operi »Knez Igor«, 10. junija bo nastopil v Varšavi v operi »Traviata«, razen tega pa bo imel še poseben solistični koncert v Varšavi. Lukič bo sodeloval 10. in 11. junija na solističnem koncertu filharmonije v Varšavi, 17 in 18. junija pa bo nastopil kot solist na simfoničnem koncertu v Stalingradu.

Zagorski invalidi praznujejo

Zagorje, 2. jun. Spored prireditev v invalidskem tednu se je v torek nadaljeval s filmsko predstavo »Na svoji zemlji«. Predfilm, ki ga je izdelalo podjetje Triglav-film, je prikazoval zadnjo pot narodnega heroja Toneta Okrogarja-Nestla. Včeraj so na letnem telovadišču »Partizana« nastopali pevski zbori Svobode II iz Zagorja in Svobode Loke-Kisovec. Udeležba ni bila najboljša. Danes so nastopili pevski zbor partizanskih sirot in žrtev fašizma iz Hrastnika, pevski zbor nižje gimnazje in glasbene šole v Zagorju. Izvajalce je občinstvo nagradilo z navdušenim ploskanjem. Mn.

Direktor istambulskega konservatorija na obisku

Beograd, 2. jun. Direktor istambulskega konservatorija Ešref Antikadji bo te dni obiskal nekatere glasbene ustanove v naši državi. Med osemdnevnim bivanjem v Jugoslaviji se bo sestal z jugoslovanskimi glasbeniki ter proučil glasbeno življenje v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, nakar bo odpotoval v Dubrovnik.

Predpisani so tehnični pogoji za trgovanje z vinom

Državni sekretar za gospodarstvo LRS je izdal odredbo o tehničnih pogojih, napravah in opremi poslovnih prostorov trgovskih podjetij in trgovin za prodajo alkoholnih pijač. Po tej odredbi bodo morala trgovska podjetja in trgovine pri prodaji alkoholnih pijač izpolnjevati minimalne tehnične pogoje in imeti naprave in opremo ustreznih prostorov kot to predpisuje odredba.

Odredba posebej navaja, katere sanitarne in druge pogoje morajo trgovska podjetja in trgovine izpolnjevati pri prodaji na debelo ter kakšne pri prodaji na drobno.

Izpolnjevanje teh pogojev naj bi zagotovilo čimboljše vskladiščevanje alkoholnih pijač, čiščenje potrebne posode itd.

Prav tako se smejo prodajati alkoholne pijače na drobno le po določbah te odredbe. Trgovska podjetja in trgovine bodo morala svoje poslovalne prostore urediti v skladu s to uredbo v dveh mesecih po njeni uveljavitvi. Izvrševanje te odredbe bodo nadzirala tajništva za gospodarstvo pri okrajnih in mestnih ljudskih odborih potom tržne inšpekcije ter osebja republiške tržne inšpekcije.

Švicarski generalni konzul v Ljubljani

Ljubljana, 2. jun. Švicarski generalni konzul v Zagrebu Arthur Wagmüller je danes obiskal politične zastopnike LR Slovenije. Opoldne ga je sprejel podpredsednik Ljudske skupščine LRS dr. Ferdo Kozak, nato pa predsednik izvršnega sveta LRS Boris Kraigher.

Obiskal je tudi predsednika mestnega ljudskega odbora Ljubljane dr. Marijana Dermastia, v trgovinski zbornici pa se je razgovarjal s člani predsedništva zbornice.

Nov obmejni prehod

Na podlagi sporazuma med italijanskimi in jugoslovanskimi zastopniki so odprli 1. tega meseca pri vasi Plavje nov prehod na meji med Jugoslavijo in Italijo, ki bo služil predvsem za dvolastnike.

Začel se je prvi gorenjski letalski zlet

Bled, 2. junija. Danes se je začel na letališču v Lescah pri Bledu prvi gorenjski letalski zlet, ki ga prireja Alpski letalski center. Že prvi dan je bilo na letališču vse živo. Tu so se zbirali jadralci, padalci, modelarji, letalci in drugi letalski delavci iz vse Slovenije in tudi drugih republik. Na letališču je že veliko transportno letalo »Yunkers«, ki vsak dan odmetava večjo skupino padalcev za zadnji trening pred tekmovanjem. Danes je prispelo na letališče tudi več prototipov jugoslovanskih športnih letal in reaktivcev, ki bodo ostali tu med zletom.

Sam zlet se je pričel dopoldne brez uvodnih formalnosti. Na letališču so bili zbrani zastopniki Alpskega letalskega centra s predsednikom Danilom Bračičem. Na sporedu je bilo tekmovanje jadralcev in modelarjev. Nastopajoči so tekmovali z jadralnimi letali »Vaja« in »Grunan Baby«. Med osmimi tekmovalci aeroklubov je zmagal Miroslav Mlakar (Aeroklub Kranj), drugo mesto je zavzel Albin Novak (Aeroklub Radovljica), tretje pa Zmago Leskovar (Aeroklub Kranj). Izven konkurence so nastopili tudi tekmovalci iz Ljubljane. Med njimi je zmagal Vlado Anzeljc.

Obenem se je dopoldne pričelo tudi tekmovanje modelarjev. Tekmovala je šolska mladina, dopoldne iz Radovljice, popoldne z Jesenic in Bleda, jutri pa bodo tekmovale šole iz Kranja in Tržiča. Vsako šolo zastopa okoli 40 modelarjev. Jutri dopoldne bodo začeli tekmovati tudi padalci, kar bo verjetno najbolj zanimivo. Doslej se je prijavilo več tekmovalcev iz Slovenije in Hrvatske. V soboto dopoldne bo aero-relly, za katerega se je doslej prijavilo 20 letal. Tudi priprave za veliki letalski miting, ki bo v nedeljo, so pri kraju. Na ta miting pričakujejo mnoge gledalce iz vse Gorenjske. B. B.

Antiperonosporna služba

Poročilo za dne 2. junija 1955

Srednje dnevne temperature so se včeraj gibale med 11 in 13° C; na Primorskem pa med 13 in 16° Celzija. V vinorodnih predelih Slovenije padavin včeraj ni bilo, neznatne padavine do 0,3 milimetre so zabeležili edino v Kopru, Kubedu in Črnem Kalu. Relativna vlaga se je gibala med 60 in 70%.

Napoved: Nizke temperature so zavrle razvoj peronospore. Točen čas škropljenja bomo napovedali, kadar bo postalo topleje.

Kmetijski inštitut
Uprava hidrometeorološke službe

30 švedskih slikarjev na Jadranu

ZAGREB, 2. jun. Ob koncu meseca bo prispela v Rovinj skupina 30 akademskih slikarjev iz Švedske, ki bodo ostali v Rovinju 30 dni. V tem času bodo v Rovinju in okolici slikali jadranske motive in po vrnitvi na Švedsko priredili veliko slikarsko razstavo. Pozneje jo bodo prenesli v Pariz. M. B.

Razpis

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje komisija za razpis mest direktorjev in poslovodij gospodarskih organizacij mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana

mesto DIREKTORJA

pri TRGOVSKEM PODJETJU »GRMADA«, Ljubljana

Pogoji: ekonomska srednja šola s petletno prakso v vodstvu podjetij ali 10-letno prakso v komercialni službi.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazili šolske in strokovne izobrazbe ter opisom dosedanje zaposlitve dostavite tajništvu za gospodarstvo MLO, Ljubljana, Kresija, I. nadstropje, soba 25.

Zadnji rok za vlaganje prošenj je 15. junij 1955.

OB ROBU dogodkov

Konferenca v Messini

Predlog državic Beneluksa je hudo širokopotezen. Vlade teh treh držav bi rade dosegle ustanovitev nadnacionalne oblasti za evropski transport, za energetska sredstva in uporabo atomske energije v miroljubne namene, poleg tega pa predlagajo ukinitev vseh carin med državami, ki so članice te skupnosti in izenačenje socialne politike v Zahodni Evropi. Z drugimi besedami, če bi bil ta predlog sprejet, bi bila zamisel o popolni integraciji Zahodne Evrope vsaj glede najvažnejših gospodarskih odnošajev malone uresničena.

Toda že po prvih komentarjih iz Messine je možno sklepati, da tudi tokrat ne bo lahko doseči soglasja vseh prizadetih držav. Zlasti se upirajo načrtu Francozi, ki imajo, pravijo, sedaj pred volitvami precej vezane roke in ne marajo obljubljati nečesa, kar bi se prav gotovo slabo poplačalo na volitvah. Tudi Nemci se ne navdušujejo preveč za načrt, kar se vidi že po tem, da se Adenauerju, ki je zahodnonemški zunanji minister, ni zdelo niti vredno odpotovati v Italijo.

Za predlog se torej zavzemajo samo še predlagateljice same in pa Italijani.

Stališča predstavnikov različnih držav članic so razumljiva. Ukrepi, ki bodo o njih razpravljali ministri, bi predvsem koristil predlagateljem, medtem ko se ostalim deželam ne mudi preveč. Italiji gre za to, da bi lahko izvažala odvečno delovno silo in predmete, ki jih sedaj zaradi visokih carin ne more. Prav to bi tudi želele države Beneluksa, medtem ko se Francozi bojijo, glede na svojo zaostalo industrijo, konkurence od drugod. Nemci pa se čutijo preveč močne, da bi se mogli navdušiti za gospodarski organ, ki bi jih nadzoroval. Poleg tega pa bi bilo delo, potrebno za organiziranje skupnega gospodarstva v Evropi, ali prehod s sedanjega nacionalnega gospodarstva na mednarodnega, delo, ki ga ne bo možno zlahka opraviti brez večjih reperkusij v posameznih deželah.

Kakor koli že, dejstvo, da opazovalci v Messini govorijo o možnosti, da bodo ministri imenovali poseben odbor, ki naj bi ta vprašanja še nekaj časa proučeval, pomeni precej slabo znamenje za beneluški predlog.

»Nemška svoboda«

Po vrnitvi iz dolgoletne emigracije organizira nekdanji ideolog nacizma in poznejši nasprotnik Hitlerja Otto Strasser veliko politično gibanje, ki naj bi se vključilo v politično življenje Zahodne Nemčije pod imenom »Nemške stranke svobode« ali pa pod imenom »Nacionalne zveze«. Iz Münchena, kjer prebiva, je Strasser obiskal že vsa večja mesta Zahodne Nemčije in menda za bodočo svojo stranko, v kateri naj bi igral vlogo »Führerja«, kar ni mogel doseči med svojim tekmovanjem s Hitlerjem, si je pridobil že toliko pristašev, da bo letos jeseni sklical ustanovni kongres svoje stranke in da bo takrat pod imenom »Nemška svoboda« že začelo izhajati prvo njeno glasilo.

O svoji politični akciji je Strasser v Münchenu že marsikaj povedal in tudi napisal s poudarkom, da mora biti jedro novega gibanja tako imenovana »Zveza za nemško obnovo«, ki jo je pred desetletji ustanovil, meneč, da bo kot vodja nacističnega gibanja izpodrinil in prekosil Hitlerja.

Že dosedanja Strasserjeva propaganda povzroča velike stroške in vsi, ki se vprašujejo, kdo vse plačuje, morajo priti do zaključka, da je v Zahodni Nemčiji mnogo ljudi, ki investirajo velike zneske v prizadevanja novega »Führerja«. Strasser je sicer za svoje gibanje uvedel zbiranje prispevkov s prodajo svojih fotografij, ki stanejo po 10 pfenigov, z originalnim podpisom pa nekaj več, a če bi te fotografije prodajali v še tako velikih nakladah, bi bil izkupiček vendar samo majhen del za kritje vseh stroškov nove politične stranke. Na vprašanje, kdo podpira gmotno novega »Führerja«, torej ne bo težko odgovoriti, ker tudi ni treba iskati odgovora na vprašanje, če se Strasserjeva »nemška svoboda« ujema z zatrjevanjem zahodnonemškega kanclerja in drugih državnikov o trdni poziciji demokracije in svobode v zvezni republiki. -tg.

Največja stavka v 30 letih

Zaradi stavke bo v nekaj dnevih brez dela milijon delavcev — Pogajanja slabo napredujejo — Resne motnje v gospodarstvu

LONDON, 2. jun. (Reuter) Britanska vlada je imela danes sejo, na kateri je sklepala o morebitnih ostrejših ukrepih, ki bo bili potrebni za ustavitev stavke 70.000 železničarjev in 20.000 pristaniških delavcev. Zaradi teh stavk utegne biti v nekaj dneh brez dela nad milijon industrijskih delavcev. To je največja britanska kriza od splošne stavke leta 1926.

Danes, peti dan stavke, počiva nad 80 % železniškega prometa. V želji, da bi privedel nasprotni stranki k eni mizi, je imel kongres britanskih Trade Unionov po svojih zastopnikih včeraj in danes razgovore z zastopniki sindikata. Razgovori so se nadaljevali tudi danes. Voditelji stavke železničarjev so danes zahtevali zvišanje plač za nove kategorije delavcev. Stavkajoči so v soboto zahtevali zvišanje od 2 na 4 šilinge za kurjače in strojnike, ki imajo nad eno leto službe. Ker pa sodelujejo v stavki tudi strojniki in kurjači z manj kot enim letom zaposlitve, so sindikalni voditelji zahtevali zvišanje tudi za njih. Sodijo, da bo ta zahteva povzročila v sporu nove težave.

Včeraj je vozilo nekaj več vlakov kot prejšnje dni. Poročajo tudi, da se je zboljšal položaj na cestah, ki so bile prve dni zatrpane z motornimi vozili.

Posledice stavke so za gospodarstvo čedalje resnejše. Gospodarski krogi pravijo, da bo stavka, če bo trajala še nekaj časa resno ovirala industrijsko proizvodnjo in da bodo morala mnoga podjetja v kratkem ustaviti obratovanje ali pa skrajšati delovni čas, ker ne bodo imela surovin ali pa se jim bodo nakopičili gotovi izdelki. — Več jeklarn je napovedalo, da bodo že jutri ustavile delo zaradi pomanjkanja premoga in surovin. Pri preskrbi z živili in drugimi potrebščinami doslej še ni bilo resnejših motenj, ker imajo mesta dovolj zalog.

Razen železničarjev stavkajo še vedno tudi pristaniški delavci Londona, Liverpoola, Birkenheada, Garstona, Hulla in Manchestra. Nad polvico ladij čaka na razkladanje in nakladanje, kar bo imelo resnejše posledice za britanski uvoz in izvoz.

Obletnica razglasitve italijanske republike

Rim, 2. jun. (AFP). Italija slavi danes devetletnico razglasitve republike. Republika je bila razglašena 2. junija po referendumu, v katerem se je večina italijanskega naroda izjavila za odpravo monarhije.

Predsednik republike Giovanni Gronchi je za proslavo poslal italijanskim oboroženim silam svoje prvo sporočilo, v katerem poudarja, da je italijanska vojska eno izmed »najzanesljivejših poroštev za obrambo narodne neodvisnosti Italije in zaščito pridobljenih demokratičnih svoboščin«.

Ob tej priložnosti je poslal predsednik Tito predsedniku italijanske republike Gronchiju čestitke z željami za zbližanje med obema državama.

Avstrijska pogodba pred ameriškim senatom

Washington, 2. jun. (USIS) Predsednik ZDA Eisenhower je predložil ameriškemu senatu v odobritev avstrijsko državno pogodbo, podpisano 15. maja na Dunaju. V spremnem pismu se natu sporoča Eisenhower, da »je avstrijska državna pogodba vrhunec osemletnih naporov zahodnih sil, da bi dosegle od Sovjetske zveze privoljenje za neodvisnost in osvoboditev Avstrije.«

Delen uspeh posredovanja

v sporu med Afganistanom in Pakistanom

Karači, 2. jun. (AFP) Pakistansko ministrstvo za zunanje zadeve je sinoči sporočilo, da je pakistanska vlada privolila na dva predloga Saudske Arabije za rešitev spora z Afganistanom. Zastopnik ministrstva je dejal, da nameravajo žalitev pakistanske zastave v Kabulu popraviti tako, da bi četa afganistanske vojske izkazala vojaške časti pakistanski zastavi. Pakistan se strinja tudi s tem predlogom, da bi ustanovili komisijo, ki bi ugotovila odgovornost za dogodek, ki se je pripetil 2. aprila pred afganistanskim konzulatom v Pešavaru. Tretji arabski predlog, naj bi Pakistan dal jamstva, da ne bo oviral tranzit blaga za Afganistan, pa ni bil sprejet.

Egiptovski minister Enver Sadat je sporočil davi, da se bo v kratkem sestala komisija petih držav — Perzije, Egipta, Iraka, Turčije in Saudske Arabije — ki naj bi posredovala v sporu med Afganistanom in Pakistanom.

Spor je nastal glede obmejnih krajev, v katerih živi pleme Patan. Pakistan je zahteval, da se ti kraji priključijo zahodnemu Pakistanu, Afganistan pa zahteva ustanovitev posebne države Paktunistana. Odposlanec Ibn Sauda princ Musaid je izjavil, da sta vladi pred tremi dnevi sklenili sporazum o glavnih točkah.

Mayer novi predsednik C. E. C. A.

Messina, 2. jun. (AFP). Na konferenci ministrov za zunanje zadeve skupnosti za premog in jeklo je bil izvoljen za novega predsednika visoke

oblasti René Mayer. Menijo, da je konferenca s tem opravila več kot polovico svojega dela.

Konferenca je nato obravnavala drugo točko: predlog držav Beneluxa, da bi razmislili o možnosti meddržavnega izkoriščanja atomske energije in koordinaciji prometa, carinske službe in socialne politike. Nizozemski delegat je dal nekaj pojasnil v zvezi s tem predlogom, danes pa bo povedal svoje stališče nemški delegat, ki je, kakor domnevajo, proti načelu nadnacionalnosti.

INNSBRUCK, 2. jun. (Reuter) V Innsbrucku so danes čutili močan potres. Šipe na oknih so pokale, resnejše škode in človeških žrtev pa ni bilo. Od 23. maja do danes je bilo v Innsbrucku osem manjših potresov.

Adenauer za nevtralnost?

Bonn, 2. jun. (AFP). Sinoči so uradno sporočili, da bo kancler Adenauer 13. junija odpotoval v ZDA. Pri tej priložnosti mu bodo izročili častni doktorat harwardske univerze.

Poučeni napovedujejo, da se bo Adenauer 16. junija v New Yorku sešel z ministri za zunanje zadeve treh zahodnih velesil. Pravijo, da jim namerava sporočiti pripravljenost zahodnonemške vlade, da bi za ceno združitve Nemčije privolila na načelo nevtralnosti po zgledu Avstrije. Na posebnem sestanku ministrov za zunanje zadeve bodo verjetno razpravljali o skupnem stališču zahodnih sil do morebitnih sovjetskih predlogov o združitvi Nemčije na četverni konferenci

Trgovinska pogajanja s Finsko

Beograd, 2. jun. Jutri se bodo v Beogradu začela trgovinska pogajanja s Finsko za zaključitev letošnjega trgovinskega sporazuma. Finsko trgovinsko delegacijo, ki bo jutri prispela v Beograd, vodi vodja oddelka za vzhodne države v finskem zunanjem ministrstvu Alder v. Hajrot. Finska delegacija bo prispela iz Aten, kjer je imela trgovinska pogajanja z Grčijo.

Skupna blagovna zamenjava Jugoslavije s Finsko je znašala lani nad 1,700.000 dolarjev. Od te vsote je odpadlo na jugoslovanski izvoz skoro 700.000 dolarjev, uvoz pa je presegel vrednost milijon dolarjev. Jugoslovanska podjetja so izvozila na Finsko največ suhih sliv, hrastov, bukov in drugi les, konopljo, polivinil, tulce iz zajčje dlake, uvozila pa so v glavnem papir, celulozno maso, lesno volno in podobno blago.

NOVICE V SLIKI

Včeraj je poteklo sedem let, odkar trajajo boji med britanskimi vojaki in upborniki na Malaji. Danes je prav tako malo znano, kako se bodo boji končali, kot pred sedmimi leti, ko je bilo proglašeno izredno stanje. Kljub bojem je danes prav tako 5000 upornikov kot jih je bilo takrat. Britanski vojaški strokovnjaki menijo, da bi mogli upornike zatreti, če bi jim prebivalstvo prenehalo dajati hrano in jih skrivati, ter če bi mogli najti njihove postojanke, skrite v neprehodnih džunglah. Oblasti niso mogle tega preprečiti, kljub temu, da so preselili v ograjena naselja cele rodove malajskih plemen. Na sliki: naselbina, v katero so preselile oblasti enega najstarejših malajskih plemen.

Šovinisti ploskajo Vidaliju

Članek Louga v Unita — »Piccolo« in »Messaggero Veneto« hvalita tržaške kominformovce

Trst, 2. junija. Italijanski tisk, še prav posebno pa lokalni desničarski, posveča veliko pozornost stališču, ki ga je zavzel v Trstu Vidali do tistega dela izjave Hruščeva v Beogradu, ki govori o zlaganosti resolucije Informbiroja. Edini list, ki je skrajno zadržan, je »Unita«, glasilo italijanske KP, ki se od prvega dne, odkar je Vidali v »Il Lavoratore« zavzel stališče, izogiba vsaki razlagi. Šele v sredo je »Unita« objavila izjavo člana tajništva italijanske KP Longa, v kateri pravi, da so tržaški tovariši zavzeli v prenagljenosti »zgrešeno stališče«. Današnja »Unita« ponovno ne omenja »primera Vidali«. Pač pa je Longova izjava že vplivala, da so preložili sestanek aktiva KP na Tržaškem, ki bi se moral sestati danes dopoldne, na nedeljo. Po drugi strani pa menijo, da so hoteli tudi počakati na uradno objavo komunikeja o jugoslovansko- sovjetskih razgovorih.

Zvedelo se je tudi, da se pri sedanjih diskusijah nekateri člani CK KP na Tržaškem niso strinjali z Vidalijevim stališčem ter so bili zato disciplinsko kaznovani, kar pa še ni uradno potrjeno.

Živahne diskusije so bile tudi na sedežu KP v Tržiču in Gorici, kjer pa še niso zvedeli uradnega stališča. Opaža se tudi povečana aktivnost po sekcijah in celicah, kar razlagajo dobri poznavalci razmer, kot pripravljanje terena, da se prepreči kakršnokoli presenečenje. Ni nobena tajnost, da je Vidali postavljal na vodilna mesta na Tržaškem samo »svoje ljudi«, ki ga brezpogojno poslušajo. Tiste pa, ki se mu je zdelo, da preveč mislijo z lastno glavo, je na en ali drug način odstranil.

Lokalni šovinistični tisk seveda ne more prikriti velikega zadovoljstva ob Vidalijevem vztrajanju pri lažeh kominformovske resolucije. Danes reakcija ponovno ploska Vidaliju, kot vsakokrat ko se je znašel z njo na nacionalističnih, protisocialističnih in protijugoslovanskih pozicijah. Današnji »Il Piccolo« z zadovoljstvom ugotavlja, kako je Vidali v zadnjih letih večkrat zadal »udarce« Titu. O Vidaliju piše, kako je v Trstu »popularen in simpatičen« ter ga hrabre naj ostane zvest predvsem svojemu stališču, kar se tiče »ocene Titovega režima«. Šovinistični videmski »Messaggero Veneto« pa hvali vse komuniste na Tržaškem, ki imajo pogum postaviti se v obrambo »resnice« (resolucije informbiroja), ki jo zagovarjajo že sedem let. S. L.

Pretrgane telefonske zveze v Berlinu

Berlin, 2. junija. (Reuter). Vzhodnonemške oblasti so prekinile telefonske zveze med železniškima postajama v vzhodnem in zahodnem Berlinu, kar bi utegnilo neugodno vplivati na potniški promet. Neki funkcionar v zahodnem Berlinu je izjavil, da mu ni znano, zakaj je Vzhodna Nemčija pretrgala telefon. Med postajama je samo ena posredna telefonska zveza, ki pa je stalno zasedena.

WASHINGTON, 2. jun (USIS) Ameriško zunanje ministrstvo je sporočilo vladam sedmih držav, naj imenujejo opazovalce, ki bodo spremljali ameriško pripravljalno antarktično ekspedicijo. Njen namen je postaviti tri postaje na Antarktiku.

Zlato za vojne dolgove

London, 2 jun. (Reuter). Radijska postaja Teheran je objavila, da je Sovjetska zveza včeraj v obmejnem kraju Džalfi izročila Perziji šest ton zlatih palic. To je prvi obrok od 11 in pol tone, ki ga Sovjetska zveza vrača Perziji za plačilo vojnih dolgov v smislu nedavnega sovjetsko-perzijskega sporazuma. Perzija je zahtevala to zlato za železniške stroške v zvezi s prevozom sovjetskih čet, za najem in uporabo javnih poslopij in za kritje posebnih bankovcev, ki so jih tiskali za plače sovjetskih vojakov, ko so bile sovjetske čete v severnem delu Perzije.

Protest Somalije

KAIRO, 2. jun. (AP). Egipt je privolil na to, da bo predložil Združenim narodom pritožbo Somalije, da je Velika Britanija protipravno izročila Etiopiji ozemlje, na katerem živi 300.000 Somalcev. Somalska delegacija, ki se vrača z razgovorov v Londonu, na katerih je Velika Britanija odklonila somalsko pritožbo, je izjavila novinarjem: »Somalski narod nikoli ni dal Nj. veličanstvu kraljici Elizabeti pravice, da sme razpolagati z njegovo zemljo.«

Velika Britanija je v okviru anglo-etiopskega sporazuma z dne 28. februarja izročila 25.000 kv. milj britanske Somalije Etiopiji. Delegati trdijo, da živi na tem ozemlju 40% skupnega števila prebivalcev Somalije.

TELEGRAMI

DŽAKARTA, 2. jun. (AP) Po vesteh iz Madana so uporniki v severnem delu Sumatre prejšnji teden minirali vlak, pri čemer so bili ubiti trije ljudje. Vlake spremljajo oborožene vojaške straže, ki so sicer po eksploziji preiskale vso okolico, pa niso mogli najti povzročiteljev.

DETROIT, 2. jun. (AFP) Sindikat avtomobilskih delavcev je podaljšal kolektivno pogodbo s podjetjem »Ford Motors Company« do 6. junija, da bi omogočil pogajanja o sklenitvi nove pogodbe. Če se do ponedeljka ne bodo sporazumeli glede vseh vprašanj, bodo delavci ta dan začeli stavkati, je izjavil predsednik sindikata avtomobilskih delavcev Reuther. Stavka bi zajela vse Fordove tovarne v ZDA, ki imajo zaposlenih 150.000 delavcev.

BAGDAD, 2. jun. (Reuter) Predsednik iraške vlade Nuri Said je danes prispel v Carigrad, kjer se bo s predsednikom turške vlade Menderesom pogovoril o obrambnem paktu, ki ga nameravajo skleniti Egipt, Saudska Arabija in Sirija, ter o pristopu Perzije in Pakistana k iraško-turškemu paktu.

New Delhi, 2. jun. (Reuter). Indijski predstavnik v Združenih narodih Krišna Menon bo prispel v London v petek. Govoril bo s predsednikom britanske vlade Edenom in ministrom za zunanje zadeve Macmillanom o Daljnem vzhodu. Pozneje bo odpotoval tudi v Ottawo in New York.

BONN, 2. jun. (ABP) V bližini Höchstenbacha v Zahodni Nemčiji se je avtobus s 36 potniki zaletel v drevo, nato pa se je zvalil v prepad. Devetnajst potnikov je ubitih, več pa ranjenih.

HONGKONG, 2. jun. (Reuter) Na Kitajskem so obsodili na smrt 52 ljudi, ki so bili obtoženi, da so pripravljali oborožen upor in sabotažo. Na zaporne kazni je bilo obsojenih 450 ljudi iz pokrajine Sensi. Pripadali so organizaciji »Kitajska ekspedicijska sila«. Kitajska časopisi trdijo, da so bili člani organizacije tajni Čangkajškovi agenti.

ALŽIR, 2. jun. (Reuter). Francoski minister za notranje zadeve Bourges Maunoury je obvestil predsednika vlade Edgarja Faura, da je med uporniki v Alžiru tudi več Nemcev. — Včeraj je bilo v Maroku ubitih pet ljudi. Arabski trgovci v Casablanci in Rabatu so pred finančnim polomom, ker zaradi groženj upornikov že osmi dan niso odprli obratov.

SAJGON, 2. jun. (Reuter). — Južnovietnamska vojska sporoča danes, da so čete ločine Hoa Hao in Bin Ksijen napadle več vojaških položajev in mest južno od Sajgona. Napadli so bili odbiti, uporniki so imeli izgube. Francoski vrhovni komisar v Indokini general Paul Ely je davi iz Sajgona odpotoval v Pariz.

od srede

TITOGRAD. Na svojem potovanju po Jugoslaviji je prispel v Cetinje načelnik grškega štaba general Konstantinos Dovas. Po obisku enot titograjske garnizije je bil gost na večerji pri predsedniku izvršnega sveta Črne gore Filipu Bajkoviču.

TUNIS. Po treh letih in štirih mesecih izgnanstva se je vrnil v Tunis prvak »Neo Destourja Habib Burgiba. V tuniškem pristanišču ga je sprejelo več kot 300.000 Tunizijcev.

ALŽIR. Napetost v Alžiru ne kaže znakov popuščanja. V sredo se je zvrstilo v Alžiru več atentatov, incidentov in sabotaž, ki so zahtevali več smrtnih žrtev. Pariška policija pa je pri akciji po pariških hotelih zaslišala več kot 200 Alžircev, ki živijo v Parizu, od katerih jih je 15 aretirala.

LONDON. Stavka 70.000 britanskih strojevodij in kurjačev je ohromila 80 odstotkov vsega prometa v deželi. O polnoči je začelo veljati izjemno stanje, vlada pa je sklicala novo spodnjo zbornico že za 9. junij in ne za 14., kot je bilo sprva določeno, zaradi razprave o stavki. Poslanjkanja v preskrbi prebivalstva zaenkrat še ni čutiti, v skrbeh pa so industrijski krogi, ki bodo zaradi pomanjkanja surovin morali omejiti delovni čas.

NEW YORK. Ožji odbor razorožitvene komisije OZN je zaključil prvi del svojega delovnega programa. Odbor se bo spet sestal poleti in bo obravnaval sovjetski predlog o razorožitvi, ki je bil predložen maja.

MESSINA. V Messini se je 1. junija začela konferenca zunanjih ministrov šestih članic evropske skupnosti za premog in jeklo, ki bo trajala dva dni. Sklepali bodo o ukrepih za nadaljnjo gospodarsko združitev včlanjenih držav. Na prvem sestanku je prišlo do razlik v mnenju med državami Beneluxa in francosko vlado o pooblastilih skupnosti.

PRETORIA. V sredo zvečer je bilo v Pretoriji protestno zborovanje južnoafriške opozicijske unionistične stranke proti sklepu vlade o razširitvi senata, ki naj ji zagotovi dve tretjinsko večino pri spejemanju zakona o ukinitvi volilne pravice barvastih državljanov Južnoafriške unije.

TOKIO. Direktor »Borbe« Vlajko Begovič, ki je bil član jugoslovanske delegacije na Kitajskem, je prispel v Tokio. Po obisku Japonske bo obiskal še druge azijske države.

AMAN. Predsednik jordanske vlade Said el Mufti je sporočil, da bo v kratkem razpuščen parlament in razpisane nove volitve.

LONDON. Konservativni Daily Telegraph« piše o načrtih za zgraditev dela nemške oboroževalne industrije v Španiji. Baje je bilo o tem govora ob obisku predsednika ameriške atomske komisije Straussa v Madridu. Pogovorom je po teh poročilih prisostvoval tudi znani esesovec Otto Scorzeny, ki je rešil leta 1943 Mussolinija iz ujetništva. Časopis piše, da ZDA želijo, da bi bil del nemške oboroževalne industrije v Španiji, kjer bi bila manj izpostavljena atomskim napadom.

na četrtek

Z obiska sovjetskih državnikov v Ljubljani in Zagrebu

Ljubljana, 2. junija. Sovjetska državna delegacija je včeraj zjutraj prispela z Bleda v Ljubljano, kjer si je najprej ogledala tovarno »Litostroj«. Sovjetski državniki so si ogledali vse glavne objekte tovarne, nakar so se odpeljali na postajo, kjer jih je že čakal posebni vlak.

Na postaji so se od sovjetskih državnikov poslovili člani izvršnega sveta LR Slovenije, gostom pa je zaželel srečno pot predsednik izvršnega sveta Boris Kraigher.

V Zagrebu so sovjetsko državno delegacijo sprejeli predsednik Sabora LR Hrvatske Vladimir Bakarič in drugi predstavniki ljudske oblasti. Po kratkem odmoru v palači na trgu Stjepana Radiča so člani sovjetske državne delegacije obiskali tovarno »Rade Končar«.

Goste sta sprejela in jim tolmačila delovni proces predsednik delavskega sveta Stjepan Kundih in direktor Filip Knežević. V razgovoru s predstavniki delavskega sveta tovarne se je voditelj sovjetske državne delegacije zanimal za delo delavskega sveta. Zanimal se je koliko delavcev iz proizvodnje je v delavskem svetu, na kar so mu odgovorili, da 68 delavcev ter 22 inženirjev, tehnikov in uslužbencev.

Nato je Hruščev vprašal, kako delavski svet vodi podjetje, kolikokrat se sestaja in kako dela upravni odbor. Predsednik delavskega sveta mu je odgovoril, da se le-ta sestaja vsak mesec, da pa se upravni odbor sestane vsak teden. Šef sovjetske delegacije je tudi vprašal, koliko delavcev je oproščenih dela zaradi svojih dolžnosti v delavskem svetu. Na to mu je predsednik odgovoril, da nobeden, ker sicer to ne bi bilo družbeno upravljanje.

Šef sovjetske delegacije je tudi vprašal, ali ima organizacija Zveze komunistov pravico zahtevati od direktorja naj poroča na sestanku komunistov o delu podjetja. Sekretar organizacije Franjo Mihl mu je odgovoril, da odgovarja direktor pred organizacijo samo kot komunist, da pa se organizacija bori za izvajanje svojih sklepov preko sindikata, v delavskem svetu in s svojim političnim delom med delavci in uslužbenci.

Člani sovjetske delegacije so se tudi zanimali za način reševanja disciplinskih prekrškov, za norme in za socialno zavarovanje, kar so jim vse razložili predstavniki delavskega sveta, sindikalne organizacije in organizacije ZK.

Na koncu razgovora je šef sovjetske delegacije Nikita Hruščev dejal, da ne more dokončno oceniti tega sistema. »Če pa menite, da je dober, je dejal, vam želim nadaljnjih uspehov.«

Hruščev je dejal, da sistema ne more oceniti, ker ga ne pozna dovolj. »Ne vem, je dejal, »če bi ga mogli uvesti pri nas, ker smo vajeni na drugačen sistem. Vašega je treba proučiti, in če je v njem kaj, kar bi bilo dobro za nas, potem bomo to sprejeli, kot tudi sprejemamo nekatere pozitivne stvari, ki so se pokazale pri organizaciji proizvodnje v ZDA.«

Zvečer je predsednik Sabora LR Hrvatske Vladimir Bakarič priredil članom sovjetske drž. delegacije v palači na Trgu Stjepana Radiča slavnosten sprejem.

Danes dopoldne sta jugoslovanska in sovjetska delegacija v gardnem domu na Topčideru nadaljevali razgovore. Razgovori so se začeli ob 11. uri in so trajali eno uro.

Ob združitvi

Okrajnih zadružnih zvez Novo mesto in Črnomelj

V manj kot dveh letih se je število živine v novomeškem okraju povečalo za 3500 glav

Skoraj stoodstotna udeležba zadružnih delegatov črnomeljskega in novomeškega okraja na skupnem letnem zboru OZZ v Novem mestu 28. maja je lep dokaz, da se zadružniki zavedajo pomembne vloge kmetijskega zadružništva. Po ločenih poročilih obeh dosedanjih upravnih odborov je bila skupna razprava, nato pa so delegati sklenili, da se obe okrajni zadružni zvezi združita, kar je potrebno zarad združitve obeh okrajev v eno zvezo komun.

V novomeškem okraju je vključeno v zadruge okoli 80.3 odstotka vseh kmetijskih gospodarstev, na območju krajevne zadruge Šmarjeta jih je vključenih le 17.5 odstotka, v KZ Trebnje pa samo 18.4 odstotka. Lepo povečanje izkazujejejo zadruge novomeškega okraja v pospeševalnih odsekih, katerih je sedaj že 83. Od tega je 15 živinorejskih, 18 sadjarsko-vinogradniških, 15 poljedelsko-semenskih in 27 strojnih. Poleg tega pa je še 9 čebelarskih odsekov in 26 hranilnih s 640 vlagatelji ter okoli 4 milijone din vlog. Posebno dobro napreduje živinorejski odseki, od katerih je najboljši pri novomeški krajevni zadrugi. Od poljedelsko-semenskih je najboljši pri krajevni zadrugi Mokronog, od sadjarsko-vinogradniških pa je najboljši pri krajevni zadrugi v Št. Jerneju. Tem najboljšim odsekom so na občnem zboru podelili posebne diplome, prav tako pa tudi kmetijskima zadrugama Št. Rupert in Dolenjske Toplice kot najboljšima v okraju. Omenjeni zadrugi sta uspešno delovali, v upravljanje zadruge pa sta vključili številne napredne kmetovalce.

Agroservis Novo mesto — trgovina poljedelskih strojev in orodja ter avtomobilskih in drugih delov

Občni zbor je tudi letos poudaril, da je potrebno vso pozornost posvetiti živinoreji, ki je na tem področju glavna kmetijska panoga. Opaziti je znaten napredek pri goveji živini. V novomeškem okraju se je število goveje živine v manj kot dveh letih dvignilo za 3500 glav. V rodovnik je vpisanih že 1506 krav, kontrolo proizvodnosti pa opravlja 19 molznih kontrolorjev, ki kontrolirajo nad 1000 krav. Premalo pozornosti pa je bilo posvečeno prašičereji in kokošjereji, kar bo treba v bodoče zboljšati. Tudi v sadjarstvu je bil zabeležen napredek. Število hrušk in jablan se je povečalo v enem letu za 10 odstotkov. Več kot četrtino sadnega drevja je bilo v pretekli sezoni očiščeno in poškropljeno.

Med preteklo zimo je bilo opravljeno veliko dela pri izobraževanju zadružnikov, saj je bilo nad 200 strokovnih predavanj. Skupno je izobraževanje zajelo nad 10.000 članov kmetijskih zadrug in ostalih kmečkih proizvajalcev. V okraju je sedaj tudi že 6 mladinskih krožkov pri kmetijskih zadrugah, v katere je vključeno nad 300 mladincev in mladink. Na Trški gori so uredili vinogradniki matičnjak z najboljšim trsnim izborom v velikosti 3 ha, obnovili pa so 11 vinogradov.

V okraju je sedaj tudi že 6 mladinskih krožkov pri kmetijskih zadrugah, ki zajemajo že nad 300 mladincev in mladink. Najboljša krožka sta v Straži in Šentjerneju. Poleg čebelarskih so novi tudi odseki za gojitev zdravilnih zelišč, ki so osnovani v zadnjem času. Na pobudo teh novih odsekov je bilo letos zasejano s semenjem zdravilnih zelišč okoli 7 hektarov površin.

Delegati so na občnem zboru poudarili, da je potrebno v Beli krajini ustanoviti kmetijsko izpostavo, v kateri bi bilo več kmetijskih strokovnjakov za neposredno pomoč kmetijskim zadrugam in odsekom. Novi upravni odbor je pooblaščen, da lahko najame investicijski kredit v višini 400 milijonov dinarjev za investicije v kmetijstvu. Sredstva bodo uporabili predvsem za gradnjo vinske kleti v Metliki, ki je že v gradnji, dalje za predelovalnico mesa v Beli krajini in razširitev agroservisne delavnice v Novem mestu, za gradnjo zbiralnic za mleko itd. Okoli 6 milijonov dinarjev pa so določili za pospeševalne odseke.

PISMA uredništvu

Domačemu še vedno ne verjamemo?

V sredo, 25. maja, je Vaš cenjeni dnevnik objavil članek pod naslovom »Uničujoča toča v Goriških Brdih in obramba z raketami«. Ker ta članek omenja tudi rakete proti toči in ker naše podjetje »Pyrota« v Celju zadeva ravno ob proizvodnji teh raket na nekatere težko pojmljive zapreke, se oglašam z navedenim prispevkom.

Približno eno leto je že od tega, odkar smo opozorili javnost, da lahko tudi naše podjetje »Pyrota« v Celju izdeluje rakete proti toči. Predstavniki našega podjetja so bili v tej zadevi tudi v Ljubljani pri DOZ na oddelku za obrambo proti toči, kjer so se dogovorili, da bo DOZ financiral poizkuse v proizvodnji teh raket. Pred približno osmimi meseci je »Pyrota« javila DOZ, da je pripravila nekaj raket proti toči za preizkušnjo. Toda podjetje je dobilo odgovor, da čakajo komisijo iz Beograda, ki bo preverila naše izdelke, ki smo jih izdelali z lastnimi sredstvi. Te komisije doslej še ni bilo, čeravno smo še neposredno posredovali v Beograd. V razgovorih pri DOZ smo tudi povedali, da lahko rakete izdelujemo po želji odjemalcev, zlasti, kar se tiče sposobnosti raket za dosego višine in podobno. Kakor kaže, vse to ni imelo vpliva na odgovorne činitelje, ki so namesto, da bi podprli domačo proizvodnjo, raje kupili rakete proti toči v inozemstvu in to kljub temu, da naše podjetje izdeluje prav takšne proizvode kakor jih izdelujejo v Franciji in Italiji in da ima naše podjetje že predvojno tradicijo.

Pred kratkim smo znova vprašali pri DOZ v Ljubljani, ali še reflektirajo na naše rakete, na kar so nam odgovorili, da niso več interesenti za naše proizvode, ker pač dvomijo v njihovo učinkovitost. Torej, njihov dvom v domači proizvod je prišel prej, kakor so sploh preizkusili naše izdelke. Zdi se, da v učinkovitost tujih izdelkov sploh ne dvomijo, saj je pač v navadi, da je dobro in odlično vse ono, kar je tuje.

Zato nas tembolj čudi, da je skupnost dala težke devize za rakete proti toči, torej za take proizvode, ki bi jih lahko izdelovali doma. Poleg tega pa gredo uvožene rakete, kakor je rečeno v prvotnem članku prenizko. Z drugo besedo to pomeni, da so bila devizna sredstva za 1500 kom. uvoženih raket vržena skozi okno. Naše podjetje pa bi lahko ob majhni podpori izdelovalo iz domačega materiala prav takšne rakete. Še več, lahko bi izdelovali tudi takšne, ki bi dosegale višino do 3000 metrov in bi v vsakem primeru ustrezale.

B. M.

Dogradimo do konca!

Starši prav gotovo vedo, kje je cicibanov gaj, kamor vsak dan zahaja nad petdeset otrok v starosti od 3 do 10 let. V tem gaju že dve leti gradijo stranišče za otroke, seveda pa otroci gradbeni material zelo radi raznašajo. Ker stranišče še ni dograjeno, opravljajo otroci potrebo okrog zidovja, kar ni niti lepo, še manj pa zdravo in higienično. To bo zlasti postalo pereče prav sedaj v pletnih mesecih. Zato bo treba na otroke veliko bolj paziti, da ne bodo zboleli. V imenu vseh otroških varuhinj prosim pristojne organe, naj bi pričeto delo čimprej dokončali, da ne bomo pohiteli z delom šele tedaj, ko bo morda prepozno.

Marija Muzlovič, Gradišče 2

Malomarnost

Ko sem pred dnevi v neki gostilni v Slov. Konjicah zaprosil za svojo hčerko čašo pitne vode, mi je natakarica prinesla v steklenici kalno rjavkasto tekočino. Ko sem tovarišico opozoril na umazano vodo, se je oprostila, da nam ne more postreči z boljšo, ker je njihova pitna voda ponavadi kalna. Po močnejšem dežju pa dobi celo barvo kave. To traja tudi po več dni. Baje pa ni škodljiva, ker jo uporabljajo za pitje in kuhanje. Do sedaj menda še nihče zaradi te vode ni zbolel.

Moram priznati, da me je tako pojasnilo zelo presenetilo. Kako more tako velik kraj z močno industrijo in ki je vpisan kot turistični kraj svoj vodovod tako zanemariti in dopustiti možnost, da se z vdorom okužene vode v vodovodni sistem zanese kakšna nalezljiva bolezen. Mislim, da je dolžnost sanitarne inšpekcije, da nekaj ukrene in prepreči morebitno nesrečo.

Mirko Godnič, stroj. tehnik Herpelje

Zanimanje za film »Krvava pot«

BEOGRAD, 2. jun. Film jugoslovansko-norveške proizvodnje »Krvava pot« je bil te dni prodan tudi Sovjetski zvezi. V teku so razgovori za prodajo tega filma Franciji.

Razstava nemške grafike

ZAGREB, 2. jun. V Zagrebu so odprli v Umetniškem paviljonu razstavo nemške grafike. Razstavljenih je nad 100 del najboljših nemških grafikov. M. B.

Pomen proučevanja gibov in merjenja časa v proizvodnji

Koristno predavanje ameriškega strokovnjaka za tehnično pomoč tujini

Na povabilo Zveze inženirjev in tehnikov LRS in Zveze ekonomistov LRS je imel v Ljubljani dvoje predavanj o študiju merjenja gibov in v proizvodnji časa g. John W. Campbell ekspert ameriškega urada za tehnično pomoč tujini (FOA). G. Campbell je strojni inženir, ki se že petnajst let ukvarja s študijem gibov in merjenjem časa. Na štirimesečnem tečaju v Beogradu je o tem predaval štiridesetim jugoslovanskim strokovnjakom (štirje iz Slovenije), ki bodo lahko s pridom uporabili znanje, ki so si ga pridobili na tem tečaju v svojih podjetjih in tovarnah. Predavanj v Ljubljani se je udeležilo veliko število inženirjev, tehnikov in delavcev, zlasti pa so bili številni poslušalci »Iskre«, ki velja pri nas za najnaprednejšo pri uporabi sodobnih metod organizacije dela in delovnih mest.

Gospod Campbell je v svojih predavanjih razložil pomen in uporabo študija gibov in merjenja časa, ne samo v industriji, temveč vsepovsod, kjer se nekaj proizvaja, da bi bilo delo lažje, enostavnejše, hitrejše, produktivnost pa večja. Proučevanje gibov in merjenje časa je znanstvena analiza, katere namen je povečanje produktivnosti. V proizvodnji ni mogoče rešiti problema ekonomične proizvodnje brez temeljite analize gibov in merjenja časa, ki ga proizvajalec potrebuje pri delu. Na podlagi tega proučevanja lahko uvedemo pravilno normiranje. G. Campbell je navedel vrsto primerov, kako so se rezultati analize gibov in merjenja časa uporabili v ZDA. Te rezultate niso uporabili samo v industriji, temveč v vseh panogah gospodarstva. V mlekarstvu so v ZDA prav na podlagi teh ugotovitev zamenjali steklenice s papirnatimi, s katerimi ni potrebno tako pazljivo ravnati, s tem pa so dosegli večjo hitrost pri polnjenju, potrebna je manjša koncentracija, število gibov pa je bilo eleminirano na minimum. Rezultate so uporabili celo v gospodinjstvu tako, da je delo ameriških gospodinj enostavnejše. Kuhinje so tako urejene, da je delo gospodinje poenostavljeno, toda pri tem je važno to, da pri tem ne gre zgolj za tehnične pridobitve, temveč za razporeditev gospodinjskih priprav tako, da te zahtevajo čim manj napornega gibanja. V trgovini pa je rezultat takih metod samo-postrežba.

V industriji je potrebno pri uporabi metod merjenja gibov in časa sodelovanje vseh uslužbencev in delavcev. Analizo gibov in merjenje časa moramo dosledno izvesti v vseh obratih, ker bo le s tem mogoče doseči uspeh in dvigniti proizvodnjo. Strokovnjak, oziroma inženir za merjenje gibov bo s pravilno analizo elimineral nepotrebne gibe delavca ter jih zreduciral na minimum. To pa bo mogoče izvesti s sodelovanjem strokovnjakov za merjenje gibov, z inženirji konstrukcije. Strokovnjak za merjenje gibov opozarja inženirja konstrukcije na to, da naj pri konstruiranju proizvodov upošteva to, da naj bodo proizvodi čim enostavnejši. Oba skupaj sodelujeta pri reorganizaciji delovnih mest in izvedbi programa merjenja gibanja in časa v podjetju. G. Campbell razume pod reorganizacijo delovnih mest smotrno razporeditev strojev, orodja in pravilen dotok materiala v oddelku od stroja do stroja. Delavec naj ima svoje roke čimbolj proste za obdelovanje proizvoda. Vse orodje, material itd. naj bo razmeščeno tako, da je dosegljivo brez slehernih nepotrebnih gibov, ki delavca utrujajo, oziroma potrebuje zaradi tega več časa, da doseže predmet, ki ga potrebuje.

G. Campbell pravi, da pa je najvažnejše sodelovanje strokovnjaka za merjenje časa in gibov predvsem z delavci. Strokovnjak se more zavedati, da so delavci tisti, ki najbolj poznajo svoje delovno mesto in svoje delo ter lahko s svojimi sugestijami prispevajo pri smotrni ureditvi delovnega mesta. V svojem drugem predavanju je g. Campbell govoril o metodah gibov in časa. Obe predavanji pa so spremljali zanimivi strokovni filmi.

L. S.

Razpis

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje komisija za razpis mest direktorjev in poslovodij gospodarskih organizacij mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana

mesto POSLOVODJE

v OBRTNI DELAVNICI »TAPETNIŠTVO«, LJUBLJANA, Poljanska cesta 72

Pogoji: tapetniški mojster z večletno prakso v vodstvu podjetij.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazili šolske in strokovne izobrazbe ter opisom dosedanje zaposlitve dostavite tajništvu za gospodarstvo MLO, gl. mesta, Ljubljana, Kresija, I. nadstropje, soba 25.

Zadnji rok za vlaganje prošenj je 10. junij 1955.

KULTURNI RAZGLEDI

Dva dogodka v ljubljanski Operi

V soboto, dne 4. t. m., bo pri predstavi »Prodane neveste« v naši Operi majhen jubilej, ki pa naj bi navzlic svoji neoficialnosti ne ostal neopažen. Pri tej operni predstavi bo namreč znani basist ljubljanske Opere **Friderik Lupša** že stotič nastopil v eni izmed najbolj popularnih basovskih vlog, v partiji mešetarja Kecala. Friderik Lupša bo s tem po Juliju Betettu in Josipu Križaju že tretji slovenski pevec, ki je s Kecalom dosegel za naše razmere tako visoko število nastopov. To dokazuje na eni strani silno priljubljenost te najboljše slovanske komične opere na našem odru, na drugi strani pa pomeni častno priznanje pevcu, ki je prav s to partijo žel največje uspehe ne le pri nas, ampak tudi po drugih odrih v državi in v tujini.

Friderik Lupša nastopa v naši operi malone dve desetletji in izhaja kot pevec iz šole našega znanega pedagoga, mojstra Julija Betetta. Že prvi Lupšev nastop v vlogi Kecala je naša kritika zabeležila z zelo ugodnimi ocenami, češ da je bil pevsko zmagovit in igralsko navzlic vplivu Betettove šole dovolj samonikel. Lupša je nato v tej vlogi rasel od predstave do predstave, tako da je kmalu po osvoboditvi mogel brez strahu z njo nastopiti tudi v praškem Narodnem Divadlu, kjer je gostoval 27. IX. 1945 kot prvi jugoslovanski pevec, ki je po vojni nastopil v Pragi. Na odru, kjer je Smetanova opera doma, je Lupša s Kecalom dosegel izreden umetniški uspeh, saj ga je navdušeno sprejelo občinstvo pa tudi praška kritika je laskavo ocenila njegov nastop. Poleg priznanja glasovnih vrlin in igralske krvi so zapisale n. pr. »Svobodne noviny«, da je njegov mešetar že po visoki postavi za Čehe »malo eksotičen, vendar vseeno v našem duhu«. »Rude právo« je zapisalo, da je pokazal presenetljiv smisel za soigro, kar je treba še toliko bolj poudariti, ker je pel vlogo v slovenščini. Po teh priznanjih je bil povabljen še na gostovanje v Brno, Bratislavo in Plzen, gostoval pa je s Kecalom tudi pri nas, n. pr. v Zagrebu, Beogradu in Mariboru.

V luči te kratke zgodovine je stoti Kecal Friderika Lupše za naš oder še toliko bolj pomemben, zlasti pa še, ker smo medtem po vojni dobili še enega nadvse odličnega Kecala z basistom Ladkom Koroščem, ki s to partijo prav tako žanje sijajne uspehe in bo nedvomno tudi on v nji kmalu dosegel svoj stoti nastop.

*

Znatno zanimivost v Operi bo vsekakor predstavljala tudi drugi dan v nedeljo 5. t. m., predstava Gounodovega »Fausta«, pri kateri bo v vlogi Margarete gostovala svoječasno priljubljena stalna članica ljubljanske Opere, **Ksenija Vidalijeva**, ki zdaj že več let z uspehom nastopa po mnogih italijanskih opernih odrih v družbi z najboljšimi italijanskimi pevci in dirigenti. Vidalijeva nastopa po Italiji z vrsto svojih najboljših opernih partij. V Puccinijevi »Manon« je nastopala tudi že s slavnim baritonistom Giglijem, ki ji je izrazil za njeno kreacijo zelo častno priznanje. Za kreacijo naslovne vloge v »Adrianni Lecouvreur« ji je laskavo čestital tudi sam komponist opere, Francesco Cilea, ki je izrazil, da je Vidalijeva ena najboljših interpretk Adrianne sedanjega časa.

Ksenija Vidalijeva je po rodu tržaška Slovenka in je začela svojo operno kariero pred vojno prav na odru ljubljanske Opere. Že prvo leto svojega angažmaja je ustvarila vrsto pomembnih kreacij, ki jih je naslednja leta razširila še z mnogimi odličnimi upodobitvami najzahtevnejših lirskih partij. Tako je samo kot Violetta v »Traviati« nastopila pri nas že nad sedemdesetkrat, skoraj tolikokrat pa tudi kot Mimi v »Bohème« itd. Margareto je pela na našem odru že večkrat -c

Kulturno pismo iz Žirovnice

Težko je ocenjevati kulturno življenje v nekem podeželskem kraju, ki sloni izključno na ramah nekaterih idealistov, in sicer takih, ki vedo, kako važna je pri izgradnji socializma tudi ta panoga. Vendar v desetem letu naše svobode in vsesplošnega kulturnega napredka tudi za občino Žirovnico lahko ugotovimo, da je delo za kulturni in vsesplošni duševni napredek našega delovnega človeka v tem kraju že vsa leta po osvoboditvi živo in precej razvito.

Po osvoboditvi so se vse pozitivne ljudsko-prosvetne sile v kraju združile v dvoje telesno-vzgojnih društev, ki sta obe poleg telovadbe gojili tudi dramatiko. Danes pa imamo na tem področju troje društev, in sicer delavsko prosvetno društvo »Svoboda« in TVD »Partizan« v Žirovnici ter KUD »France Prešeren« na Breznici. Sile so se razdrobile na tri društva, kar je verjetno za občino z okrog 2700 prebivalci nekoliko preveč. Kulturni in prosvetni delaci iz vse občine so bili nekaj časa združeni v KUD Breznica, potem pa so se razdelili na »Svobodo« v Žirovnici in na KUD na Breznici. Slednje je ostalo aktivno vse do danes, čeprav v kmečko-delavskem okolju nima velikega števila članov.

Po ustanovitvi »Svobode« v Žirovnici je kazalo, da bo kulturno življenje in izvenšolsko izobraževanje še bolj zacvetelo, vendar nekega posebnega napredka ne moremo zabeležiti. V okrilju »Svobode« je godba na pihala, dalje gledališki odsek, moški pevski zbor, šahisti ter ljudska univerza. Pri KUD Breznica pa so ostali gledališki odsek ljudska knjižnica in ljudska univerza. Godbeniki so prehajali zdaj pod firmo kulturno-umetniškega društva, zdaj pod »Svobodo«, vedno pa so pridno vadili pod taktirko kapelnika Rozmana ter sodelovali povsod, kjer je bilo potrebno. Knjižnica pri KUD »France Prešeren« je vsa leta živela samostojno življenje in je prejela od časa do časa kako skromno podporo s strani množičnih organizacij ali občine, lani pa jo je izdatno podprla Okrajna zveza ljudskoprosvetnih društev. Devet let je knjižnico neutrudno vodila njena ustanoviteljica, učiteljica Strusova. Gledališki odsek na Breznici je bil vsa leta delaven in je prva leta po osvoboditvi odigral celo po šest do sedem premier na leto, pozneje pa nekaj manj. Letos je odigral samo dve noviteti in priredil dve večji proslavi, zato pa se je boril za kvaliteto. Gledališki odsek »Svobode« pa v tej sezoni ni mogel zaigrati nobene igre, ker ni imel nobenega pravega režiserja. Morda pa nekaterim njegovim članom tudi manjka tistega idealizma, brez katerega tako odgovorno vzgojno delo ni mogoče. Verjetno bo ta odsek sčasoma le dobil kje kakega režiserja.

Pri gledališkem odseku na Breznici so ljudje prav radi obiskovali kvalitetne igre. Pri tem odseku so se posebej izkazali marljivi kulturni delavci Janez Lampič, Marija Šolar, Slavko Mežek, Jernej Vovk in Ciril Jalen. Med agilne odseke na Breznici smo v prejšnjih letih šteli tudi ljudsko univerzo, ki je priredila takrat niz lepih in vzgojnih zdravniških, poljudno-znanstvenih, gospodarskih in političnih predavanj. Vodila sta jo tov. Okrožnikova in Ivan Dodič. Ker vsa leta ni uživala nobene podpore, je prenehala z delom. Nova kulturna pridobitev za Žirovnico je tudi kino-podjetje, ki ima ob sobotah in nedeljah redne predstave v dvorani TVD »Partizan«.

Ker je občina pridobila v zadnjih letih nižjo gimnazijo, se je število poklicnih prosvetnih delavcev v občini povišalo od šest na trinajst. Vsa društva so se rada obračala za pomoč na vzgojitelje in so pri njih večinoma tudi našla razumevanje.

Ob deseti obletnici osvoboditve so priredile razne organizacije in društva ter šole vrsto prireditev, tako TVD »Partizan«, obe šoli, gasilci, strelska družina in šahisti, zaključno proslavo pa je priredil KUD »France Prešeren« in je prikazal v šestih slikah vso štiriletno borbo. Lepi uspehi desetletnega kulturnega in izobraževalnega dela pa bi bili še vidnejši, če bi ob deseti obletnici osvoboditve spet poživeli godbo na pihala in če bi se spet oglasili pevci »Svobode«, ki so zaradi raznih vzrokov prenehali s petjem. Tudi s strani vodilnih ljudi političnih organizacij v tem kraju bi želeli več vneme in podpore.

I. D.

Ob 10. obletnici osvoboditve je priredil KPD »Ivan Rob« vokalni koncert

Mešani in ženski pevski zbor kulturno prosvetnega društva »Ivan Rob« je priredil dne 28. maja 1955 v dvorani v Hrenovi ulici koncert narodnih in umetnih pesmi. Na tem večeru so prikazali pevci in pevke sad celoletnega dela.

Program je obsegal lažje skladbe, ki jih je izvajal pevski zbor zelo dovršeno v dinamičnem in ritmičnem pogledu, kar je zasluga neumornega pevovodje tov. Franceta Marolta, pod čigar vodstvom je dosegel pevski zbor v zadnjem letu lep napredek.

Zbor bi bil sposoben v tem sestavu izvajati tudi težje skladbe, ker razpolaga zlasti s svežimi ženskimi glasovi. V ženskem duetu sta pevki občuteno zapeli Volaričevo »Divjo rožico« in Jenkovo »Na tujih tleh«. Za obe pesmi sta prejeli zasluženo priznanje občinstva.

V. A.

S filmskega platna

Anikini časi

Poskusi, prenesti na filmski trak najboljša literarna dela jugoslovanske književnosti, so v nekem smislu vedno dvorezen nož. Kajti malo je tudi v svetovni filmski produkciji filmov, ki bi ustrezali in enakovredno poustvarili velike literarne umetnine. — Nekaj podobnega je zdaj v Anikinimi časi, posnetimi po znani noveli Ive Andriča. Kdor je bral literarni opus tega našega največjega živečega prozaista, bo brez dvoma takoj, že površno, ugotovil, da je Andrič v nekem smislu čisto nefilmski pisatelj. Kajti pri njegovem pisanju je morda najmanj važna zgodba: vsa velika umetnost njegovega pisanja je v enkratni, sugestivni atmosferi, v čudovitih opisih junakov in njihovih psiholoških nastrojenj — skratka v magiji besede, stavčnih formulacijah in briljantnih opisov. Vse to torej, kar je filmsko drugotnega pomena, a je glavno in bistveno za literarno umetnino. Ta daljši uvod je bil pač potreben morda zato, da bodo gledalci lahko že takoj uganili, da je v Anikinih časih bore malo Andriča, četudi sta scenarista Vicko Raspor in režiser Vladimir Pogačić s pretirano dolgimi vložki samega Andričevega teksta res hotela na eni strani vsaj kolikor toliko ohraniti pisatelja, pa sta zato nujno na drugi strani vnesla v film prav s tem mnogo nefilmskega. Torej so se že pri scenariju samem pojavile pomembne težave, ki so v ostalem vplivale tudi na celotno filmsko realizacijo, četudi ta film, kljub omenjenim dramaturško filmskim nedostatkom, le ne pomeni v zadnji konsekvenci neuspeha. Kajti režiserju Vladimirju Pogačiću, ki ga danes, mimogrede, prištevamo med najboljše jugoslovanske filmske režiserje, je vendar uspelo povedati nesrečno in tragično zgodbo o Aniki z dobrim orisom okolja malega bosanskega mesteca pred dobrimi sto petdesetimi leti, z nekakšnim težkim in poltenim realizmom, ki pa nikdar ne zdrsne v banalnost in neokusnost, tako da so posamezni kadri tega filma v resnici na visokem umetniškem nivoju. Vendar pa je žal neenotnost celovite filmske in režijske koncepcije tista, ki ne dopušča, da bi se film res razmahnil v vsej svoji umetniški celovitosti in impresivnosti. Več ali manj srečno roko je imel režiser tudi pri izbiri igralcev: lepa Anika v vlogi Milene Dapčevičeve, razdvojeni in psihološko zlomljeni Mihajlo v vlogi Bratislava Grbića sta bila dober protagonistični duet, ki pa žal prav zaradi osnovne koncepcije vendar le ni mogel priti do pomembnejših in globljih igralskih viškov.

Film je izdelalo podjetje za proizvodnjo filmov Avalafilm iz Beograda, prav pa je tudi, da so film podnaslovili v slovenščini, kajti Andričev jezik je silno bogat in prepoln lokalnih besed in arhaizmov, tako da bi naš povprečen gledalec skoraj polovice teksta ne razumel.

Za zaključek pa še ena bolj vesela ugotovitev: kljub omenjenim napakam in slabostim tega filma, je naša publika Anikine čase sprejela s simpatijami in velikim zanimanjem, kar vsekakor odločno pobija tisto teorijo, po kateri se naši kinematografi še načelno izogibljejo predvajati naše domače umetniške filme. Zato je skrajni čas, da pridejo na naš filmski spored še ostali jugoslovanski filmi novejše produkcije in da ne bo s temi filmi tako kot z Anikinimi časi: dve leti je potreboval ta film, da je prišel iz Beograda v Ljubljano.

D. Ž.

Z zasedanja sežanske okrajne skupščine

Sprejet je predlog o novi teritorialni razdelitvi okraja

V ponedeljek dopoldne sta v veliki dvorani okrajnega ljudskega odbora Sežana zasedala zbor proizvajalcev in okrajna skupščina. Sprejet je bil novi predlog o teritorialni razdelitvi sedanjega okraja, ker je bil prvi predlog sprejet v decembru 1954 od republiške ljudske skupščine zavrnjen. Po tem novem predlogu bodo na področju današnjega okraja ustanovljene štiri komunske občine in sicer sežanska, divaška, herpeljska in komenska. Prve tri bodo spadale pod koprski okraj, a komenska pod goriški. Zdaj je dokončno rešeno tudi vprašanje občine Senožeče, ki pride pod divaško komuno. Sprva je večina prebivalcev te občine izrazila željo, da bi Senožeče spadale pod Sežano, četudi so Senožeče oddaljene od Sežane 11 kilometrov, od Divače pa samo 5 do 6 km. Za priključitev občine Senožeče Divači govori več razlogov. Sežanska komuna bo vključevala večino novih gospodarskih objektov, ki so bili zgrajeni v zadnjih letih in bo tudi v kulturnem pogledu imela prestiž nad ostalimi občinami v tem predelu. Divača, ki je važno železniško križišče, ima poleg tega tudi druge pogoje, da se gospodarsko razvije. Predvideno je povečanje železniških delavnic; rudnik »Timav« v Vremskem Britofu, bo kmalu povečal proizvodnjo kvalitetnega črnega premoga za dva do trikrat, ker so v zadnjem času naleteli na nove premogovne plasti, ki obetajo 500 do 600.000 ton premoga. Ustanovljena je tudi Uprava škocjanskih jam s sedežem v Divači, ki bo delovala za organizacijo turizma na Krasu. V Brkinih se iz leta v leto izboljšuje sadjarstvo, v nižjih predelih pa se uveljavljajo napori za izboljšanje poljedelstva in živinoreje. Da bi se nastajajoči novi občinski skupnosti zagotovila delovna sila in da bi bili splošni gospodarski pogoji pravilno razdeljeni, je umestno, da se Senožeče priključijo Divači, kar je po mnogih posvetovanjih na zborih volivcev spoznalo tudi prebivalstvo samo. Navedena teritorialna razdelitev je končna in bodo v septembru začele nove občine že poslovati.

Iz poročil, ki sta jih podala predsednik sveta za notranje zadeve Vladimir Fakin in sodnik za prekrške Ciril Drole, je ugotovljeno, da je kriminaliteta v okraju v primerjavi z letom 1953 nekoliko narastla. Zaskrbljujoče je dejstvo, da v nenekaterih »panogah« kriminala prednjačijo mladoletniki. Zlasti pri tatvinah in vlomih ter pri pobegih čez mejo. Šole in množične organizacije bodo morale odločnejše poseči v vzgojo doraščajoče mladine in vplivati takisto na domačo vzgojo otrok, nevarne mlade pokvarjence pa poslati v državna vzgajališča in poboljševalnice. Gospodarski kriminal tudi ni prizanesel seženskem okraju in se širi kakor koloradski hrošč. Največ primerov gospodarskega kriminala je bilo v trgovinskih in zadružnih podjetjih. Omejitev samovoljnih zlorab in nepravilnega odnosa do ljudskega premoženja je mogoča samo z eksemplaričnimi kaznimi, smotrno vzgojo trgovskega kadra in s klicanjem na odgovornost vodstev podjetij, ki ne znajo preprečevati tatvin, poneverb, utaj, falsifikatov itd. in ki gredo v svoji popustljivosti celo tako daleč, da odstopajo od odškodninskega zahtevka ter nočejo vlagati tožb zoper krivce za povrnitev škode. Trgovinska zbornica in okrajna zadružna zveza naj bi organizirali šolanje in vzgojo mladih kadrov.

Po družbenem planu predvideno kreditiranje stanovanjsko-gradbenih investicij se bo uveljavljalo po pravilih, ki jih je odobrila okrajna skupščina. Dovoljevali bodo posojila privatnikom do vrednosti 1 milijona din državnim in zadružnim investitorjem pa do 1 in pol milijona dinarjev z 1% letnih obresti. Posojila bodo dolgoročna ter plačljiva v 50, 40, oziroma 30 letih. Najemnik posojila bo moral vložiti v gradnjo stanovanjske hiše najmanj 15% lastnih sredstev. Okrajna skupščina je odobrila pri tej priložnosti tudi poroštvo okraja za najetje investicijskega posojila mizarskemu podjetju v Senožečah ter remontnemu podjetju v Sežani, medtem ko je odobritev poroštva radioindustriji »Telekomunikacije« zadržala, dokler podjetje ne poda obračuna lanskoletnih investicij.

Po izvolitvi sodnikov porotnikov in razrešitvi direktorjev tovarne pletenin in izvozno-uvoznega podjetja »Jadran« v Sežani je bilo zborovanje zaključeno.

Ž. J.

Na Muljavi se bodo sestali bivši aktivisti

V počastitev desetletnice osvoboditve se bodo sestali 4. in 5. junija na Muljavi bivši aktivisti stiško - grosupeljskega okrožja. Muljavo so si izbrali zaradi tega, ker je bil tu precej dolgo sedež okrožja. Poleg aktivistov bodo prišli na zbor tudi kurirji, člani VOS, člani komande mesta in drugi. Pričakujejo tudi vse tiste, pri katerih so se oglašali, ter tiste, ki so jim nudili hrano in počitek.

V soboto bodo na vseh sedežih bivših rajonov mitingi, na katerih bodo govorili člani bivših rajonskih odborov in člani okrožnega odbora OF. Za kulturni program bodo poskrbela prosvetna in druga društva, ki bodo prikazala razvoj kulturno-prosvetne dejavnosti v desetih letih. Že prej bodo bivši aktivisti, ponekod tudi posebne patrulje, obiskali najbolj zavedne družine, pri katerih so naši vedno odprta vrata. S temi se bodo pogovorili o današnjem življenju in morebitnih težavah.

V nedeljo dopoldne bo na Muljavi zbor aktivistov in vseh drugih. Po zboru bodo priredili na prostem miting, na katerem bo govoril eden izmed vodilnih članov bivšega okrožja. Govoru bo sledil pester kulturni program.

K. V.

Trgovsko podjetje Petrol

sprejme takoj v službo

trojnega inženirja za tehnično službo mazanja

V poštev pridejo tudi prosilci - začetniki brez prakse — in

več prodajalcev – trgovskih pomočnikov

za bencinske servise v Ljubljani.

Ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitev in prakse pošljite na Petrol, Ljubljana, Cankarjeva 5-II.

Plača po tarifnem pravilniku, oziroma dogovoru.

Spoznavaj svojo domovino!

Lepi načrti Počitniške zveze v Mariboru

Pod tem geslom je organizirala Počitniška zveza v Mariboru obsežno počitniško akcijo. Počitniška zveza v mariborskem okraju je postala zadnja leta ena najmočnejših in najuspešnejših mladinskih organizacij. V letošnjem šolskem letu je bilo ustanovljenih še 12 novih družin po vsem okraju, tako da se je povišalo število članov od 1900 na 2850. Vključena je predvsem gimnazijska mladina, vendar se je zlasti letos vključilo v PZS precej vzgojiteljev in mladine strokovnih in vajenskih šol, in to največ po zaslugi prizadevnega predsednika okrajnega odbora PZ prof. Gruntarja, ki je kljub letom še vedno zelo delaven in s tem izkazuje veliko ljubezen do mladine.

Delo v družinah PZ je bilo tudi v »mrtvi« sezoni živahno. Prirejenih je bilo ogromno predavanj, na katerih so udeleženci lanskih počitniških akcij navduševali mladino zlasti za potovanja po domovini, ki jo bodo lahko le na ta način prav vzljubili in videli mnogo novega. Okrajni odbor je organiziral koncert in srečolov, s katerim je bilo pridobljenega nekaj denarja za počitniške načrte in nakup opreme. Od marca dalje ima okrajni odbor redne 14-dnevne sestanke z zastopniki vseh 36 družin, tako da so ti seznanjeni z vsemi tekočimi zadevami. Okrajni odbor je že poskrbel za prenočišče in hrano za obiskovalce mesta. Sprejemna postaja bo v Mladinski ulici 12 s 30 moškimi in s prav tolikimi ženskimi ležišči, trije dnevni obroki hrane v menzi v Slovenski ulici pa bodo stali le 150 din. Na zadnjem sestanku so se pogovorili o delitvi podpor družinam, pri čemer bodo upoštevali število članstva in pa predvsem njihovo aktivnost. Okrajni odbor razpolaga z ozirom na množičnost organizacije PZ z zelo majhnimi sredstvi, vendar bo po svojih najboljših močeh podprl prizadevanje mladine. Želeti bi bilo, da bi merodajni forumi še bolj podprli PZ, saj svoje geslo »Spoznavaj svojo domovino in jo vzljubi!« v polni meri izvršuje in tako predstavlja zelo pozitiven činitelj pri vzgoji novega, naprednega človeka. Na sestanku so še poročali zastopniki o načrtih svojih družin za počitnice, o katerih moramo reči, da so nepredvideno obsežni in številni. Celo družine, ki nimajo niti 20 članov, pripravljajo po dve, tri akcije, da o ostalih družinah ne govorimo! Po teh poročilih lahko sklepamo, da se bo udeležilo raznih akcij okoli 2000 članov. Potovanj, zlasti po Sloveniji, Vojvodini, Hrvatski, Bosni in Hercegovini in krožnih potovanjih po Jugoslaviji se bo udeležilo 500 članov PZ. Taborilo bo — zlasti ob morju — okoli 400 članov, ki pa bodo po večini poleg tega napravili še predhodno še potovanja s kolesi do cilja. Veliko je zanimanja za štiri partizanske pohode po Sloveniji in v Bosni, ker so pač zelo poceni. Nekaj članov bo šlo tudi v inozemstvo, in sicer 20 v severno Italijo in 40 v Grčijo.

Okrajni odbor bo v začetku junija začel s tečaji za posamezne potovalne skupine, da bodo potovalci seznanjeni s problematiko krajev, kamor bodo potovali. Izvedli bodo tudi seminar za vzgojo vodičev po Mariboru.

Jubilej v Vevčah

V nedeljo, 5. junija, praznuje papirniška godba 45-letnico svojega delovanja, ki je bilo prekinjeno le v času NOB, ko je godba dosledno sledila pozivu Osvobodilne fronte in prenehala z delom. Enajst njenih članov je odšlo med partizane, trije pa so bili internirani. Poleg tega je dala godba l. 1942 vse instrumente in ves arhiv narodnoosvobodilni vojski, česar po končani vojni ni dobila nazaj. Zaradi tega so morali po osvoboditvi kupiti nove instrumente, obnoviti arhiv in nadomestiti pet padlih godbenikov. V vsem so uspeli in tako godba že nekaj časa lepo napreduje. Jutri bo pripravilo dvajset mladincev samostojen koncert, na proslavi v nedeljo pa bodo sodelovale poleg domače, še tri druge godbe.

F. O.

Okrog 600 otrok bo taborilo in letovalo

Društva prijateljev mladine v slovenjegraškem okraju so letos že mnogo razpravljala o letovanju in taborjenju otrok s svojega področja. Pri njihovem delu so jim pomagali s svojimi izkušnjami na tajništvu za ljudsko zdravstvo in socialno politiko OLO v Slovenjem Gradcu. Tako bo letos okrog 600 otrok iz okraja taborilo in letovalo v Ratečah pri Škofji Loki, v Valdoltri, Fiesi in v Luciji pri Portorožu. Za letovanje se je letos prijavilo 49 prosvetnih delavcev, ki bodo v kolonijah upravniki, vzgojitelji in ekonomi. Sestega junija bodo v Slovenjem Gradcu organizirali seminar, na katerem bo načelnica oddelka za šolsko higieno dr. Slava Lunačkova govorila o vzgojnem, zdravstvenem in upravnem delu v kolonijah.

K. M.

Z občnega zbora Plesne zveze Slovenije

Te dni je bila v prostorih SKUD »Tine Rožanc« v Ljubljani II. redna letna skupščina Plesne zveze Slovenije. Udeležili so se je predstavniki članov zveze: Akademski plesni klub, Plesna sekcija SKUD »Tine Rožanc« iz Ljubljane, Ljubljanski plesni krožek, Plesna sekcija KUD »Jože Hermanko« v Mariboru ter Plesni krožek z Reke.

Iz poročil članov zveze in upravnega odbora, zlasti pa iz zelo plodne razprave je razvidno, da je bilo na področju športnega plesa mnogo storjenega.

Osnovna problematika klubov je pomanjkanje primernih prostorov in strokovnega kadra, kar žal obtrebno bi bilo prirejati več športno-plesnih turnirjev, nekaj naših najboljših parov pa poslati na trening v katero izmed držav, kjer je raven športnega plesa na višji stopnji.

S tako pridobljenim znanjem bi lahko častneje zastopali našo državo na velikih mednarodnih tekmovanjih. Skupščina je ugotovila, da je v minulem letu zaznamovan precejšen uspeh, upoštevajoč zlasti, da je mlada zveza morala na marsikaterem področju zaorati ledino. Obstoji utemeljeno upanje, da bo delo zveze zaživelo tudi v več manjših mestih po Sloveniji, v Ljubljani pa vključiti več študentske in delavske mladine.

Med pomembnejšimi sklepi, ki jih je zveza sprejela, je osnovanje komisije za ustanovitev posebnega sektorja, ki naj bi organiziral stalna in priložnostna plesišča v LRS, ustanavljanje novih športno-plesnih klubov in povečanje strokovnega kadra.

Skupščina je izvolila ustrezne odbore ter sprejela nove in dopolnjene pravilnike, s čimer bo njeno delo v prihodnosti zelo olajšano.

V.

Od blizu in daleč

Deset let gimnazije v Brežicah

Letos mineva deseto leto, odkar so v Brežicah ustanovili višjo gimnazijo. V vsem teh letih je število dijakov tako naraslo, da so sedanji prostori že močno pretesni. Zaradi tega so sklenili, da bodo dogradili nove. Pripravljalna dela so že začeli lani, letos pa bodo nadaljevali takoj, ko jim jim bo odobren kredit. Na dveh proslavah, ki so jih pred kratkim pripravili dijaki, so pokazali svoje delo v šoli in izven nje. Poleg teh so priredili več predavanj in si ogledali film o življenju maršala Tita. Tudi mladinski šolski pevski zbor je prispeval svoje. Priredil je samostojen koncert partizanskih, narodnih in umetnih pesmi, s katerim je žel veliko priznanje in dosegel uspeh, s kakršnim se ne ponaša še noben zbor v Brežicah. Z vsem tem so brežiški dijaki res lepo proslavili deseto obletnico osvobobitve in deseto obletnico ustanovitve gimnazije.

-ek

Člani CMD v Celju so proslavili 10. obletnico osvoboditve

V sredo dopoldne so člani pokrajinskega odbora Ciril-Metodovega društva katoliških duhovnikov v Celju počastili deseto obletnico osvoboditve z lepo uspelo proslavo. Ko so položili venec na grob narodnih herojev na Slandrovem trgu, so se zbrali v veliki unionski dvorani. Med gosti, ki so se udeležili te proslave, s katero so manifestirali ljubezen do osvobojene domovine ter se dostojno oddolžili številnim znanim in neznanim junakom, ki so utirali pot k svobodi, in med njimi tudi pokojnim duhovnikom, žrtvam fašizma, so bili mnogi sorodniki padlih duhovnikov — žrtev fašizma, nadalje sekretar okrajnega odbora SZDL Jakob Žen ter zastopnik verske komisije pri izvršnem svetu LRS Jože Lampret. Po uvodnem nagovoru predsednika pokrajinskega odbora CMD v Celju Avgusta Štancerja, je imel slavnostni govor o pomenu desete obletnice osvoboditve tajnik odbora CMD v Celju Jurij Pribožič. Ostali del slavnostnega sporeda pa sta izpopolnila še pevski zbor, ki je zapel nekaj partizanskih in slovenskih pesmi ter recitator Zdenko Lovše s pesmijo Frana Albrehta »Talci«. Na koncu proslave so vsi navzoči zapeli himno »Hej Slovani«.

Po proslavi so bili predvajani še štirje dokumentarni filmi. Dva izmed njih sta prikazovala drugi in tretji občni zbor Ciril-Metodijskega društva za Slovenijo, ostala dva pa »Na svidenje na Ostrožnem« ter slavje na Okroglici.

M. B.

Novo postajno poslopje

V Gabru na Dolenjskem so se skoraj šestdeset let borili za svojo železniško postajo. Protiljudski režimi Avstrije in stare Jugoslavije niso hoteli ustreči njihovi želji in potrebi. Ugodila jim je šele naša ljudska oblast. Minulo nedeljo so svečano otvorili novo železniško postajno poslopje in tako najlepše proslavili deseto obletnico osvoboditve. Pri gradnji so pridno pomagali vaščani s prostovoljnim delom. Nekateri so opravili tudi nad 300 prostovoljnih delovnih ur.

RADOVLJICA

V počastitev desete obletnice osvoboditve so pripravili v Radovljici razstavo partizanske grafike. V Mestnem domu je bilo razstavljenih šestdeset del naših najbolj znanih umetnikov Jakca, Pirnata, Klemenčiča in drugih. Radovljičani so si razstavo ogledali v velikem številu in bili z njo izredno zadovoljni.

V Lescah so pred kratkim odprli novo čitalnico, ki jo je uredila tamkajšnja »Svoboda« v prostoru na Žagi. Čitalnica in knjižnica, ki bosta poslovali v istem prostoru, imata že sedaj nad 2000 knjig. Leščani so nove knjižnice in čitalnice zelo veseli.

Obrtna zbornica v Radovljici je že pred dvema letoma kupila v Crikvenici zgradbo, ki so jo v zadnjem letu temeljito preuredili, tako da bo v bodoče služila kot počitniški dom obrtnikov radovljiškega okraja. Pri preureditvi so pridno pomagali tudi obrtniki. Dom bodo že letos redno oskrbovali.

B. B.

Literarno-glasbeni večer v Zgornji Kungoti

Ob zaključku dela Ljudske univerze v Zgornji Kungoti v Slovenskih goricah, ki je ena najboljših v okraju Maribor-okolica in je priredila v tej sezoni skupno sedem razmeroma dobro obiskovanih predavanj, so priredili 28. t. m. književniki iz Maribora literarno-glasbeni večer. V polno zasedeni dvorani je okoli 200 poslušalcev pozorno spremljalo nastop književnikov in izvajanje glasbenih točk. Iz svojih del so brali: Janez Švajncer, Franc Šrimpf, Milan Kajč, Slavko Jug in Vane Brez, pesmi Branka Hofmana in Dušana Mevlje pa je recitirala tovarišica Milica. Glasbeni spored je izvajal solist mariborskega radia Martin Malovrh. Pred nastopom vsakega književnika je prikazala njegovo delo predsednica Ljudske univerze tov. Berta Železina.

Sličnih kulturnih prireditev si ljudje na podeželju še žele in bi bilo koristno, če bi jih naši kulturni delavci pogosteje obiskovali.

M. K.

IZ RUŠ

Nad 5.000 ljudi si je ogledalo zelo okusno in nazorno urejeno razstavo, na kateri so z grafikoni in svojimi izdelki prikazala svoje delo in napredek vsa ruška podjetja od leta 1945 dalje. Razstava je bila prirejena v okviru proslave 10. obletnice osvoboditve in je nazorno pokazala, kako velik napredek je bil dosežen v tem razmeroma kratkem obdobju na vseh področjih. Poleg večjih industrijskih podjetij, kot so Tovarna dušika, Železarna in Tekstilna tovarna, so razstavljala tudi manjša podjetja in obrtni obrati ter gozdno gospodarstvo. — Posebno pa se je izkazala Kmetijska zadruga, ki je ena najboljših v vsem okraju.

*

V počastitev rojstnega dne maršala Tita je priredilo TVD Partizan Ruše zelo uspešno telovadno akademijo. Poleg telovadnih nastopov je nastopila tudi folklorna skupina z pestrim programom. Ljudje so bili tako navdušeni, da so morali akademijo ponoviti. Dvorana je bila obakrat nabito polna. Z istim sporedom bodo nastopili meseca junija tudi v Lovrencu na Pohorju.

fv.

Po 13. letih je našel svojo sestro

Posledice vojne še niso izginile, čeprav smo pospravili ruševine in zgradili toliko novega. Premnoge družine, ki jih je surova voina razbila, še ne vedo za svoje brate, sestre in otroke. To je zlasti očitno v beograjski »Politiki«, kjer se skoraj slednji dan vrstijo kratke beležke »Iščejo svojce«.

V eni izmed takih beležk je uprava Dijaškega doma v Mariboru iskala svojce svoje 16-letne gojenke Tamare Danilovič. Leta 1942 so jo ustaši ugrabili njenim staršem, od tam so jo rešili dobri ljudje in zdaj je bila Tamara doma v Dijaškem domu, kjer ji je bilo lepo, toda želela je vedeti, če kdo njenih še živi.

Minulo soboto se je na objavo v »Politiki« oglasil v domu njen brat Stevo Danilovič, ki je po sliki spoznal svojo 13 let pogrešano sestro. Srečanje brata in sestre je bilo nad vse ganljivo, prav tako ni manjkalo solz ob prisrčnem slovesu, ki so ga Tamari priredile njene sošolke na V. realni gimnaziji. Kazno je, da Tamara kljub očitni sreči, da je našla brata, svojih sošolk in vzgojiteljev in svojega drugega doma v Mariboru ne bo lahko pozabila.

(jp)

Iz življenja ameriških Slovencev

Pred 30 leti je bilo v Chicagu ustanovljeno prvo slovensko društvo, član Slovenske narodne podporne jednote (S.N.P.J.), ki je poslovalo na angleškem jeziku. S tem je bil storjen začetek, ki je dovoljeval slovenskim društvom veliko svobodo gibanja v velikem angleško govorečem svetu. Nadaljnji razvitek naj nam povedo številke.

S.N.P.J. je, štela istega leta (1925) 56.446 članov in je imela 2,408.000 dolarjev imovine. Po 30 letih ima 75.536 članov, premoženje pa se je dvignilo na 17,640.000 dolarjev. Vsekakor je eno največjih slovenskih združenj na svetu in obenem daleč najbolj premožno slovensko društvo pod soncem. Človek se dostikrat jezi nad slovensko malenkostno naravo »šparovnega« človeka, ki nazadnje vedno najde tujega cerovca, toda v primeru S.N.P.J. se moramo s spoštovanjem prikloniti pred organizacijskim, gospodarskim talentom naših ljudi, ki so šli v Ameriko pred pol stoletjem. In ne smemo pozabiti, da je bilo še več bratskega, požrtvovalnega nesebičnega dela že mnogih pokojnih pionirjev.

Med slovenskimi organizacijami je Sloveska narodna podporna jednota največja po številu članstva, a najbolj obširna po številu društev in mladinskih krožkov, najbogatejša po imovini in najbolj živa po njenih aktivnostih. Krasita jo tudi napredna načelnost in delavska zavednost.

Glavni blagajnik je postal v Sloveniji dobro poznan g. Mirko Kuhel, eden izmed organizatorjev pomoči ameriških Slovencev po drugi svetovni vojni.

(Po »Prosveti«, glasilu Slovenske narodne podporne jednote.)

IZ DOLIČA

Pred nekaj dnevi so imeli v Doliču občni zbor kmetijske zadruge. Ta zadruga si je s svojim pravilnim poslovanjem ustvarila nad 3 milijone dinarjev dobička. Del tega bodo namenili za gradnjo silosov, gnojničnih jam in popravilo hlevov. Omeniti moramo tudi, da si je kmetijska zadruga v Doliču zgradila lani svoj zadružni dom, ki je eden najlepših v slovenjegraškem okraju.

Turizem v slovenjegraškem okraju

Prvi močnejši sončni žarki že nekaj dni božajo grebene Pohorja, Plešivca, Pece in nekaterih drugih planin v slovenjegraškem okraju. Gorske stezice so prav posebej ob sobotah in nedeljah polne turistov, ki prihajajo iz raznih krajev severovzhodne Slovenije v planine slovenske Koroške. Slovenska pesem odmeva po tesnih dolinah in se z vso veličastnostjo odbija od gorskih grebenov. Med turisti naletimo pogosto na borce, ki so se v teh krajih borili v partizanskih enotah proti okupatorju. Z zanimanjem in s spoštovanjem do padlih tovarišev si ogledujejo partizanske ilegalne tehnike, javke, bolnišnice in kraje, kjer so partizani kovali načrte za osvoboditev.

Planinska društva v Slovenjem Gradcu, Ravnah na Koroškem, Prevaljah in v Črni si prizadevajo, da bi v sodelovanju s turističnimi organizacijami ustvarila čim boljše pogoje za razvoj turizma na tem področju. Njihova prizadevanja so v zadnjih letih rodila bogate sadove. Med okupacijo požgane planinske domove so požrtvovalni planinci s pomočjo ljudske oblasti in nekaterih organizacij obnovili in poživili planinske tradicije, ki so bile v slovenjegraškem okraju včasih izredno močne.

Prebivalci slovenjegraškega okraja v zadnjem času vedno bolj zahajajo v Partizanski dom na Mali Kopi na Pohorju, ki ga je zgradila Zveza borcev. Arhitektonska lepota štirinadstropne stavbe privablja goste iz raznih krajev Mežiške, Mislinjske in Dravske doline. — Slovenjegradčani imajo najbliže h koči na Kremžarjevem vrhu, odkoder se izletniku odpira lep pogled na Mislinjsko dolino, na Mežiško dolino in na nekatere planine v sosedni Avstriji. Dom Planinskega društva iz Slovenjega Gradca pod Veliko Kopo si je prav tako ustvaril sloves odlične planinske postojanke na tem delu Pohorja. Uslužbenci okrajne pošte v Slovenjem Gradcu so z lastnimi silami in s pomočjo ljudskega odbora mestne občine zgradili Poštarski dom pod Uršlju goro, v katerem preživljajo svoj prosti čas ob nedeljah in državnih praznikih. Planinskim postojankam se pridružuje tudi zdravilišče Kotuljska Slatina v Kotljah, domovini pokojnega slovenskega pisatelja Prežihovega Voranca. Poleti in pozimi je v Kotuljski Slatini živahno razpoloženje. Planincem je izhodiščna točka za Plešivec, bolnikom pa kraj počitka, razvedrila in zbiranja novih sil za naporno delo na raznih delovnih mestih. Idealna pokrajina pod Plešivcem in Pohorjem zanima tudi tabornike, ki vsako leto radi razprostró svoje šotore v teh krajih.

Planinska koča pod Kremžarjevim vrhom

Kljub izredno dobrim naravnim pogojem za razvoj turizma je v slovenjegraškem okraju še vedno odprt problem gostinske mreže, ki zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne more zadostiti vedno večjim potrebam turističnega prometa. Pomanjkanje hladilnih naprav vznemirja letos znova gostinske delavce, ki jim je skrb za poživitev turističnega prometa zelo pri srcu. Nekateri gostinski obrati so zastareli in ne ustrezajo vsem higienskotehničnim predpisom. Gostinci poudarjajo, da bi te probleme z dodelitvijo potrebnih kreditov lahko vsaj delno ublažili in izboljšali kvaliteto svojih uslug.

Za razvoj turizma so predstavniki ljudske oblasti v slovenjegraškem okraju pokazali potrebno zanimanje. Znano je, da je predsednik OLO v Slovenjem Gradcu Ivo Skerlovnik aktivni planinec in lovec, ki svoj prosti čas po napornem delu rad prebije v planinah. Planinsko društvo v Slovenjem Gradcu že dolga leta vodi neumorni predsednik Miloš Germovšek, ki je s svojo prizadevnostjo in požrtvovalnostjo kljub svojim letom duša planinstva v teh krajih. Tudi v drugih planinskih društvih skrbijo agilni predsedniki za razvoj mladih ljudi, ki so jim planine postale vsakdanja potreba po napornem tedenskem delu.

Marjan Kos

Mladinska konferenca na Senovem

Referat o dosedanjem delu in o bodočih nalogah mladine je imel predsednik začasnega občinskega komiteja tov. Ivan Guček. Najprej je govoril o vlogi Ljudske mladine v borbi za socialistično zavest, nato pa poročal o dosedanjem delu mladinskih aktivov. Iz njegovega poročila povzemamo, da je na Senovem zelo razgibano društveno življenje mladine. Več kot 100 mladincev in mladink aktivno dela v društvu »Partizan«, v »Svobodi«, v gasilski organizaciji in drugje. Zanimivo je, da je v raznih društvih mnogo več mladine, kakor jo je organizirane v Ljudski mladini. Če bo novo vodstvo znalo pristopiti k tej mladini, ne bo težko povečati odstotka organizirane mladine. Tudi v Brestanici je kulturnoprosvetno delo, čeprav ne tako kakor prejšnja leta, zelo razgibano. V kulturno-umetniškem društvu sodeluje skoraj vsa organizirana mladina. Med mladino je tudi veliko zanimanje za telesno vzgojo, toda žal ni na razpolago potrebnih rekvizitov in vaditeljev. Dobro dela tudi aktiv v Reštanju. Mladina se redno sestaja in razpravlja o aktualnih zadevah, ki jo tarejo. Aktiv v Koprivnici je bil ustanovljen šele pred nekaj dnevi, vendar se že kažejo prvi uspehi v delu z mladino. Tako so se na primer konference udeležili skoraj vsi mladinci in mladinke, čeprav je Koprivnica zelo oddaljena od Senovega.

Tako v referatu kakor tudi pozneje v razpravi je bilo načetih premalo problemov delavske mladine, ki je zaposlena v rudniku. Medtem pa so delegati precej razpravljali o vlogi Ljudske mladine in o njenem mestu v našem družbenem življenju. Tov. Brence iz Brestanice je grajal odnos, ki ga imajo nekateri ugledni ljudje v Brestanici do mladinske organizacije. Med drugim je dejal, da mladino v Brestanici vse preveč grajajo, premalo pa ji pomagajo. V tem je tudi vzrok, da delo mladinske organizacije ni tako, kakor bi moralo biti.

Delegati so v razpravi poudarili, da si mora novoizvoljeni komunski komite priboriti potreben ugled. Z vso doslednostjo se mora boriti proti vsakemu poskusu podcenjevanja vloge mladinske organizacije.

Na koncu so delegati izvolili 11-članski komunski komite in delegate za okrajno mladinsko konferenco. Na konferenci so sprejeli tudi več pomembnih sklepov za bodoče delo.

-nc

Razpis

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje komisija za razpis mest direktorjev in poslovodij gospodarskih organizacij mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana

mesto POSLOVODJE

za trgovino

»PRI LIVARJU«, Ljubljana (litostrojski bloki)

Pogoji: Potrebna strokovna izobrazba po členu 7/b, 1. odstavka točka 1 in 2 uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o plačah delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij (Ur. l. FLRJ št. 18/54) in večletna praksa v stroki.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazili šolske in strokovne izobrazbe ter opisom dosedanje zaposlitve dostavite tajništvu za gospodarstvo MLO, Ljubljana, Kresija, soba 25.

Zadnji rok za vlaganje prošnje je 15. junij 1955.

Za dom in družino

„V SVOJEM POKLICU SEM ZADOVOLJEN“

Prav v teh dneh srečujemo na ulicah mlade ljudi z belimi in rdečimi nageljčki na prsih. Marsikdo ne ve, da so to maturanti, ki se pripravljajo na zrelostno skušnjo, maturo. To je velik dogodek v življenju mladega človeka, zlasti če pomislimo, da se v teh dneh odloča njegova nadaljnja življenjska pot, njegov poklic.

KDO NAJ POMAGA PRI IZBIRI POKLICA?

Predvsem je treba vedeti, da je sedaj, pred maturo skoraj prepozno razmišljati o bodočem poklicu. Nanj se je treba pripravljati že davno prej, morda že ob vstopu v gimnazijo. Tu pomaga lahko že šola, učitelj s svojim razlaganjem o rasti naše industrije, razni poučni izleti, kjer lahko vidijo učenci ljudi neposredno pri delu, v tovarni. Ob takih priložnostih pokaže mladina tudi svoje navdušenje do tega ali onega poklica, kar vse lahko izkoristi učitelj, da pozneje, ko pride čas za to, svetuje svojemu učencu, kakšen poklic naj bi si izbral.

Veliko vlogo pri izbiri poklica pa imajo, razumljivo zlasti starši, kajti oni so tisti, h katerim se otrok najprej obrača za svet. Tu pa morajo starši najprej pomisliti na to, da izbirajo poklic svojemu otroku, v katerem bo delal vse svoje življenje ne pa sebi. Če mu bodo prav svetovali, z ozirom na njegove fizične in duševne zmožnosti, na njegovo zdravje, veselje in nagnjenja do gotovega dela, bo njihov otrok v svojem poklicu zadovoljen prav tako kot je lahko neizrečeno nesrečen, če ga prisilijo v nek poklic, samo zato, ker je pač njim všeč, ker je donosen in morda za njihove pojme celo »imeniten«, sin ali hči pa čutita do njega odpor. Ta se kaže kasneje v slabem odnosu do dela, do sotovarišev, a tudi kakovost dela trpi. Tudi naj ne silimo otrok v poklice za katere nimajo duševnih sposobnosti, kajti tudi tu bodo neprestano zadevali ob težave, ki jim ne bodo kos in kar jim bo grenilo življenje in vsakdanje delo. Če je otrok slaboten, ga prav tako ne silimo v poklic, ki zahteva močnega, odpornega človeka, kajti prav lahko se zgodi, da bo postal tem laže žrtev poklicne bolezni, ker ni proti njej odporen.

POKLIC IZBIRAMO ZA OTROKA

Poklic tudi ni treba izbirati po trenutnem navdušenju ali pa, če se zanj odločijo še drugi sošolci, ker je pač ta poklic nekako v modi. Le prehitro se bodo pokazale slabe posledice prenagle odločitve za poklic, ki bo prinesel vrsto razočaranj in neuspeha.

Pogosto se najdejo starši, ki imajo o nekaterih poklicih kaj »nizko« mnenje in menijo, da bi bila družina v sramoti, če bi si sin ali hči izbrala poklic kvalificiranega delavca, oni sami pa imajo višjo izobrazbo. Takim ljudem je več do mnenja okolice kot pa do trajne sreče njihovega otroka, več za nečimrni ponos, češ, moj sin je pa doktor, čeprav si bo ta priboril doktorat z največjo muko, s skrajnim naporom in obupnim premagovanjem volje. Razen tega bo pri opravljanju svojega odgovornega dela nesrečen in morda bo skrivoma zavidal tovariše, ki so si tedaj, po maturi izbrali poklic, ki jim prinaša uspehe, radost in voljo do dela, ki ga ceni vsa njihova okolica.

Za take »muhe« res ni vredno žrtvovati otrokove bodočnosti, kajti zaradi svojega nesrečno izbranega poklica bo razdvojen sam, a tudi njegova družina bo trpela zaradi večne slabe volje svojega očeta.

ČIM VEČ ZNANJA

Važen faktor pri izbiri poklica je tudi predizobrazba, kajti, čim večja je ta, tem večja je možnost pri izbiri poklica. Zahteve po predizobrazbi bodo iz leta v leto večje, kar je razumljivo z ozirom na nagel razvoj naše industrije, obrti itd.

Vendar pa šolsko spričevalo ne more biti edino merilo za vstop v poklic. Ni vedno odličen učenec tudi dober delavec in obratno. Pri usmeritvi mladine ima lahko šola, kot smo že omenili, velik vpliv, ni pa edini faktor, ki da končno oceno. Prenatrpanost učnih programov preprečuje učiteljem, da bi svoje učence seznanili z raznimi poklici in so tudi mnogokrat o njih sami nepoučeni, ne poznajo možnosti udejstvovanja, a nimajo na razpolago niti primerne literature.

Če motrimo spričevalo, nam kažejo suhe ocene uspeh učenca le v nekaterih predmetih, ne govorijo pa o ročni spretnosti učenca, o njegovi nagnjenosti do dela, ki se ga v šoli ni učil itd. Zato spričevalo ne more biti kazalo o sposobnosti ali nesposobnosti učenca za poklic.

Ko stopa otrok iz osnovne šole v gimnazijo, se moramo starši boriti, da bo dosegel kar najvišji nivo splošnega znanja, ki ima v poklicu veliko vlogo. Na izbiro poklica bomo mislili že prej, kjer naj sodeluje tudi otrok s svojimi željami, ki so pogosto ukoreninjene v njem že od najnežnejših otroških let.

V tako skrbno izbranem poklicu bo otrok zadovoljen in z njim vred starejši, ki so mu s svojimi dobrimi nasveti pomagali v življenje. v. k.

Takole so otroci oblečeni lepo za oko,

Kaj je TROPIKAL?

Izdelki iz tropikala so se v zadnjih letih zelo razširili in uvedli po svetu, a tudi pri nas kot cenen nadomestek za drage vrste volnenega blaga. Kaj je tropikal? Izdelan je iz čistega umetnega celuloznega prediva ter ne vsebuje niti mrvice volne. Predivo je navadno obarvano že v predilni masi. Celulozo iz lesa za predelavo v umetna vlakna raztopijo s primernimi kemikalijami v tekočino; v to zamešajo barvila in nato obarvano predilno maso izpredejo skozi fine luknjice v umetna vlakna. Take barve so zelo dobre in obstojne, zlasti na soncu. Pri pranju in potenju držijo mnogo bolj kot običajne barve, s katerimi navadno barvajo bombaž in volno.

Navadne tkanine iz celuloznega prediva se zelo mečkajo. Tropikal pa je impregniran z umetnimi smolami proti mečkanju. Taka impregnacija mora biti izvršena zelo vestno in zahteva posebne strojne naprave, da je učinek dober. Tako napravo ima pri nas do zdaj le Mariborska tekstilna tovarna, ki je tudi glavni proizvajalec tropikala. Obenem z umetnimi smolami dodajo še posebna omehčevalna sredstva za mehak otip. Tako obdelano blago je po značaju zelo podobno volni, ker je mehko, voljno in se le malo mečka, oz. gube se po krajšem času zopet same izravnajo. Poleg tega je često še tako impregnirano, da odbija vodo.

Te impregnacije pa imajo poleg dobrih lastnosti tudi nekatere slabe, kar moramo pri uporabi in ravnanju s tropikalom tudi upoštevati.

Proti mečkanju impregnirane tkanine so nekoliko bolj krhke in se zato hitreje obrabijo, posebno v primeri z bombažnimi ali celo volnenimi.

Drugo, na kar je treba paziti, pa je, da navedene impregnacije ne prenašajo dobro pranja. Pri kemičnem čiščenju pa se povsem izperejo. Vo velja zlasti za sredstva za odbijanje vode ter za tista, ki dajejo mehkobo. Zato izgubi blago v precejšnji meri svoj volneni značaj ter postane bolj trdo in pusto. Pri tropikalu torej ne smemo uporabljati kemičnega čiščenja. Tudi pranja se izogibajmo, dokler je le mogoče. Če pa že moramo prati, delajmo to v neprevroči vodi in z blagim milom, podobno kot pri volni. Tropikal je primeren za ženske kostume in moške obleke. Ni sicer tako trpežen kot volna, vendar je prav zaradi nizke cene zelo primeren in ugoden predvsem za lažje obleke.

(»Sodobno gospodinjstvo«)

Okna dobijo lep lesk, če vodi, s katero jih umivamo, dodamo precej kisa — na 1 l vode poldrugi kozarec kisa. V to mešanico namakamo krpo ali časopisni papir in z njim drgnemo umazano steklo do suhega, ki bo nato dobilo lep lesk.

Upravni odbor lekarne Hrastnik razpisuje mesto

FARMACEVTSKE POMOČNICE

Plača po uredbi in dopolnilna plača.

UTRINKI

Ali veste, kaj je napisano na vratih kina Union?

Morda: Predšolskim otrokom vstop prepovedan!

O ne, temveč: Za otroke do 4. leta vstop prost.

Tako vzamejo nepoučeni starši — predvsem so to matere — s seboj v kino takorekoč še dojenčke. Nekateri med predstavo jočejo, drugi so samo nemirni, tretji po predstavi bruhajo, nekatere od prepolnih vtisov, ki jih prav nič ne razumejo, boli glava, so nervozni in doma se potem vso noč nemirno premetavajo po posteljici.

Prav tako, kot ne bomo dali dojenčku zelja in fižola, ker ga ne more prebaviti, prav tako ne bomo majhnemu otroku povzročali zmedo v mali glavici z obiskovanjem raznih kinopredstav. Do sedmega leta naj otrok ne hodi v kino. Posledice večkratnih obiskov bi bile nervoznost, slabši vid, nemir in podobno.

Sama imam dečka, ki ima 4. leto že za seboj. Tu pa tam ga vodim, kadar s pridnostjo zasluži to nagrado — v lutkovno gledališče in k drugim predstavam, kadar jih dajejo naša gledališča. Pogosto mu tudi pripovedujem pravljice in berem otroške knjige, v kino pa otroka ne vodim.

Če se nam zahoče v kino, ne jemljimo otroka s seboj. Morda poprosimo sosedo ali sorodnico, da bo pazila nanj, če pa zares nimamo nikogar, tedaj se raje odrecimo zabavi v prid svojemu malčku.

C. V.

Še nekaj o gospodinjski tehniki

Že delj časa opažamo, da s produkcijo gospodinjske tehnike ne napredujemo tako hitro, kot bi si to želeli potrošniki. Najsi je vzrok tega v pomanjkanju surovin ali v neorganizirani koordinaciji tovarn med seboj, dejstvo je, da tolažimo želje, mnogokrat tudi zahteve odjemalcev z dobo nedoločene bodočnosti. Povpraševanje po pralnih strojih se je zadnji dve leti spremenilo skoraj v zahtevo. Toda rojstvo teh ne napoveduje nobenega datuma. Več tovarn je, ki imajo izdelavo pralnega stroja v programu, vendar do prave realizacije ne more priti. Naše žene pa perejo še vedno v »potu svojega obraza« in si pomagajo z vsemi mogočimi in nemogočimi sredstvi, da bi z manjšim trudom opravile težko delo, ki ga terja od njih pranje perila. Na aprilskem velesejmu v Zagrebu smo si ogledovali lepo belo emajliran pralni stroj. Celo cena, ki so jo nam zaupali, ni vzbudila v nas ogorčenja. Ko pa smo se z naročilnico obrnili na tovarno »Goran«, ki naj bi ta stroj dobavila, smo prejeli odgovor, ki je razbil naš optimizem: lep model, ki je na razstavišču mamil mimoidoče, še ni popoln, treba je še zboljšave in izpopolnitve. Tovarna sama, ki v svoji strokovni moči ni kos težki nalogi, je uvidela šele sedaj, ko je njen prvi poizkus ponesrečen, da je treba sodelovanja z drugimi tovarnami, ki imajo dovolj močan strojni park, da rešijo nepredvidene probleme. Tovarna, ki bo prevzela v izdelavo bolj komplicirane strojne dele, je tovarna »Jedinstvo« v Zagrebu.

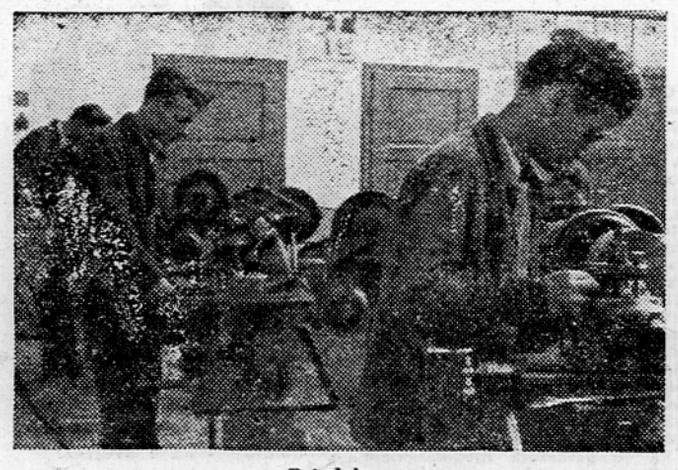

Pri delu

Kako je bilo z izbiranjem tipa pralnega stroja v Zagrebu, nam ni znano, verjetno pa je nastala prva napaka že tedaj, ko so se odločili za prav tisti model, ki ga je zahodni svet že zdavnaj odvrgel. Ker ni naš namen, da bi bili vodilni v gospodinjski industriji, imamo pač to prednost, da pregledamo in proučimo vso doslej znano proizvodnjo in si iz velike kolekcije izberemo najboljše, najbolj ekonomično in našim razmeram najprimernejše. Prav v tem pogledu pa imamo pri nas že toliko strokovnjakov, ki bi mogli pravilno oceniti mehanizem, zavodi za napredek gospodinjstva pa bi dali svoja mnenja o kakovostno opravljenem delu stroja. Tovarne naj bi ocenile svojo zmogljivost, se eventualno povezale z ostalimi tovarnami za izdelovanje sestavnih delov in ni dvoma, da ne bi vse speljali na pravi tir.

Mnogim, ki so si zadnji mesec ogledovali izložbe trg. »Elektrotehnika« na Titovi c., je upadel pogum, da bi si mogli kdaj nabaviti te gospodinjske tehnične predmete. Številke, ki označujejo ceno predmetom, so posegle že skoraj v astronomsko nedosegljivost. Prvotno zanimanje občudovalcev se je pozneje spremenilo v neko ravnodušje in sprva navdušeni interesenti so uvideli, da uvoženim artiklom še dolgo ne bodo kos in bo le treba počakati na izdelke domače proizvodnje, ki je — čeprav manj popolna — vendar desetkrat cenejša. Razstavljeni predmeti pa nam morejo služiti le kot modeli, prototipi ali pa za porabo v večjih obratih, kjer je prisotnost takega predmeta nujna. Naše gospodinje si ogledujejo uvožene gospodinjske stroje — nazadnje pa se ustavijo pred električnim štedilnikom tovarne »Tobi«, ki nosi na svoji plošči še kar dosegljivo številko cene in ni malo gospodinj, ki se odločijo za nakup slednjega.

Vse kaže, da bo prav tovarna TOBI prva, ki bo mogla dati na trg tip absorbcijskega hladilnika z zmogljivostjo 64 l. Po svoji obliki bo hladilnik iste višine kot štedilnik tako, da se more skupaj z njim postaviti v strnjeno delovno ploskev, ki je postala bistven element moderne kuhinje. Hladilnik bo belo emajliran s črno emajlirano krovno ploščo in prav takim podstavkom.

No in sedaj še nekaj, kar težko pričakujete: »Kakšna bo cena?« Konstrukturji in kalkulanti so nam obljubili, da ne bo presegala 45 tisočakov, to je dvajsetkrat manj, kakor znaša cena razstavljenega angleškega absorbcijskega hladilnika v izložbi na Titovi cesti. V tovarni menijo, da jim bo uspelo prvi kos izdelka postaviti že v juniju na ljubljansko razstavišče in kmalu zatem že v prodajo. Upajmo, da ne bodo prav pred koncem nastopile nepredvidene ovire!

Vzporedno s tovarno TOBI izdeluje podjetje »Hidromontaža« v Mariboru še en tip absorbcijskega hladilnika, ki se bo po obliki nekoliko ločil od opisanega modela. Ta ima predvidene kar tri velikosti hladilnikov: za 45 l, 55 in 65 litrov. Tudi ta tovarna kalkulira, da bo cena malega tipa okrog 40 tisočakov. »Hidromontaža« se bavi z izdelovanjem hladilnikov le kot z drugovrstno proizvodnjo, v glavnem pa je in ostane njeno glavno zanimanje na montaži hidrocentral. Ker je število hladilnikov, ki jih bo prva in druga tovarna izdelala, omejeno, sa nam ni bati »hiperprodukcije«. Za kakovost izdelkov pa je navadno koristno trenje dveh proizvajalcev.

In za konec še nekaj, kar nam obljublja tovarna emajlirane posode: poleg jekienk, ki jih izdeluje za prevažanje plina butan, se je lotila še izdelave plinskih štedilnikov, ki jih bo s sodelovanjem ljubljanske in celjske plinarne dala v prodajo. Ta proizvodnja je važna predvsem v toliko, ker pomeni uporaba plina butana v našem gospodarstvu velik ekonomski faktor. Ing. M. K.

»OBRTNIK«, Ljubljana
Masarykova 34
sprejme v službo
POSLOVODJO
čevljarske delavnice.

Pogoj: čevljarski mojster z daljšo prakso in najmanj 5 let na vodilnem mestu. Nastop in plača po dogovoru.

REFERENTA ZA PLAČE

Pogoj: popolna srednja šola s prakso v poslih fin. manipulanta.

Prodamo ali zamenjamo »FIAT« 1100, poltovorni.

ZDRAVNIK SVETUJE

K. A., LJUBLJANA. — Vaš mož že več let boleha za razjedo želodčne sluznice. Pred kakim mesecem je močno krvavel, zdravnik, ki ga zdravi, je predlagal operacijo, za katero se pa mož ni hotel odločiti. Vprašujete za zadevni nasvet.

V dopisu ste pozabili omeniti da osebe nad 40 do 45 let navadstarost moža. Glede krvavitve z razjede običajno velja pravilo, no operirajo, vsekakor pa se morajo v tem primeru operirati osebe v starosti nad 60 let.

Pri mlajših osebah se navadno al' vsaj preden se odločimo za operacijo, oziramo na potek bolezni in na množino izgubljene krvi. Če pa traja krvavitev nad 42 ur ali tudi če traja krvavitev krajšo dobo, pa se večkrat ponavlja, potem se tudi pri mlajših osebah odločimo za operacijo.

Na vrednosti hemoglobina v krvi se v takih primerih ne moremo zanašati, ker zaradi zgostitve krvi niso povsem zanesljive.

P. A., LJUBLJANA. O razširjenosti želodca govorimo, kadar je ta čezmerno razširjen. Neposredni vzrok razširjenosti je vedno ohlapnost želodčnega mišičevja. V tem primeru je samoupravno gibanje (peristaltika) nezadostno, vsebina želodca leže na dno in ostaja tam dlje časa kot normalno. Stalna obremenitev in nezadosten normalni napon želodčnih sten se vzajemno podpirata in povzročata vedno večjo razširitev želodca.

Razširjenost želodca v manjši meri je pogosto kostitucijski pojav pri osebah, ki imajo poleg želodca pobešene tudi ostale trebušne organe in celotno telesno muskulaturo ter sklepne vezi manj razvite in oslabljene. V takih primerih govorimo o funkcionalni razširjenosti želodca. V lažjih primerih občutijo bolniki pritisk v želodcu, stalno imajo občutek polnosti, suh jezik; kolca se jim in vedno bolj izgubljajo tek.

Zdravljenje funkcionalne razširjenosti želodca obstoji v mirovanju, v primerni dieti in krepitvi splošnega stanja (gimnastika, masaža itd.). Če pa je vzrok razširjenemu želodcu kaka organska sprememba, predvsem razjeda ali kaka novotvorba, pa je treba oviro odstraniti, oz. obiti z operacijo. dr. D. R.

Tri lepe bluze, ki jih nosimo ob svečanih priložnostih

ŠOLA ZA STARŠE

ŠOLARJA IMAMO

Res, prenaglo so minila detinska leta našega otroka. Najbolj občuti to mati, ki zasleduje razvoj svojega sina ali hčerke in strahoma čaka dan, ko bo moral v šolo. Nekatere matere pa so skoraj ljubosumne na šolo oziroma učiteljico, ki bo odvzela del otrokove ljubezni, ki jo je ta imel doslej le zanjo. Skoraj obžalujoče spremlja prenekatera mati svojega malčka prvikrat v šolo. Razumljivo je, da je to pretirano, kajti razumeti moramo, da se ta važen prelom v otrokovem življenju mora zgoditi, nanj bomo starši mislili že naprej, a tudi otroka pripravljali za vstop v šolo.

Vsak dan vidimo otroka pred seboj, morda pa nismo zapazili važnih sprememb, ki se dogajajo z njim v tej dobi. Otroška tolšča, ki je delala njegove ročice in nožice tako ljubke, se je kar izgubila. V celoti je postal vitkejši, zrasel je, a tudi v njegovi duševnosti so nastale spremembe. Naš bodoči šolar ima že vse duševne kvalitete odraslega človeka in se razlikuje od njega le po količini znanja; njegovi možgani pa so dosegli svojo pravo velikost.

Da, naš otrok je star sedem let in zares je napočil čas, da se pridruži igram in dotedanjemu brezskrbnemu življenju tudi resno delo, čut za dolžnost in misel, da si z znanjem, ki si ga nabira v šoli, utira pot v svoje lastno življenje.

Seveda pa bo šola zahtevala od otroka več intenzivnejšega dela, ki bo jemalo šolarju tudi več energije. To pa bo treba nadomestiti s prehrano, ki naj bo sestavljena tako, da bo otrokov organizem sprejemal vase dovolj hranljivih snovi — vitaminov, beljakovin, ogljikovih hidratov itd., kar je nujno potrebno za otrokov razvoj. Ni pa dovolj samo pravilna prehrana. Tu ima važno nalogo tudi red v prehrani, ki se ga pametna mati pri svojem šolarju tudi drži. Posamezne obroke naj dobiva otrok vsak dan ob istem času, kar si uredimo z ozirom na šolski urnik.

V tej dobi, med šestim in sedmim letom postane torej otrok goden za šolo. Vendar

pa se pogosto dogaja, da marsikateri starši silijo svojega otroka v šolo, ko je zanjo še premlad, je telesno nedozorel in kot tak tudi duševno ne more biti kos šolskemu delu, kajti zavedati se moramo, da je šola prva resnejša življenjska preizkušnja. Prav zaradi tega ne smemo precenjevati zrelosti svojega otroka, kar se pri nas rado dogaja, zlasti v mestih.

NE PREZGODAJ V ŠOLO

»Naš je nekaj izrednega! Vse si zapomni! Pomislite, pa so ga v šoli vseeno zavrnili!« Da, prav tako tarna in se pritožuje marsikatera mati, ko ji pri vpisu zavrnejo otroka. Čuti se užaljeno, namesto, da bi pomislila na to, da njen malček kljub vsej bistroumnosti še ne bo zmožen presedeti nekaj ur skupaj v šolski klopi, miren in tih. Ne bo se še mogel poglobiti v skrivnosti abecede, ker se bo prej naveličal. Kar poglejmo predšolskega otroka! Prime lutko, a že čez nekaj trenutkov se navduši za žogo, lutka pa obleži pozabljena na tleh. Toda, tudi žoga mu postane kmalu kaj nezanimiva, pa se odloči za barvne svinčnike in papir. In če takega otroka silimo v šolo, smo samo nespametni, kajti bolje je, da ostane že tedaj doma, kot da bi ga sredi leta poslala učiteljica domov, češ naj počaka do prihodnjega leta.

Tu pa moramo pomisliti na nujne posledice, ki nastanejo ob taki priložnosti. Otrok bo dobil manjvrednostni občutek. Zelo bo ponižan, ker bo globoko prepričan, da samo on, od vseh njegovih sošolcev ni za šolo. Prihodnje leto, ko bo pa moral v šolo, bo tamkaj plah, in nekje bo čutil morda celo mržnjo do vsega, kar bo dišalo po šoli, morda celo do učitelja. In precej dela bo treba, da bo takle otrok dobil spet zaupanje vase in to vse zaradi nečimrne želje roditeljev, da hodi njihov otrok že v šolo, čeprav je od drugih šolarjev precej mlajši, le da je skoraj tako bister ali pa celo pametnejši od njih.

Preden storimo kaj tako nepremišljenega, se raje posvetujmo s pedagogom, morda kar z učiteljico, ki nam bo dala pravi odgovor.

ALI JE LAŽ RES LAŽ?

Če imamo v hiši šolarja, bomo začeli pri njem opažati, da nam večkrat prikrije resnico, da se zlaže. Pri tem moramo nujno pomisliti na to, da je otrok vse doslej živel v svetu fantazije, ki mu je čaral pred oči najbolj fantastične privide. Če smo svojega malčka kdaj opazovali pri igri, smo res lahko opazili, da mu ne zmanjka domislic. Tako mu je zvita vrv pomenila strupeno kačo, veliki kamni na dvorišču požrešne krokodile, trhla deska kanu, s katerim se rešuje na breg reke, ki naglo dere. Za reko si izbere visoko, v vetru valujočo travo. Ta slika se je nam zdela bržkone smešna, otrok pa jo je jemal z vso resnostjo. Tudi sam nam bo pripovedoval, kako je ubežal krokodilom in tedaj se mu ne smejmo, temveč ga tudi resno poslušajmo. No, vzemimo, da takle »ubežnik« pride v šolo. Tu ga bo naenkrat objela stvarnost. Moral bo pisati naloge, ki jih bo učiteljica pregledala, moral se bo učiti, vprašan bo in če ne bo znal, bo dobil slabo oceno. Ker te stvarnosti še ne more povsem dojeti, bo pač našel s pomočjo svoje domišljije nekak izhod. Tako se doma zlaže in je zaradi tega tepen.

Tu moramo biti starši tisti, ki pomagamo otroku. Ko pride iz šole, si vzemimo čas in ga povprašajmo, kako je bilo v šoli. Pokaže naj nam zvezke, pove naj nam, kaj so se danes naučili, kaj je bil vprašan, česa ni znal. Kar ni znal, mu skušajmo razložiti, da bo tokrat razumel.

Otrok, s katerim se bomo odkrito, prijateljsko pomenili ob povratku iz šole bo čutil, da mu želimo le dobro in ne bo niti mislil na to, da bi se z lažjo izmazal.

KAKO NAJ ŠOLAR PREŽIVI DAN

Že takoj prve dni pouka določimo skupaj z otrokom, kdaj bo vstajal, kdaj se bo učil, in kdaj zabaval. Če ima šolo zjutraj, naj vstaja n. pr. ob pol sedmih, da ima čas za mirno in temeljito umivanje, zajtrk in lagodno hojo v šolo. Ob tej uri naj vstaja tudi tedaj, kadar ima pouk popoldne, da se ne navadi lenariti v postelji. Ko pride iz šole, naj po pomenku z mamico ali očetom, spravi svojo torbico na določeno mesto, kjer ima samo on svoje knjige, zvezke in druge šolske potrebščine. Nato naj gre za eno uro na dvorišče. Po kosilu naj gre spat, nato naj napiše naloge in se nauči, kar jim je naročila učiteljica. Pazimo, da se bo vedno sproti učil, ker je še vse, kar je v šoli slišal, v njegovi glavi sveže in se bo zato mnogo prej naučil in z manjšimi težavami. Če pa otroku dovolimo, da snov odlagamo za naslednji dan, se mu bo tvarina prehitro nakopičila in ne bo ji več kos. Zato pa naj ravno pri našem šolarju bolj kot kjerkoli velja pregovor: »Kar lahko danes storiš, ne odlašaj za jutri!«

ŠPORTNI POROČEVALEC

Razvoj našega športa na kvadratnih metrih

Desetletni razvoj svobodne graditve je dal letos pobudo za vrsto prireditev. Med drugim bomo imeli v Ljubljani v prostorih Gospodarskega razstavišča v času I. turistične razstave od 2. do 14. julija veliko športno razstavo, ki bo prikazovala razvoj našega športa v desetletju po osvoboditvi. Če se ta dogodek bliža zaenkrat še brez večjega hrupa, pa bo gotovo vzbudil tem večjo pozornost po otvoritvi, tako zaradi športne razstave same kakor tudi zaradi posrečene povezave športa s turizmom in obratno.

Organizacije Partizan, Zveze športov, Ljudska tehnika in taborniki pripravljajo za naše pojme nekaj posebnega. Na tisoč kvadratnih metrih bodo prikazani uspehi tega minulega desetletja, ki smo jih dosegli v posameznih zvrsteh. Športna razstava ob deseti obletnici osvoboditve bo v okviru bolj ali manj propagandne, toda tudi komercialne turistične razstave. Konec koncev je tudi sam turizem po svojih ciljih, ki jih zasleduje — če izvzamemo čisto komercialne zadeve gostišč — zelo blizu nalogam naše telesne vzgoje. Lahko rečemo, da šport, ki ga pri modernem turizmu ne manjka, zelo izpopolnjuje turizem v posebno, toda menda najbolj razširjeno obliko telesnovzgojne dejavnosti. Sama turistična razstava naj bi po prvotnih zamislih organizatorjev nakazala obenem tudi možnosti športnega udejstvovanja v naših turističnih krajih. Vsekakor je tesna povezanost med turizmom in športom, ki zasluži mimo tega bežnega razmišljanja spričo dogodkov v minulih desetih letih že sam po sebi svoj razstavni prostor.

Ne glede na to, kolikšno povezanost bomo ugotovili med posameznimi dejavnostmi na sami razstavi, bo športna razstava ob deseti obletnici osvoboditve dogodek zase. Nikdar v zgodovini slovenskega športa niso imeli naši športniki na razpolago za prikaz svoje dejavnosti kar tisoč kvadratnih metrov razstavnega prostora, in to na razstavi, ki ne more biti brez komercialno-propagandnih namenov. Tudi nikdar v zgodovini niso imeli naši športniki pokazati po tako kratkem času toliko, kakor imajo sedaj. Predsednik Zveze športov Slovenije tov. Leopold Krese nas je v zvezi s pripravami opozoril na pomen razstave športnega razvoja. Poudaril je, da zadnji čas sicer radi potožimo, kako težko je dobiti sredstva za šport — za telesno vzgojo, od katere si upravičeno obetamo pozitivne vplive na povečanje produktivnosti in naše obrambne sposobnosti. »Pri vsej tej sicer resnični zadregi«, je nadaljeval tov. Krese, »pa bomo po sedanjih pripravah in prijavah sodeč, lahko videli, da smo v desetih letih po osvoboditvi razvili naš šport bolj kakor kdaj prej, tako po številu ljudi, ki se udejstvujejo v telesni vzgoji in tudi po številu objektov — možnostih udejstvovanja. Seveda bo **razstava nakazala tudi poti za nadaljnji razvoj našega športa, poti in možnosti še večjega športnega udejstvovanja, ki zaslužijo podporo odgovornih činiteljev.«**

Dejansko je bilo vsega tega, kar bomo videli na športni razstavi, v predvojnih časih zelo malo. Sedanja intenzivnost udejstvovanja je na mnogih področjih mnogo, mnogo večja. Naš šport se bo na razstavi odražal deloma v številnih pokalih, medaljah in plaketah. Teh priznanj, ki so predvsem odraz mnogo številnejših tekmovanj, bo veliko, saj so bila tekmovanja po osvoboditvi precej številnejša. Prednost bodo seveda imela najbolj imenitna. Številni grafikoni bodo za vse vrste športa skušali prikazati njihovo razširjenost, lepe fotografije — njihovo zanimivost. Športni pripomočki — te bomo videli tudi v okviru razstav podjetij »Slovenija šport«, »Planica šport« in podobnega beograjskega podjetja — pa bodo nedvomno vzbujali željo po uporabi. Teh želja bo gotovo mnogo, zlasti če računamo, da razstava ne bo vzbujala manjšega zanimanja, kakor ga je minula lovsko-ribiška. Kjer pa so želje, je po navadi tudi zelo blizu samo udejstvovanje. S tem hočem reči, da bo razstava športnega razvoja že sama po sebi kot močno propagandno sredstvo pripomogla k nadaljnjemu razmahu športne dejavnosti pri nas.

Težko je pisati, kakšna bo ta razstava, za katero je še prav posebno veliko zanimanje med organizacijami posameznih še premalo razširjenih zvrsti (naj omenimo samo za umetno drsanje in hokej) mesec pred otvoritvijo. Taborniki bodo na priliko razstavili sodoben camping. Posamezne organizacije bodo morda tukaj dobile pobudo za ureditev nečesa podobnega, posamezni mladinci pa si bodo morda po ogledu zapomnili kakšno malenkost, ki jo bodo uresničili po svojih močeh in možnostih terena na svoj način. Naši planinci n. pr. pripravljajo veliko maketo plezalne stene, ki nam bo ponazarjala vzpone. Organizacije Ljudske tehnike nam bodo prikazale predvsem tiste dejavnosti, ki imajo najtesnejšo zvezo s športom: brodarstvo in domače kanuje, lepote avto-moto športa in zelo verjetno bomo poleg drugega videli tudi kakšno letalsko zanimivost, morda celo takšno kot je helikopter. Dolga je lista športnih zvrsti, ki imajo čedalje več oboževalcev: jahači, strelci, veslači, smučarji, atleti, boksarji, šahisti, rokometaši, košarkarji, odbojkarji, sabljači, igralci tenisa in še mnogo jih je, ki bodo na tej razstavi vzbudili pozornost za eno ali drugo vrsto športne dejavnosti. Naposled bo na razstavi prikazana tudi vzorna telesna vadba na gimnaziji in v vojaški šoli.

Prireditev takšne razstave je zelo zahtevna. Samo pomislimo, kako živo je na tekmovanjih. Čez leta pa naj bi nam tisto prizadevnost, ki je pomagala do današnje stopnje razvoja športa, ponazorila s kovino, pokalom ali medalijo. Med turistično razstavo bodo razne prireditve. Morda bi bil v okviru športne razstave na mestu živi šah, ki bo še bolj dopolnil uspehe naših šahistov. Je še mnogo drugih možnosti, da bo športna razstava čim bolj veren odraz športne dejavnosti v minulem desetletju. Upamo, da jih bodo športniki Slovenije uresničili do svoje velike prireditve — vzpodbude za nadaljnje delo.

J. K.

Hvalevredna akcija Plavalne zveze Slovenije

Plavalna zveza Slovenije si je tudi letos zastavila nalogo, da širi plavalno veščino med slovensko mladino. V ta namen bodo priredili v raznih krajih plavalne šole oziroma plavalne tečaje za začetnike. V tem vidimo konkretno delo za razmah telesne vzgoje v širino.

Doslej se je odzvalo povabilu Plavalne zveze 16 krajev, ki bodo organizirali načrtno vadbo neplavalcev. V ta namen prireja Plavalna zveza dva tečaja za inštruktorje. Prvi tak tečaj se bo začel v Ljubljani 14. t. m., drugi pa 22. t. m. Zvedeli smo, da se je prijavilo 93 inštruktorjev, med katerimi je lepo število učiteljiščnikov.

Blaženka Vodenlič članica Branika

Za smučarski mnogoboj olimpijskih kandidatov, ki bo 25. in 26. t. m. v Ljubljani, je prijavilo Mariborsko smučarsko društvo »Branik« članico državne reprezentance Blaženko Vodenličevo, ki je doslej nastopala za Delnice. Pozanimali smo se za stvar pri Smučarski zvezi Slovenije in zvedeli, da je mož Vodenličeve službeno premeščen

Mladini izprašane vzgojitelje!

Skrb za vzgojo kadrov je v športni organizaciji še razmeroma mlada. Doslej je bila navada, da je vodil treninge kdorkoli, v večini primerov starejši, izkušeni tekmovalec. Ob taki praksi je razumljivo, da je bilo delo marsikje pomanjkljivo, kar je prišlo do izraza zlasti v tem, da ni bilo temeljite mladinske vzgoje in da so nekateri trenerji začeli s specializacijo brez potrebnih dolgoletnih priprav.

Letos pripravlja Zveza športov Slovenije v sodelovanju z Institutom za telesno vzgojo v Ljubljani vrsto instruktivnih tečajev, ki bodo dali nove, kvalificirane kadre. Vsi bodoči inštruktorji bodo morali poslušati predavanja najprej iz tako imenovanega splošnega dela, to je iz anatomije in fiziologije, kakor tudi iz teorije telesne vzgoje. Razen tega se bodo praktično seznanili z različnimi telesnimi vajami za moč, hitrost, vztrajnost in spretnost.

Splošni del izpitnega gradiva je za vse instruktorske tečaje enak. Vsi morajo poznati osnovna biološka in fiziološka dognanja, vsi morajo biti najprej strokovnjaki zatelesne vaje nasploh. Posebni del izpitnega gradiva pa se nanaša na specializacijo. Tako bo moral poznati kandidat za plavalnega inštruktorja teorijo raznih načinov plavanja, vse bo moral obvladati tudi praktično in na posebnem izpitu pokazati, da je vešč v prenašanju znanja na druge.

V instruktorskih tečajih ZŠS bodo sodelovali tudi zdravniki; obdelali bodo naslednja vprašanja: človeški organizem, vpliv telesnih vaj na posamezne organe, teorija treninga, osebna higiena športnika (telesna nega, hrana, nikotin, alkohol), higiena športnih naprav, potreba medicinske kontrole, tipične poškodbe in prva pomoč.

Po prestanih izpitih bodo dobili udeleženci tečajev naslov športnega inštruktorja, po triletni praksi pa se bodo lahko prijavili v višji tečaj za športne trenerje. Športni inštitut Zveze športov Jugoslavije v Beogradu je izdal posebno knjižico (Propisi o školovanju trenerskog kadra), v kateri je podroben učni načrt za inštrukiorske in trenerske tečaje.

-ga.

5. junij 1955:

Maribor — igrišče Branika, delegat Križan
10.00 Branik ml. : Drava ml.
igrišče Maribora, delegat Firm
15.30 Maribor pion. : Branik pion.
Celje — igrišče Kladivarja, delegat Vagner
15.00 Kladivar B : Maribor B;
sodi SO Celje
Trbovlje, delegat ing. Petrič
14.30 Rudar (TB) : Branik B;
sodi SO Celje
Rače, delegat sodnik;
15.30 Part. Rače : Part. Prevalje
Ravne, delegat Krebs
14.30 Fužinar ml. : Maribor ml.
16.00 Fužinar : Part. Ruše
Muta, delegat sodnik;
16.00 Kovinar Muta : Part. Limbuš
Ljutomer, delegat Gorički;
15.30 Part Ljutomer : Part. Beltinci
Ptuj, delegat Janžkovič;
16.00 Drava pion. : Sobota pion.
Sodniki za 5. junij bodo določeni na prihodnji seji.

Košarkarji Olimpije odpirajo vrata na stežaj!

Akademsko športno društvo Olimpija stopa na novo pot in z njim vred so se med prvimi v okviru društva lotili težkega dela košarkarji. Treba je rešiti važno nalogo, kako spraviti v skład vrhunski šport s pravilno smotrno telesno vzgojo. Teoretično je jasno, težje pa bo seveda te stvari vskladiti ob praktičnem delu. Skoraj nemogoče je čez noč popraviti napake, ki so jih delali dolgo vrsto let, pa čeprav napake niso bile kdo ve kako velike.

Košarkarji Olimpije torej hočejo pripeljati na igrišča nepriterno več mladine kot dosedaj. V svoje okrilje vabijo i srednješolce i študente visokih šol ne glede na to, če bodo kdaj tekmovali. Košarka naj postane osrednja točka, okoli katere bodo gradili oziroma delali za pravilen telesni razvoj in obenem poskrbeli za zdravo izživljanje naše mladine. Košarkarji Olimpije namerava jo iz svojega kluba ustvariti veliko športno-družabno telo, torej prekiniti z dosedanjo prakso iskanja redkih posameznikov, ki bi bili sposobni igrati vrhunsko košarko.

Kvalitete pa seveda ne nameravajo zanemariti, nasprotno prepričani so, da bo iz velikega kroga košarkarjev lahko dobiti šestorice, ki bodo lahko uspešno posegale v kakršno koli konkurenco.

Načrti so torej lepi, takšni, kakršne si vsi želimo. Delo pa je zvezano s težavami. Olimpija potrebuje materialnih sredstev in igrišč, potrebuje inštruktorjev in trenerjev in potrebuje seveda tudi razumevanje širše javnosti. Prav te dni skuša društvo rešiti vprašanje razširitve igralnih ploskev pod Cekinovim gradom. Načrti bodo uresničeni, upajmo v najkrajšem času, in takrat bo Olimpija lahko na široko odprla vrata stotinam dijakov in študentov, ki sedaj na enem samem igrišču lahko opazujejo košarko samo izza ograje.

Ob podpori Instituta za telesno vzgojo bo društvo čez počitnice izvedlo kratek tečaj za inštruktorje in funkcionarje. Inštruktorski kader bo treba vzgojiti pravilno, se pravi tako, da bo košarka res lahko služila pravilni telesni vzgoji. Obenem pa namerava Olimpija razširiti in utrditi bodočim funkcionarjem, pravilne pojme glede na naloge našega športa, ki jih bo razširjene delo v društvu zahtevalo neprimerno več kot doslej. To je pri nas redek, če že ne edinstven primer, da skuša klub, ki slovi po svojih vrhunskih košarkarjih, temelje svojega dela iz dosedanjih ožin postaviti na edino pravilno, široko množično osnovo.

Mi na te poizkuse zdaj samo opozarjamo, spremljali pa jih bomo z vso pozornostjo in pisali tako o uspehih in težavah, s katerimi se bo klub moral boriti. Izkušnje kluba naj pomagajo tudi ostalim, ki bodo Olimpiji sledili.

-e.

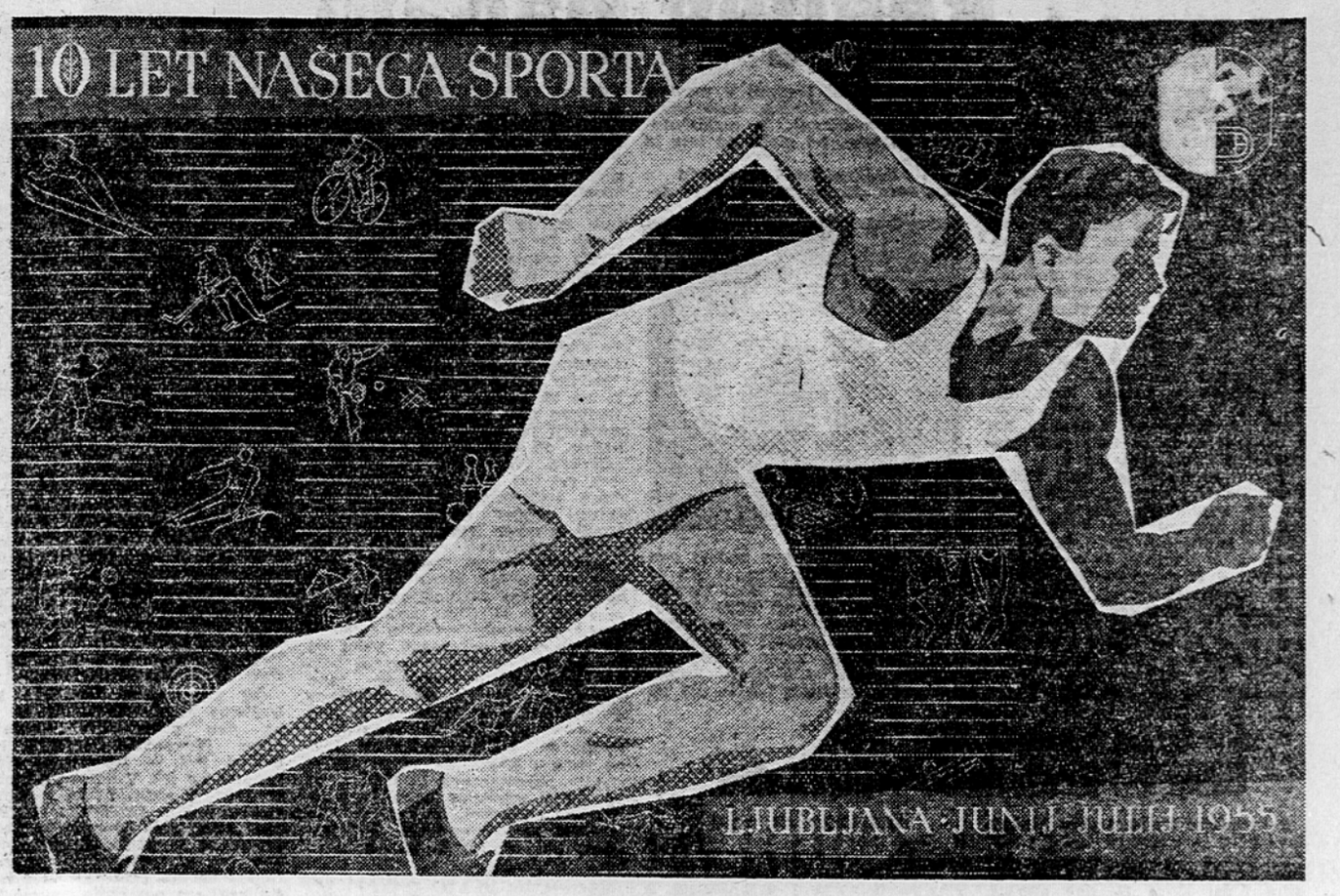

Naš veliki praznik

OBILICA ŠPORTNIH PRIREDITEV V LJUBLJANI — DANSKA : JUGOSLAVIJA V ORODNI TELOVADBI — MEDDRŽAVNA TEKMA NAŠE B-REPREZENTANCE V NOGOMETU — SLAVNOSTEN POHOD PO LJUBLJANSKIH ULICAH

Zveza športov Slovenije bo organizirala s sodelovanjem Strelske zveze Slovenije, Zveze za konjski šport Slovenije, Planinske zveze Slovenije, Zveze tabornikov Slovenije in »Partizana«, okrajne zveze Ljubljana v dneh od 25. junija do 3. julija v Ljubljani v počastitev 10. obletnice osvoboditve pomembno manifestacijo našega športnega delovanja. V okviru športnih organizacij bo prireditev prva take vrste, čeprav že tekmujejo pri nas športniki pravzaprav leto in dan, odkar se je šport zasidral na naših tleh.

Dosedanja značilnost poteka športnih tekmovanj je bila poleg drugih, zlasti v njihovi časovni in krajevni raztegnjenosti ter izoliranosti posameznih panog z izjemo enega samega tekmovanja, ki ga je organiziralo članstvo že v klasičnih in obnovilo v modernih olimpijskih igrah. V tem okviru, v tej najveličastnejši manifestaciji sodobnega športa se združijo tekmovalci vsega sveta ob istem času v enem kraju in se spoprimejo v plemenitem tekmovanju v najrazličnejših panogah najprej zato, da na njem sodelujejo, a najboljši med njimi tudi častno zmagajo. Po teh zunanjih potezah je športna manifestacija Zveze športov Slovenije in drugih telesnovzgojnih organizacij podobna olimpijskim igram. V obdobju enega samega tedna se bodo zvrstila v Ljubljani številna kvalitetna tekmovanja, na katerih bodo nastopali, razen najboljših slovenskih tekmovalcev in moštev tudi tekmovalci in moštva iz drugih republik in celo športniki drugih držav.

Za začetek bomo gledali pomembno mednarodno srečanje v orodni telovadbi med

DANSKO IN JUGOSLAVIJO

v izvedbi »Partizana« Slovenije. Moški in ženski reprezentanci Beograda in Ljubljane se bosta pomerili v rokometu, dvigalci uteži pripravljajo troboj Slovenije, Srbije ter Bosne in Hercegovine, medtem ko se bodo naši najboljši rokoborci pomerili z bosanskimi. Tudi najmlajši v družini težkoatletov — JUDOISTI ne bodo držali križem rok, marveč bodo v troboju med Ljubljano, Zagrebom in Beogradom pokazali, koliko kdo velja v »mehki umetnosti«. Ljubitelji revij bodo lahko občudovali mlade umetnike na KOTALKAH, medtem ko bodo tudi hokejisti Ljubljane in Zakolescih prav tako hitra, borbena greba pokazali, da je ta igra na in zanimiva kakor na drsalkah. Medrepubliški JAHALNI turnir nam bo pokazal vrednost in višino našega konjskega športa, saj bodo na njem sodelovali najboljši jugoslovanski mojstri z izbranimi konji. Naša glavna KEGLJAŠKA središča Ljubljana, Beograd in Zagreb bodo priredila troboj mestnih reprezentanc, medtem ko bodo balinarji opravili četveroboj med Ljubljano, Reko, Sežano in Gorico. ODBOJKARJI pripravljajo zanimivo srečanje med Ljubljano, Mariborom in Zagrebom, a KOŠARKARJI pa so pripravili mednaroden spored moštev ASK-Olympie, Ljubljane, Hellas (Belgija) in Clermond (Francija). SABLJAŠKI klubi Slovenije se bodo merili z reprezentanco Hrvatske in Srbije, medtem ko bodo PLAVALCI organizirali dvoboj med Zagrebom in Ljubljano v plavanju, waterpolu in skokih v vodo. BELI MUŠKETIRJI Zagreba, Maribora in Ljubljane nam bodo v troboju povedali, koliko velja naš tenis, a njihovi namizni vrstniki pripravljajo turnir z mednarodno udeležbo. Na koga smo še pozabili? VESLAČI bodo imeli svojo regato na Ljubljanici, a KOLESARJI cestno kolesarsko dirko najboljših jugoslovanskih vozačev in kolesarski kriterij po ljubljanskih ulicah. Na zaključni prireditvi bomo videli finale mladinskega turnirja naših NOGOMETNIH središč, atletsko srečanje Ljubljane, Zagreba in Celja in kakor nam je zagotovila Nogometna zveza Jugoslavije MEDDRŽAVNO SREČANJE NAŠE B-REPREZENTANCE. Ob tej priložnosti smo želeli videti na atletski stezi v teku na 5000 m tudi Zatopka v borbi z ostalimi najboljšimi evropskimi tekmovalci, vendar smo zvedeli, da bodo tekmovalci v tej disciplini nastopili nekaj tednov poprej v Beogradu.

Ob zaključnem dnevu bodo športniki s sodelovanjem vseh ostalih telesnovzgojnih organizacij priredili slavnosten pohod po ljubljanskih ulicah, da bi z njim pokazali moč in pomembnost telesnovzgojnega gibanja med našo mladino, da bi z njim dvignili zanimanje za zdravo telesno vzgojo v vsej naši javnosti.

Dan poprej bo v okviru turistične razstave odprta tudi razstava vseh telesnovzgojnih organizacij, ki bo s pestrim gradivom, slikami, maketami, grafikoni, pokali, rekviziti in dr. pokazala desetletni razvoj, uspehe in napore naše ljudske oblasti in družbenih organizacij za to nadvse pomembno področje naše vzgojne dejavnosti.

Pomembna prireditev, ki je pred nami, je odgovorna naloga vseh športnikov Slovenije, ki jo bodo prav gotovo častno opravili, saj pomeni v resnici prvo veliko javno manifestacijo našega športa v posebnem slogu in upajmo, da bomo na njenih izkušnjah zgradili podobne športne manifestacije, ki naj postanejo naša zdrava tradicija.

Športne organizacije, športniki!

Če hočete kupiti ugodno športne rekvizite ter potrebščine za vse športne igre, telovadbo, turizem, alpinizem in izlete, obiščite trgovsko podjetje

SLOVENIJAŠPORT

Ljubljana, Titova 18

in poslovalnice:

Maribor, Gosposka 19
Celje, Stanetova 9
Novo mesto, Glavni trg 34
Jesenice, Cankarjev trg 3
Slovenj Gradec, Francetova 35
Solkan, Ulica IX. korpusa 185

OBVESTILA športnih organizacij

RAZPIS

reportaž o življenju naših društev po osvoboditvi do danes.

Zveza športov Slovenije razpisuje natečaj za 5 najboljših reportaž o življenju naših društev po osvoboditvi do danes.

Reportaža mora na poljuben način obravnavati na 2—3 tipkanih straneh o življenju naših društev po osvoboditvi do danes in mora biti dostavljena s šifro in naslovom v posebni kuverti Zvezi športov Slovenije, Ljubljana, Likozarjeva 12, do 15. junija 1955. Najboljša reportaža bo nagrajena s 5000 din, druga 4000 din, 3., 4. in 5. po 3000 din. Razen tega prejmejo nagrajene reportaže običajen avtorski honorar od listov, v katerih bodo objavljene. Natečaja se lahko vsakdo udeleži.

Posebna komisija, ki jo bo imenovala Zveza športov Slovenije, bo 15. junija t. l. ocenila vse reportaže in objavila uspeh.

Zveza športov Slovenije
Izvršni odbor.

RAZPIS

za najboljše fotografske posnetke s prireditev in parade 10. obletnice športa v Sloveniji.

Zveza športov Slovenije razpisuje natečaj za 5 najboljših fotografskih posnetkov s prireditev in parade ob 10. obletnici športa v Sloveniji.

Slike morajo biti dostavljene s šifro in naslovom v posebni kuverti na Zvezo športov Slovenije, Ljubljana, Likozarjeva 12, do 15. julija 1955 v naslednjem formatu:

1. 1 posnetek v formatu 12×18,
2. 1 posnetek v formatu 20×30.

Slike bodo ocenjene po naslednjem kriteriju:

a) idejnost slike do 100 točk (ki jo je treba označiti s kratkim pojasnjevalnim geslom na hrbtni strani slike),
b) kompozicija do 60 točk,
c) tehnična izvedba do 50 točk.

Slike bo ocenila 16. julija t. l. posebna ocenjevalna komisija, ki jo bo imenoval Izvršni odbor Zveze športov Slovenije.

Nagrajene slike bodo prejele naslednje nagrade:

1. nagrada 15.000 din,
2. nagrada 10.000 din,
3. nagrada 6.000 din,
4. nagrada 4.000 din,
5. nagrada 3.000 din.

Organizacija bo odkupila med nenagrajenimi slikami po 1000 din tiste ki bodo po kvaliteti ustrezale pogojem tega razpisa in jih bo izdala ocenjevalna komisija. Za nagrajene slike pripadajo organizaciji vse avtorske pravice, a za odkupljene pravica enkratne objave.

Zveza športov Slovenije
Izvršni odbor.

NOGOMET

OBJAVA

Disciplinsko sodišče Nogometne zveze Slovenije je na svoji redni seji izreklo naslednje kazni:

SERDINŠEK FERDO igralec NK Kovinarja iz Maribora, kaznovan po členu 29/I ter v smislu člena 15 lc s prepovedjo igranja za dobo treh mesecev. Kazen mu poteče 7. avgusta 1955.

KONCILJA FRANC, igralec NK Rudarja iz Trbovelj kaznovan po členu 29/1 ter v smislu člena 15 lc s prepovedjo igranja za dobo treh mesecev. Kazen poteče 7. avgusta 1955.

CRNIČ Radku igralcu NK Branika iz Nove Gorice je Disciplinsko sodišče v smislu člena 118 DP NZJ dvignilo avtomatski suspenz.

OBJAVE

Tekmovalna komisija Nogometne zveze Slovenije je na svoji redni seji določila tole:

VIII. KOLO — 5. junija 1955.

VZHODNA SLOVENSKA LIGA:

Kovinar Mrb. : Sobota
igrišče Kovinarja ob 16 službujoči Steblovnik (Firm), sodi Božičev Drago (Herman);

Bratstvo : Drava
igrišče Bratstva ob 16, službujoči Gorenjak (Hočevar), sodi Orel Franjo, Celje (Jančič);

Proletarec : Kovinar (Št.)
igrišče Proletarca ob 10, službujoči Vagner (Sušin) sodi Brunšek (Jenko);

Rudar (Trb.) : Aluminij
igrišče Rudarja ob 16, službujoči Čučnik (Slamič), sodi Glavič (Sušnik);

Rudar (Vel.) : Nafta
igrišče Rudarja ob 16, službujoči Jeriček (Puntar), Pučihar (Hajsinger).

ZAHODNA LIGA:

Nova Gorica : Grafičar
igrišče Nove Gorice ob 16, službujoči dr. Tassotti (Birsa), sodi Janežič;

Aurora : Slovan
igrišče Aurore ob 16, služboči Prijon (Živec), sodi Fajon.

Piran : Triglav
igrišče Pirana ob 16, službujoči Herkov (Vesel), sodi Logar Viktor;

Krim : Izola
igrišče Krima ob 14.30, službujoči Macoratti (Jež), sodi Krajič;

Postojna : Branik
igrišče Postojne ob 16, službujoči Lazar (mejni sodnik), sodi Grošelj.

REGISTRACIJSKA KOMISIJA:

Za NK Branik je registriran Kmecl Martin, po čl. 22/1 registracijskega pravilnika, s pravico nastopa na vseh tekmah dne 4. junija 1955.

*

Igralcu Slovana Janezu Bajcu je ukinjen avtomatski suspenz v smislu člena 118, 4. odstavek disc. pravilnika in je zato oproščen vsake kazni.

Igralcu Aurore Orlattiju Oliviju je ukinjen avtomatski suspenz v smislu člena 118, 4. odstavek disc. pravilnika in je zato oproščen vsake kazni.

ATLETIKA

Tekmovalna komisija pri AZS naproša vse prireditelje prvenstvenih in propagandnih atletskih tekmovanj, da v zapisnike, ki jih dostavljajo, navedejo tudi težo ali dimenzijo rekvizitov, poleg imen tekmovalcev, pa tudi letnico rojstva.

*

Atletska zveza Slovenije sporoča, da bo 4. številka glasila »Naša atletika« zaradi tehničnih ovir izšla v prvi polovici meseca junija.

*

V dneh od 9. do 24. avgusta bo v Kočevju tečaj za atletske inštruktorje. Atletski klubi in sekcije, kakor tudi društva Partizan, naj najkasneje do 15. junija pošljejo seznam tistih, ki bi jih želeli poslati na tečaj. Poleg seznama, naj dostavijo tudi kratek opis dejavnosti predlaganih, na podlagi katerega bo Izvršni odbor Atletske zveze Slovenije dokončno izbral obiskovalce tečaja.

*

Atletska zveza Slovenije obvešča svoje sestavne organizacije, da ima na zalogi večje število Pravilnikov za atletska tekmovanja. Pravil in Pravilnikov Atletske zveze Jugoslavije in tekmovalnih zapisnikov.

*

Atletska zveza Jugoslavije je izdala nove članske izkaznice. Cena je 50 din.

ŠPORTNIKI, ŠPORTNI DELAVCI!

S 1. junijem smo odprli v Strunjanu letovišče pod šotori.

Cene celodnevne oskrbe za člane športnih organizacij so:

1. 240 din za nezaposlene člane (vajenci, dijaki in študenti).

2. 300 din za zaposlene in člane njihove družine.

Prijave sprejemamo na naslov: Zveza športov Slovenije, Ljubljana, Likozarjeva 12, telefon 31-385.

Zveza športov Slovenije

Atletska zveza Jugoslavije je sklenila, da morajo biti vse jame pri skoku s palico izpolnjene z oblanci in ne z mivko. Ta sklep se mora izvesti do 15. junija. Po tem roku se ne bo smelo skakati v jame, ki niso napolnjene z oblanci.

SMUČANJE

Pozivamo vse učitelje smučanja, da takoj pošljejo na SZS poročila o svojem delu v pretekli zimi. Namesto posameznikov lahko pošljejo klubi in podzveze skupna poročila. Vsi učitelji, za katere ne bo podatkov o opravljenem delu, bodo izločeni iz kartoteke aktivnih in ne bodo vabljeni na zbor smuč. učiteljev v decembru 1955. Vaditelji smučanja pošljejo svoja poročila podzvezam.

SZS.

ROKOMET

Zaradi malomarno in netočno izpolnjenih sodniških poročil je bil sodnik Bojan Leitgeb kaznovan s prepovedjo dveh mesecev sojenja rokometnih tekem. Kazen teče od 19. V. do 19. VII. 1955.

Disciplinski odbor Rokometne zveze Slovenije je kaznoval Maksa Radeja, igralca in tehničnega vodjo RK »Rudarja« iz Trbovelj z enoletno prepovedjo nastopanja na prvenstvenih in prijateljskih tekmah zaradi žalitev nešportnega vedenja do funkcionarjev ter sodnika Rokometne zveze Slovenije, po členu 23., 24., 25. in 26. Disciplinskega pravilnika RSJ. Imenovani je prejel najvišjo možno kazen zato, ker je bil v tej tekmovalni sezoni že kaznovan s štirimi meseci prepovedi nastopanja zaradi podobnih prekrškov in ker kazen ni nanj vzgojno vplivala. Kazen traja od 4. maja 1955 do 4. maja 1956.

KOŠARKA

Tekmovalna komisija KZS sporoča, da so bile verificirane vse tekme vseh košarkarskih lig z doseženimi rezultati razen tekme P. Hrastnik : Kovinar (protest), Branik: P. Domžale (prekinjena).

Preložene so tekme Svoboda : P. Postojna in Triglav : Domžale.

RAZPORED TEKEM ZA NEDELJO 5. JUNIJA 1955

I. republiška liga

Ljubljana: Odred : Rudar v soboto, 4. junija —sodnika Cigler in Klojčnik;

Medvode: TVD Medvode : Branik ob 17 — sodnika Vozelj, Stainer.

II. republiška liga

V Zagorju: Proletarec : Kovinar — sodnika Kandus, Urek;

v Hrastniku: TVD Hrastnik : TVD Šoštanj ob 17 — sodnika Bizjak, Rant;

v Ljubljani: Svoboda : TVD Postojna — sodnika Pecinč, Čretnik.

I. ženska republiška liga

V Mariboru: Branik : Rudar ob 10 — sodnika Vračko, Pišorn;

v Ljubljani: Ljubljana : ZSD Maribor ob 10.30 — sodnika Hojs, Križman;

v Celju: Celje : ASK — sodnika Ramskugler, Kajzer.

Seminar športnih strokovnjakov

Jutri se bodo zbrali v Erjavčevem domu na Vršiču naši strokovnjaki za smučarsko proizvodnjo. Pogovorili se bodo o ukrepih za ustreznejšo proizvodnjo smuči, smučarskih stremen, palic, čevljev itd. Posvet, ki bo trajal tri dni, bo vodil direktor Elana, Rudi Finžgar, sodelovali pa bodo predstavniki različnih podjetij, ustanov in organizacij.

Spored seminarja obsega nekaj referatov, kakor tudi delo na terenu. Ob tej priliki se bodo seznanili proizvajalci z našo šolo smučanja in nekaterimi novimi izdelki, na primer z aluminijastimi smučmi, varnostnim stremenom, univerzalnimi smučmi itd.

Smučarji ne odnehajo

Medtem ko so prejšnja leta začeli s pripravami za zimsko sezono šele na jesen, je te dni objavila smučarska zveza Jugoslavije, da bo prva preizkušnja olimpijskih kandidatov že 25. in 26. t. m. Povabljenih je 50 tekmovalcev in tekmovalk, da pridejo v Ljubljano, kjer bo temeljit zdravniški pregled, nato pa tekmovanje v nekaterih panogah atletike, plezanju, talni telovadbi in suhem slalomu. Načrt za tekme v suhem slalomu bo izdelal zvezni trener Franci Čop. Ob tej priliki bodo sodelovali strokovnjaki inštitutov za telesno vzgojo in bodo nudili strokovno pomoč našim trenerjem pri izdelavi invidualnega programa vadbe. Prepričani smo, da se bodo naši vrhunski smučarji disciplinirano odzvali vabilu na prve izven sezonske tekme.

Venci kegljev padajo...

»Veseli me! Dobro poznate kegljača Likovnika, pa nam boste malo povedali, kako meče, strela, da jih toliko podre.« Tako so neredko sprejemali v družbo dejanskega rekorderja asfaltnih steza Avgusta Likovnika. Najbrž so se motili zaradi njegove mladosti in sloke postave, ki izdaja športnika. Nekdaj razširjena, zdaj že zastarela in močno obledela podoba kegljačev iz bučnih gostilniških kegljišč, je zakrivila, da je bil kegljač Likovnik včasih sam sebi tudi sorodnik. Človek v življenju pač marsikaj prezre. Zato ni nič čudnega in hudega, če je prenekateri spregledal bistveno spremembo v našem kegljanju, ki se je v teh zadnjih letih povzpelo od razširjene družabne hazardne igre na še bolj razširjeni družabni šport številka 1.

Temu primerni so tudi zadnji rezultati. Življenje športnih zvezd je na kegljaških stezah menda najbolj kratkotrajno. Prav sedaj je čas zanimivih kegljaških tekmovanj. V Zagrebu je sredi maja osvojil naslov državnega prvaka član mariborskega »Branika« Evgen Kobal. Rezultat 881 kegljev. V Sloveniji je nekaj desetin kegljačev, ki podre nad 800 kegljev. Takorekoč včeraj je Avgust Likovnik dve leti (1950-51) varoval slovenski rekord: 811 kegljev, torej prav pičel sveženj v primeri z današnjimi uspehi, doseženimi zaradi množičnosti in razširjenosti kegljanja, ne glede na leta in spol.

Na mladinskem prvenstvu v Mariboru (28. in 29. maja) je de-

vet mladih kegljačev podrlo nad 800 kegljev; vsega skupaj jih je tekmovalo štirideset. Novi slovenski mladinski prvak Miro Stržaj iz Ljutomera(!) ima celo boljši rezultat kakor letošnji državni prvak. Drugo in tretje mesto sta osvojila člana »Ljubljane« Zvone Gabrovšek in Alojz Legiša pri 855 oziroma 854 podrtih kegljev. Prvo mladinsko prvenstvo je bilo šele predlanskim, in sicer v Šoštanju. Tedaj je zmagal Gabrovšek z 805 keglji. Zanimivo, čeprav samo ob sebi umevno: tudi kegljaču se športna potrpežljivost in vztrajnost obrestujeta. Zanimivo pa je tudi to, da je letošnji mladinski prvak (če je pri tako številnih odličnih rezultatih sploh še mogoče govoriti o prvakih in rekordih) »spodrezal« kar 59 kegljev več kakor lanski — Miro Ambrožič.

Brez tekmovanja je menda vsaka vrsta športa suha. Zato ne bo napačno, da pred državnim mladinskim prvenstvom v kegljanju, ki bo 12. junija v Mariboru, pogledamo tudi na Hrvatsko. V Jugoslaviji je zdaj okoli 20.000 kegljačev, od tega jih je v Sloveniji nad 4000, na Hrvatskem pa okoli 9000. Od tod lahko slovenski mladinci pričakujejo kakšnih presenečenj zoper svojo izurjenost. Mladi hrvatski kegljači so že pred našimi tekmovali v Križevcih za republiški naslov. Najboljši rezultat: 828 kegljev, štirje (od 40) pa so podrli nad 800 kegljev. Ta primerjava je aktualna samo sorčo minulega republiškega in bližnjega državnega prvenstva, sicer pa so največji kegljaški uspehi zelo enakomerno porazdeljeni med starejše in mlajše: med mladince do 25 let, med člane do 50 let in starejše člane. Ta razdelitev kegljačev, ki bo prihodnje leto po sklepu Kegljaške zveze Jugoslavije spremenjena le toliko, da bo meja mladosti potisnjena za štiri leta navzdol, nudi obilo priložnosti za tekmovanja. Tekmovanja pa običajno ne ostajajo brez rezultatov.

Jugoslavija je zdaj svetovni prvak na asfaltnih stezah: po svetu je razširjeno razen tega še tekmovanje na parketiranih, škarjastih in vzleblienih stezah. Na letošnje svetovno prvenstvo, ki bo konec avgusta in začetku septembra v Essenu bomo odšli z velikimi številkami: 63-letni Zagrebčan Božo Kombol, ki je še vedno v formi, ima »na vesti« 927 kegljev. Likovnikov »razdejanje« na koncu steze pa je bilo še za 7 kegljev izdatnejše, vendar ni bilo priznano za svetovni rekord. Ko smo že pri mednarodnih zadevah, naj omenimo še to, da je trenutno (seli se vsaki dve leti) sedež FIQ — Mednarodne kegljaške federacije v Zagrebu.

Organizacija športnega kegljanja je dosegla — kakor lahko razberemo — vidne uspehe.

Na 61 stezah keglja na področju sedmih podzvez v Sloveniji je lepo število mladih in starih organiziranih kegljačev. Ne nogometu, niti odbojki in košarki, kegljanju se je posvetilo mnogo naših mladincev, pa delavcev, ki smo jim ponujali možnosti udejstvovanja na prvih treh področjih športa, a so se odločili za četrto — kroglo in keglje tam na koncu steze. Čedalje več jih je, ki pred tekmovanjem gibajo in telovadijo.

Kegljanje postaja v čedalje večji meri sestavni del telesne vzgoje. Mednarodni slog zahteva največjo pripravljenost telesa na napore, utrjevanje telesa pa je konec koncev cilj vseh športnih panog, ki jih pospešujemo. Za stare pojme o kegljanju, ki živé menda edino še na stezi pri »Ferlincu« v Ljubljani (tu hazardirajo na debelo, pa kegljišče še vedno ni v lasti družbenih organizacij) bi bila neverjetna vest o morebitni poškodbi kegljača. Toda pri 200 zaporednih lučajih tri kilograme težke krogle, pri 200 zaletih po pet metrov in 200 počepih se tudi kegljaču lahko pripeti nezgoda. Čeprav je na priliko mednarodni slog mani zahteven, vendar predstavlja sleherno športno kegljanje koristno telesnovzgojno dedelo. Tudi žensko kegljanje.

Od poskusnega ženskega kegljaškega tekmovanja, ki je bilo na dan ustanovitve Keglajške zveze Slovenije januarja pred petimi leti — je število članic naraslo na 400. V Sloveniji imamo 14 ženskih ekip. Samo v Novem mestu keglja 90 deklet in žena, med njimi tudi gospodinje. Toliko žensk se le redkokje ukvarja s športom. »Gradisovke« s Francko Erjavčevo na čelu (100 lučajev — 436 kegljev) pomenijo največ tudi v državnem merilu in delijo častno mesto z najboljšimi slovenskimi kegljači. (jiker)

KOŠARKARSKA PRVENSTVA LRS

Odred – Proletarec – Šk. Loka

Sedemnajst košarkarskih klubov Slovenije je preteklo nedeljo nadaljevalo z borbami za točke, pri čemer je treba poudariti, da vodilni člani I. in II. lige nimajo lahke naloge, pa čeprav ostali tekmeci ne kažejo na papirju za zdaj »zlobnih« namenov. Edino Partizan iz Skofje Loke si samozavestno utira pot v prihodnost.

Preteklo nedeljo so bili doseženi tile rezultati:

I. LIGA: Odred : Triglav 82:54 (39:34), P. Domžale : P. Medvode 25:38 (13:24), Branik : Rudar 74:54 (36:24).

II. LIGA: P. Postojna : P. Hrastnik 74:47 (32:26), Proletarec : Litija 69:34 (35:16), Kovinar : Svoboda 28:35 (14:13).

III. LIGA: Jesenice : P. Vrhnika 28:32 (15:11)

ŽENSKE: Maribor : Celje 16:55 (8:27), Ljubljana : Celje 85:29 (42:11), Branik : AŠK 62:37 (40:21), Maribor : Rudar 38:27 (14:20).

LESTVICA I. LIGE

Odred	3	3	0	0	167:114	6
P. Medvode	4	3	0	1	202:191	6
Branik	3	2	0	1	183:165	4
P. Domžale	2	1	0	1	65:69	2
Rudar	4	1	0	3	178:209	2
Triglav	4	0	0	4	237:284	0

LESTVICA II. LIGE

Proletarec	4	3	1	0	237:167	7
Svoboda	4	3	0	1	217:178	6
P. Postojna	4	2	0	2	183:169	4
P. Goštanj	3	2	0	1	146:133	4
P. Hrastnik	4	1	1	2	215:242	3
Kovinar	2	1	0	1	73: 73	2
Litija	5	0	0	5	203:312	0

LESTVICA III. LIGE

P. Škof. Loka	3	3	0	0	142: 79	6
Jesenice	3	1	0	2	75: 92	2
P. Vrhnika	3	1	0	2	117:139	2
Triglav II.	3	1	0	2	102:125	2

LESTVICA ŽENSKE LIGE

Branik	3	3	0	0	179:107	6
Ljubljana	3	2	0	1	247:106	4
AŠK	3	2	0	1	226: 87	4
Celje	3	1	0	2	106:153	2
Maribor	3	1	0	2	63:153	2
Rudar	3	0	0	3	55:270	0

HIMALAJSKI VRH KANČANJUNGA (8579 m) ZAVZET

DARDJILING, 2. junija. Angleška planinska odprava z dr. Charlesom Evansom na čelu je zavzela himalajski vrh Kančanjungo, visok 8759 m.

Ta gora je tretja najvišja gora na svetu in je bila obenem najvišja, ki še ni bila zavzeta. Evansova odprava je dosegla ta uspeh dve leti po zavzetju M. Everesta (8882 m). Takrat je vodil angleško ekspedicijo polkovnik John Hunt, toda z njim je bil takrat tudi dr. Evans.

Planinci zatrjujejo, da je bil vzpon na Kančanjungo še težji kakor na Everest. Člani odprave se zdaj že vračajo z vrha in bližajo izhodišču. Ta gora je 130 km oddaljena od Mount Everesta ter leži na meji med Nepalom in Indijo.

To je deveti uspeh alpinistov v gorah Himalaje od 1950. V tej dobi so padli Anapurna (8078 m) l. 1950, dalje Mount Everest (8882 m) leta 1953 in komaj štiri dni pozneje še 8125 m visoki Nanga Parbat, ki so ga osvojili Nemci in Avstrijci pod vodstvom dr. Herrligkofera. Zatem je francoska odprava avgusta 1953 osvojila Nunkun (7135 m) in slednjič je l. 1954 »padel« neimenovani. 7700 m visoki vrh. Italijani so dalje isto leto zavzeli 8475 m visoki K 2, medtem ko se je Avstrijec dr. Tichy oktobra 1954 povzpel na 8320 m visoki Go Ju. Slednjič so Francozi pretekli mesec dosegli 8470 m visoki Makalu, peto najvišjo goro na svetu.

Nemško-švicarska odprava, ki se je skušala povzpeti na še nezavzeti vrh Himalaje Dalagiri, je sporočila, da se je zaradi slabega vremena ustavila. Člani odprave so se priborili do 7315 m nadmorske višine, potem pa so morali kloniti.

PRODAMO

ovorni avto

Foru BB, 2.5 tonski.

Licitacija bo v soboto, dne 5. junija 1955 ob 9. uri na skladišču »ODPAD«, LJUBLJANA, Vošnjakova ulica 24.

Razpis

Komisija Okrajnega ljudskega odbora Maribor-okolica za razpis mesta direktorja Gozdnega gospodarstva Maribor razpisuje po členu 90. Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Ur. l. FLRJ 51/53)

mesto DIREKTORJA

GOZDNEGA GOSPODARSTVA MARIBOR

Pogoj: gozdarski inženir z večletno prakso.

Plača po tarifnem pravilniku.

Pravilno kolkovane prošnje s priloženimi dokazili o strokovni izobrazbi in praksi ter kratkim življenjepisom vložite do 15. junija 1955 pri tajništvu za gospodarstvo OLO Maribor-okolica.

ŠTIRI TEKME I. ZVEZNE LIGE

Presenečenje v Novem Sadu

Včeraj so bile odigrane štiri tekme I. zvezne lige, ki so se — razen v Novem Sadu — končale z zmagami favoritov.

V Beogradu je Crvena zvezda zasluženo opravila z državnim prvakom Dinamom, medtem ko je splitski Hajduk na domačem igrišču visoko zmagal nad Spartakom. Zagrebška Lokomotiva ni bila kos svojemu nasprotniku iz Sarajeva. Za senzacijo dneva je tako poskrbel samo beograjski Radnički, ki je na igrišču v Novem Sadu povsem neoporečno spravil ves izkupiček, saj enajstorice Vojvodine v tej tekmi skoraj ni bilo prepoznati.

CRVENA ZVEZDA : DINAMO 2:0 (1:0)

Beograd, 2. junija. Pred 12.000 gledalci in pod vodstvom sodnika Lemešiča je danes enajstorica Crvene zvezde zasluženo dobila tekmo z Dinamom iz Zagreba. Domači so si že do odmora zagotovili gol naskoka, ki so ga po odmoru — čeprav so igrali le še z 10 igralci in brez Tasiča — podvojili. Zagrebčani so igrali preveč mehko, bili pa so tudi netočni v dodajanju, vsem na se je poznalo, da niso v kondiciji. Igra v celoti ni bila na posebni višini. Strelca golov sta bla Živanovič in Mitič (iz enajstmetrovke).

LOKOMOTIVA : SARAJEVO 1:2 (0:1)

Zagreb, 2. junija. Na zelo težkem terenu in v nalivu so na oči prijetni tekmi, ki pa je bila mestoma tudi ostra, Sarajevčani izvojevali tesno, toda zasluženo zmago nad Lokomotivo. Izid bi bil lahko tudi večji v njihovo korist.

VOJVODINA : RADNIČKI 2:5 (0:3)

Novi Sad, 2. junija. Beograjski Radnički je danes povsem zasluženo zmagal nad domačo Vojvodino. Gostje so posebno v prvem polčasu dodela prevladovali na igrišču. Obramba Vojvodine se ni mogla upirati silovitim in hitrim napadom gostov. V takem vzdušju so do odmora zabili že tri zgoditke, katerim sta Veselinovič in Krstič I. pozneje postavila nasproti edina dva iz te tekme, medtem ko so bili Beograjčani tudi v drugem delu še dvakrat uspešni.

SPLIT: HAJDUK : SPARTAK 4:1 (2:0)

V prvenstveni tekmi slovenske lige iz zahodne skupine je včeraj enajstorica Branika iz Gorice premagala moštvo Gratičarja iz Ljubljane 1:0 (1:0). V predtekmi je B moštvo Odreda zmagalo nad mladinsko reprezentanco Ljubljane 3:2 (3:1).

NAPREDAK V LJUBLJANI

V nedeljo bo na stadionu Odreda zadnja prvenstvena tekma za točke v II. zvezni ligi v Ljubljani, in sicer med Napredkom iz Kruševca in Odredom.

Tekma se začne ob 17. uri. V prvi predtekmi (ob 14.15 uri) bosta igrali prvenstveno tekmo pionirski ekipi Svobode in Odreda, v drugi (ob 15.15) pa prav tako za točke B moštvi Ljubljane in Odreda. V odmoru glavne tekme bodo Odredovi kolesarji nastopili v dirkališčnih disciplinah.

Vstopnice so po 100 (za sedeže) in 70 oz. 50 din (za stojišča). Naprodaj so že vnaprej v društveni pisarni (Kidričeva 9), v soboto popoldne, v nedeljo pa bodo na voljo tudi pred »Na-mo« pri pošti.

PRVENSTVO LRS V ROKOBORBI

Jutri zvečer se bodo v stekleni dvorani direkcije železnic (Pražakova ulica) zbrali vsi najboljši predstavniki rokoborbe, da se pomerijo za najvišji naslov. Po prijavah sodeč, bo prvenstvo močno zasedeno, saj bo samo Maribor zastopalo 20 tekmovalcev. Ljubitelji tega športa vabljeni! Vstopnine ni. Začetek ob 20. uri.

ATLETSKI SODNIKI!

V nedeljo 5. t. m. ob 10 dopoldne bo na stadionu Odreda I. kolo zvezne atletske lige za članice. Tekmovanje bo v obliki šesteroboja: Mladost in Dinamo (Zgb), Kladivar in Sloboda (Varaždin) ter Svoboda in Odred (Lj.). Organizacijski sestanek sodnikov je drevi ob 20 v Odredovi pisarni, Kidričeva 9.

Tudi »stari« Mitič je prišel po čevlja preusmeril Bergamaschi nasprotni kot. To je bilo 3:0 za sredno do gola; žogo je s konico in Viola se je pognal za njo v Jugoslavijo

Razgovor s predsednikom Strelske zveze Slovenije Jožetom Klajnškom-Vasjo

Množičnost – naša prva skrb

GRADNJA STRELIŠČ PO SLOVENIJI POVZROČA PRECEJ TEŽAV — OSREDNJA ZVEZA VSE PREMALO POMAGA — NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V PETIH ALI SAMO V DVEH DISCIPLINAH?

Skraja bi želeli opozoriti na plodno dejavnost slovenskih strelcev v preteklem zimskem obdobju. Že v zgodnji jeseni so poskrbeli namreč prvič za ligaška tekmovanja z zračno puško po večjih mestih. Prireditve pomenijo mejnik v razvoju slovenskega strelstva sploh. V čem je pomen množičnih nastopov mladih pripadnikov strelske organizacije? Predvsem so si strelske družine z nastopi podaljšale sezono za dobrih pet mesecev, organizacijsko so se utrdile, obdržale so vso žensko mladino in številne pionirje v svojih vrstah, starejše članstvo pa so pridobili za delo z mlajšimi močmi. V Ljubljani, Mariboru, Celju, Tržiču, Kranju in Krškem so ligaška tekmovanja z zračno puško povsem uspela, najboljši strelci iz vse Slovenije pa so nato pomerili svoje moči sposobnosti v Celju.

Pri Strelski zvezi Slovenije seveda sodijo, da so zimska ligaška tekmovanja z zračno puško neogibno potrebna. V nekaterih krajih so nastopi sicer vzbudili odpor, ker so ljudje tod gledali na strelske tekme skozi prizmo nogometne lige. Materialnih pogojev za ta tekmovanja ni manjkalo. Tako je zveza razdelila strelskim družinam in novoustanovljenim pionirskim odredom v Ljubljani in Krškem 160 zračnih pušk kot nagrade za uspešno delo, nekaj orožja pa je ostalo iz letnih taborišč, ki jih je priredila Zveza borcev.

STROKOVNJAKOV NIMAJO

Ne toliko orožja in municije, nekaj drugega so pogrešali slovenski strelci v svojih družinah. V najmanjših strelskih enotah ni bilo strokovnega kadra, ki bi bil znal previlno in načrtno usmeriti redno vadbo mladih pripadnikov. Vzrokov za pomanjkanje strokovnega kadra je več. V stari Jugoslaviji smo imeli v vsej Sloveniji samo nekaj strelskih društev s samo nad sto člani, ki so bili v glavnem iz bogatih krogov. Zavednih Slovencev je bilo v teh društvih zato prav malo; večina je pozneje padla v NOB. Ne bomo se zmotili, če zapišemo, da nobena slovenska športna organizacija leta 1945 ni tako malo podedovala kot prav strelska organizacija, in to ne samo glede strokovnega kadra. V vrstah strelcev zato ni bilo niti najpotrebnejših strokovnjakov, ki bi lahko vzgojili za redno vadbo z mladino vsaj skromno število instruktorjev. Res pa je tudi, da strelska organizacija v letih 1947—1950 ni posvetila dovolj pozornosti vzgoji novih strokovnih kadrov, kar družine še danes pogosto občutijo.

Precej težav je imela ponekod strelska organizacija pri izvedbi zimskih ligaških tekmovanj tudi z učiteljstvom, ki se je zbalo za učni uspeh svojih gojencev. Strah pa je bil seveda popolnoma odveč, kajti strelska organizacija ni nikoli trpela v svojih vrstah slabih učencev in dijakov. Strelstvo je danes med tistimi športnimi panogami, ki navajajo našega človeka poleg drugega tudi na to, da postane preudaren, vesten in natančen in borben, kar je velikega pomena pri upravljanju njegovih dolžnosti v vsakdanjem življenju, predvsem pa krepijo te odlike obrambno sposobnost naše domovine.

OLIMPIJSKO OROŽJE ŠE UVAŽAMO

Napak bi storili, če na tem mestu ne bi spregovorili nekaj besed o orožju. Omembe vredno je, da je problem vojaškega orožja letos že rešen. V l. 1953 je Strelska zveza Slovenije nabavila s subvencijami in podporami podjetij 300, leta 1952 pa 250 pušk. Ob koncu preteklega leta pa je priskočila na pomoč še JLA, tako da ima strelska organizacija danes v svojih rokah blizu 1500 vojaških pušk. Zračnih pušk imajo družine dovolj, so pa popolnoma brez specialnega, olimpijskega orožja, za nabavo katerega nimajo deviznih sredstev. Tovrstno orožje za zdaj samo še uvažamo. Močni strelski centri, kot Maribor in Celje so zato brez olimpijskega orožja, ljubljanski strelci, ki so z njim le za skrajno silo založeni, pa nimajo potrebne municije. Strelska zveza Jugoslavije naši republiški organizaciji ni mnogo pomagala. Največ pri vsem tem pa menda povedo naslednji dve številki: precizna puška velja na trgu 1,600.000 dinarjev, malokalibrska municija pa 36 dinarjev!

Skrbi in težav pa imajo strelci po Sloveniji dovolj tudi

Z GRADNJO STRELIŠČ.

Po vojni sta bili namreč deloma uporabni samo napravi na Rakovniku in v Gorici, povsod drugod pa so bili strelci primorani uporabljati zelene travnike. Več pozornosti je posvetila SZS gradnji strelišč šele v obdobju 1952-53. Ljubljana je dobila svoje moderno strelišče, pol milijona dinarjev je pobrala naprava v Gorici, podjetja na Jesenicah, v Krškem, Tržiču, Črnomlju, Celju in v Soboti pa so prispevala svoj delež k izgradnji tekmovalnih naprav v svojem mestu. Vse tudi kaže, da bodo strelci v Postojni in v Izoli prav kmalu dobili svoja moderna strelišča.

Dobrih strelišč imamo tako v Sloveniji vsega samo 14, potrebovali pa bi jih seveda še mnogo več in večja. Tako na pr. ljubljansko strelišče, ki ga uporabljajo tudi obveznniki predvojaške vzgoje, ne more več zadovoljiti potreb 6000 pripadnikov organizacije. Teže kot denar pa je menda dobiti potrebna zemljišča za gradnjo, čeprav velja preprosto strelišče z desetimi ležišči in najpotrebnejšo tehnično opremo 12 milijonov dinarjev. Tu bi morala opraviti svoje naša ljudska oblast. Vse do leta 1954 ponekod niso kazali dovolj razumevanja za strelsko organizacijo. Nanjo so gledali celo kot breme in se niso zavedali, da ima strelstvo neposredno globlji pomen pri obrambi domovine. Strelski šport ima tudi močne zveze z NOB in kdor ne kaže zanj razumevanja, je pozabil na našo bližnjo preteklost. Nasprotno pa n. pr. v Krškem, Radovljici in Mariboru strelci nikoli in nikjer niso naleteli na gluha ušesa. Omembe vredna je tudi letošnja velika podpora naše JLA, zlasti v krajih, kjer so sedeži vojaških garnizij. V organizirane vrste strelcev se je vključilo nad 1000 častnikov, neumornih učiteljev mladine (Maribor), vojaške enote pa so ponekod priskočile na pomoč pri gradnji strelišč (Krško, Postojna).

Za konec pa še

POGLED V PRIHODNOST.

Množičnost — to je prvo geslo strelske organizacije v Sloveniji. Prav v zadnjem času je v svojih prizadevanjih v tem popolnoma uspela. Množice bodo dajale organizaciji zmerom nove, dobre in odlične strelce. Med njimi ne bi smelo manjkati državnih reprezentantov. Kolikor pa naša republiška zveza ne bo imela potrebnih deviz za nabavo municije in orožja v tujini, se njeni strelci avgusta verjetno ne bodo mogli udeležiti državnega prvenstva, ki bo obenem balkansko, niti ne bodo mogli tekmovati v petih disciplinah, temveč samo v vojaški puški in pištoli. Sodeč po živahni dejavnosti v zimskem obdobju in po rezultatih prireditev in tekmovanj v sklopu počastitve desete obletnice osvoboditve, pa bi slovenski tekmovalci na tem prvenstvu lahko dosegli svoj največji uspeh od osvoboditve.

(el)

ŠAH

Razen Matanoviča je vzbudil na turnirju v Hamburgu največ pozornosti mladi Darga, ki je zasedel drugo mesto. Darga je že dve leti znan v mednarodnem šahovskem svetu, saj je leta 1953 delil s Pannom prvo mesto na mladinskem svetovnem prvenstvu. Star je šele dobrih 21 let. Po igri, ki jo je pokazal v Hamburgu, bi sodil, da spada skupaj z Ivkovom in Pannom med najmočnejše mlajše mojstre na svetu. Edini je v turnirju ogrožal skoraj do konca Matanovića. O zasedbi prvih treh mest je odločila v predzadnjem kolu partija, ki sledi. V tej partiji, kakor tudi sicer, kaže Darga slog izrazitega pozicijskega igralca. Zdi se, da je nanj močno vplival s svojim načinom igre nemški prvak Unzicker.

DAMSKA INDIJKA

Beli: Darga Črni: Pirc

1. d4 Ff6 2. Ff3 e6 3. c4 b6 4. e3

To je sedaj zopet bolj v rabi kot 4. g3.

4. . . . Lb7 5. Ld3 Le7

Tvegano je 5. . . . Lb4+ 6. Sbd2, kakor je pokazala partija Pachman : Pirc na olimpiadi v Amsterdamu.

6. 0—0 0—0 7. Sc3 d5 8. De2

Običajno igrajo 8. b3, nato Lb2 in pozneje šele De2. Poteza v partiji pa je morda nevarnejša za črnega, ker pride beli prej do pritiska na d-liniji.

8. . . . c5 9. dc5: bc5: 10. Td1 Sbd7

Ker je bela trdnjava že na d-liniji, je to tukaj bolje kot Sc6, kar sicer običajno igrajo v tej otvoritvi.

11. b3 Dc7 12. Lb2 Tad8 13. Tac1 Db8 14. cd5:!

Beli igra na tako imenovane viseče kmete. Res pa mu tudi ne preostaja drugega, ker črni grozi d4 ali dc4: ter nato Sg4, z napadom na h2.

14. . . . cd5: 15. Sa4

Grozi Lf6:. Črni kmeta c5 ne more braniti s 15. . . . Tc8, ker sledi nato 16. Lf5. Preostaja samo ena poteza.

15. . . . Se4! 16. Lb5(?)

Tako pride celo črni v prednost. Namesto tega bi bil lahko beli dobil kmeta: 16. Sd2! Se5 (!) 17. Le4: de4: 18. Sc5: Lc5: 19. Tc5:. Toda črni ima nato nadaljevanje 19. . . . Sd3 20. Tc2 f5, pa se je Darga upravičeno bal, da ima črni v boljši poziciji zadostno nadomestilo za kmeta, ki pri neenakih lovcih tako ne pomeni mnogo.

16. . . . Sb6 17. Sb6: ab6: 18. Se5 Ld6! 19. f4

Sumljivo je 19. Sd7 Td7: 20. Ld7: Lh2:+ 21. Kf1 (21. Kh1? Lg3 22. Tf1 Lf2:) Lg3 z napadom za kvaliteto.

19. . . . Dc7

Sedaj ima črni povsem zadovoljivo pozicijo. Prejšnji »viseči« kmetje so lepo povezani in izvajajo nevaren pritisk.

20. Ld3 f6 21. Le4:

Zamenjava izpade v korist črnega. Toda po 21. Sg4 Tde8 bi prišel črni s pritiskom na točko e3.

21. . . . de4: 22. Sc4 Le7 23. Td3: Td8: 24. Td1 Td1:+ 25. Dd1: remi.

V končni poziciji ima črni jasno prednost: dva lovca in več prostora brez slabih točk. Igra n. pr. prednost: dva lovca in več kmetov brez slabih točk. Igra n. pr. 25. . . . b5 26. Sd2 Dd7. Toda vso drugo polovico turnirja sem se »boril« z abscesom na zobu, pa sem tu rajši ponudil remi, da se mi ne bi ponovila nesreča kakor v partiji z Golombekom, ko sem v boljši poziciji prezrl figuro.

V. Pirc

Železarna Ravne

sprejme takoj

NAVIJALCA ELEKTR. MOTORJEV

Stanovanje za samca pripravljeno.

Prijave na personalni oddelek.

Ravne na Koroškem

PO ENI NAJLEPŠIH ZMAG NAŠEGA NOGOMETA

Še malo črnila – za Torino

VESELJE IN ŽALOST V DVEH TABORIH — KAJ PRAVIJO NEKATERI IZ NOVINARSKIH KLOPI »AZZURROV«?

Nogometna tekma med moštvom Jugoslavije in Italije je bila menda eden izmed največjih športnih dogodkov, ne samo v Italiji, temveč v Evropi sploh. Nič čudnega ni torej, če je tresla Torino sam že nekaj dni prej prava športna mrzlica. O tekmi so govorili povsod, v tramvaju, v trgovinah, na cesti in v mladinskih domovih, kjer smo prenočevali. V nedeljo se je zlila v Torino velika množica ljudi. Pripotovali so z avtomobili, motorji, avioni, kolesi, mnogi s posebnimi vlaki in z vsemi mogočimi prevoznimi sredstvi. Že ob pol 12. so odprli veliki nogometni stadion, kamor se je stekala vsa ta velika reka ljudi, željnih nogometa in zmage »azzurov«. Na velikem travniku pred stadionom smo lahko opazovali pravo revijo avtomobilov, saj jih je bilo tam nad 10.000, morda prav toliko ali še več je bilo Vesp in podobnih vozil. Tramvaji, trolejbusi in avtobusi so nenehoma prevažali množico pred areno.

ČRNA BORZA NA DELU

Motili bi se, če bi mislili, da Italijani niso tako navdušeni za nogomet, kakor je to navada pri nas. Karte za to tekmo so bile razprodane že pred mesecem dni, takih ki bi si radi ta veliki dvoboj ogledali, pa je bilo še na tisoče. Vmes je posegla črna borza, ki je verjetno prav donosno opravila svoj posel. Cela vrsta »črnih prodajalcev« je ponujala karte vseh vrst po desetkratni ceni. Stojišča po 10.000 lir, najboljši sedeži tudi po 20.000. Menda so to tekmo izrabili tudi kriminalci, ki so baje ponaredili nekaj tisoč kart in jih prodali za drag denar. Ni manjkalo niti prodajalcev italijanskih zastav, ki so imeli velik dobiček, saj je skoraj vsak kupil zastavico, da bi z njo na koncu pozdravil zmago Italije... Seveda ni manjkalo raznih spominčkov, športnih razglednic, fotografij italijanskih nogometašev in podobnega. Skratka, to športno prireditev so dobro izkoristili trgovci vseh vrst, ki so si dodobra napolnili žepe.

90 MINUT MED GLEDALCI

Nedvomno je hvaležnejše sedeti med gledalci kakor pa morda na prostoru za zastopnike tiska. Prizori tam so skoraj nepozabni. Najprej hladen pozdrav našim, nato pa buren hura Italijanom. Toda to je bil samo začetek, kajti kmalu so Italijani doživeli prve žvižge domačih gledalcev, naši pa ploskanje, ki so si ga res zaslužili. Ni bilo treba čakati dolgo, da je skupina jugoslovanskih navijačev, ki jih je pripeljal v Torino Turist-biro, prevpila 80.000 Italijanov. Kdo naj bi opisal mojstrske poteze Vukasa, lepe udarce Zebca, elegantne parade Beare, izredno igro v polju, ki so jo prikazali vsi naši reprezentanti. Dokaj smešno je bilo, ko so Italijani letali za žogo, pa je niso mogli dobiti po nekaj minut. In v teh trenutkih smo poslušali vzdihe gledalcev: poveri noi,, ali pa spet razjarjene vzklike: salami - mizeria...

Konec tekme. Enoglasno žvižganje je odjeknilo daleč naokoli. »Azzurri« gredo povešenih glav v slačilnice. Toda domači navijači so jezni nanje in jih ne spustijo tako brez slovesa. Tisoče in tisoče steklenic Cola Cole je zletelo na igrišče in policija je morala zaščititi glave igralcev z gostim kordonom. Seveda so potem steklenice začutili na svojih glavah policaji... Naše igralce so pozdravili z gromkim ploskanjem in vzkliki. Slovenska pesem je odmevala med stenami velikega stadiona, jugoslovanska zastava je plapolala na drogu zmage. Naši jansko zastavo so spustili na pol droga...

SLAVJE V TORINU

Prebivalci Torina menda ne bodo tako kmalu pozabili našega obiska. Doživeli so najhujši poraz svoje nogometne reprezentance, odkar se ukvarjajo z okroglim usnjem, ne bodo pa pozabili tudi jugoslovanskih gledalcev, ki so še dolgo po tekmi pozno v noč hodili po ulicah in prepevali naše pesmi. Tudi naše reprezentante so pozdravljali vzdolž vse poti nazaj v Jugoslavijo. Prosili so jih za avtograme na vlaku, na postajah v Milanu, Veroni, Benetkah, lep sprejem so jim priredili v Trstu, čeprav so ga hoteli pokvariti fašistični razgrajači. Vlado Žlajpah

Preporod je še daleč...

Odmevi iz Torina, posneti po glasovih z 210 prostorov torinskega stadiona za ljudi od tiska, med njimi 80 domačih, večidel posebnih za ta veliki dogodek. Sedemnajst jugoslovanskih, v tem številu — niti 15 ostalih, ki so hodili po Italiji kot gostje italijanske novinarske federacije — v tem izvlečku nismo vzeli v poštev, saj bodo ti sami povedali, kako je bilo...

Toda opustimo to, dejali smo, naj nam italijanski novinarji sami razkrijejo, kako jim je ugajalo to srečanje.

»Il Corriere di Trieste« si je dal uvodoma poročati tole: »Da so bili naši »azzuri« tepeti tako in s tako razliko, kakršna vam je znana, je dobil vsak od zadnje rezerve Stipiča do najboljšega moža na igrišču Vukasa za nagrado 50 dolarjev ali 30.000 lir. Če bi se pa bila ta zmaga nasmejala Italijanom, bi bil tajnik razdelil vsakemu izmed naših kuvertico, ki bi bila vsebovala nagrado v lepem znesku 300.000 lir. Žal, pa je italijanska reprezentanca izgubila in kuvertice so ostale v aktovki, kjer so bile.

Potemtakem je bilo, kakor se vidi, vse pripravljeno, vse do podrobnosti urejeno vnaprej. Zdi se celo, da je bilo tako s kratkim priložnostnim govorom, ki si ga je bil pripravil eden italijanskih funkcionarjev že zjutraj in ki ga je nameraval spregovoriti na tradicionalnem banketu po končani igri. Dejal bi bil potem, ko bi bil izrekel svoje popolne in brezpogojne simpatije za poražene goste, da je bila njihova igra zelo živahna in dovolj vredna in da okoliščina, da so bili tepeni od Italijanov, vendarle ni nobeno ponižanje, marveč čast in razlog za ponos, da so se borili tako ognjevito.

Teh 15.000 dinarjev za jugoslovanske nogometaše je stroga lekcija skromnosti za vse, obenem pa je sad dobrega dela, kajti sicer bi ne bili dobili po 15.000, temveč mnogo manj. Kajti vedeti je treba, da so po neodločenem rezultatu s Škoti dobili samo 10.000, za remi v dunajskem Pratru pa so jim dali vsega 6 dolarjev na osebo. Izračunajte si to in videli boste, da je razlika ogromna, kakor je bila tudi ogromna razlika med igro, ki sta jo pokazali obe enajstorici.

Konec koncev je treba imeti pred očmi, da nam je bil sodnik Steiner prevelik prijatelj; razveljavil je popolnoma čisti zgoditek Vukasa in ni dovolil dveh kazenskih strelov, ki bi bila še bolj pomnožila to nesrečno razliko. Upajmo zdaj, da bo mrzli curek sveže vode, ki je to pot udaril našim v lice, kakorkoli koristen. To je dobra stran, ki nam je bila storjena ob tej priložnosti.«

Milanska »L'Unità« je posvetila tej veliki tekmi celo stran in je na njej še marsikaj zanimivega. List pravi med drugim:

»Po sedmih letih smo doživeli v torinskem stadionu nov neljub knock-out. Leta 1948 so bili Angleži z Matthewsom na čelu, vsi v belih majicah, ki so spravili na kolena »azzurre«, to pot pa je prišel tak knock-out od Jugoslovanov, ki so danes slučajno in iz vljudnosti prav tako igrali v belih majicah.

Tisto, kar nas je teplo, je bila preprostost, ena izmed največjih značilnosti sijajne jugoslovanske reprezent

Indijanske zgodbe F. COOPRA

STEZOSLEDEC

Riše MIKI MUSTER

37. »Takoj, že greva,« mu je odgovoril Velika Kača v jeziku Irokezov. Nato je pomignil Jasperu in stopila sta k čolnu. V troje so ga hitro osvobodili in ga postavili na vodo. Potem so sedli vanj, Mingo spredaj, Velika Kača v sredi in Jasper na zadnjem koncu. Mingo se je trudil, da bi vodil kanu proti vzhodnemu bregu, onadva pa sta se temu previdno upirala.

38. Mingo je nekaj časa mislil, da se bori samo s tokom, potem pa je le pogledal nazaj in sprevidel potegavščino. Kakor tiger se je pognal Veliki Kači za vrat in takoj nato sta spoprijeta izginila v vodi. Jasper je bil zdaj sam gospodar čolna in je takoj izkoristil trenutek. Prepustil je Delavara njegovi usodi in z vsemi močmi zaveslal nazaj proti varnemu obrežju.

39. Tu je povedal Stezosledcu, kako sta se polastila čolna in da se je Mohikancu zgodila nesreča, kar je vse hudo potrlo. Kazalo je, da se bo odhod spet zavlekel. Stezosledec pa je žalostno, toda odločno izjavil, da ne bi bilo priporočljivo, če bi se le trenutek predolgo mudili. »Seržantu sem dal besedo, da mu varno pripeljem hčerko. Zato moramo takoj odriniti.«

DNEVNE VESTI

KOLEDAR

PETEK, 3. junija: Milojka.

*

3. junija 1875 je umrl francoski operni skladatelj Georges Bizet. Sprva je ustvarjal pod Wagnerjevim vplivom, a se ga je pozneje povsem otresel. To priča že njegova opera »Djamileh«, še bolj pa od vroče krvi in strasti opojena »Carmen«, ki je še danes ena najbolj priljubljenih oper.

•

Na ljubljanski pravni fakulteti je bil diplomiran Cerjak Jože iz Ljubečne pri Celju. Prijatelji čestitamo!

Dekanat Tehniške fakultete Univerze v Ljubljani sporoča ustrezno 27. členu splošnega zakona o univerzah, da so objavljeni na oglasni deski Oddelka za strojništvo Tehniške fakultete v Ljubljani, Aškerčeva 28 biografski in bibliografski podatki asistenta ing. Gologranca Franca, ki se po preteku triletne dobe od imenovanja poteguje za ponovno izvolitev za asistenta na Oddelku za strojništvo.

Ob 80-letnici sem prejel toliko voščil in priznanj k življenjskemu delu, da se ne morem vsakemu posebej zahvaliti. Zato se po ti poti vsem, ki so se me ob tem spominjali, srčno zahvaljujem.

V Ljubljani, 1. maja 1955.

Rasto Pustoslemšek.

Občni zbor Slavističnega društva bo v nedeljo, dne 5. junija, ob 9. uri v Univerzitetni knjižnici. Udeležencem bomo povrnili vozne stroške.

Terenska odbora Socialistične zveze delovnih ljudi in ZB Resljevega terena, prirejata dne 4. VI. 1955 ob 20. uri v prostorih Doma »Maksa Perca«« v Slomškovi ul. 20 — proslavo 10-letnice osvoboditve Ljubljane z družabnim večerom. — Vabljeni. — Vstop prost. — Rezervacija miz je dne 3. in 4. VI. 1955 od 16. do 18. ure pri dežurnem Doma »Maksa Perca«.

Retrospektivna razstava Lojzeta Spacala v Moderni galeriji je odprta dnevno od 10. do 13. in od 15 do 19. ure.

Občinski odbor ZB NOV Begunje na Gorenjskem se zahvaljuje članom Združenja učiteljev in profesorjev srednjih šol Slovenije iz Ljubljane, ki so ob svojem obisku na grobove borcev in talcev NOV v Begunjah na Gorenjskem in v Dragi, dne 29. maja 1955, poklonili namesto venca na grobove 5000 din mladoletni partizanski sirоti in ji s tem mnogo pomagali. Za ta plemeniti dar se darovalcem najtopleje zahvaljujemo.

Ljubitelji lepote in lepe fotografije; Oglejte si IV. republiško razstavo slovenske umetniške fotografije, ki jo je priredila Fotokinoamaterska zveza Slovenije v počastitev 10. obletnice osvoboditve.

Razstava, ki je okusno urejena in ne zaostaja za tovrstnimi mednarodnimi razstavami, saj sodelujejo najboljši slovenski fotoamaterji, je v Jakopičevem paviljonu odprta dnevno do 12. junija od 8. do 20. ure.

Šole in ustanove, kakor tudi izletniki, ki se nahajate v Ljubljani, ne opustite prilike in oglejte si razstavo. Skupinski obiski imajo popust.

UROJ — pododbora Bežigrad obvešča rezervne oficirje, da bo redni letni občni zbor dne 3. junija 1955, ob 20. uri v prostorih gimnazije Peričeva ulica za Bežigradom. Zaupniki naj ponovno obveste svoje člane. UROJ — pododbor Bežigrad.

Danes, dne 2. VI., bo imel kandidat mojstra fotografije, tov. dr. Frelih Ivo, slikovno kritiko na razstavišču IV. republiške razstave v Jakopičevem paviljonu ob 20. uri. Vsi ljubitelji lepe fotografije vabljeni.

Foto in kino amaterska zveza Slovenije obvešča vse svoje organizacije, kakor tudi poedince na področju Ljubljane, da bo imel v petek, dne 3. VI. 1955, ob 20 uri v prostorih Jakopičevega paviljona slikovno kritiko IV. republiške razstave umetniške fotografije tov. Gliha Maks. — Prosimo odbore fotoklubov, da poskrbe za udeležbo, ker je kritika namenjena izrecno za fotoamaterje.

Na »Gospodarskem razstavišču« bo v soboto, 4. t. m., ob 21.30 prvič uprizorjena revija »Večno šume gozdovi«. V njej nastopajo priznani umetniki Opere in Drame SNG, Mestnega gledališča, baleta in komiki. Izvirno glasbo Bojana Adamiča izvaja ritmosinfonični orkester Radia Ljubljana. — Nabavite si pravočasno vstopnice, ki so v prodaji pri blagajni kina Union od dne 4. t. m. dalje pa pri blagajni »Gospodarskega razstavišča«.

Društvo upokojencev podružnice Moste, sklicuje občni zbor za nedeljo, dne 5. VI. 1955 ob 9. uri dopoldne v dvorani »SVOBODA« — Moste (bivši kino Moste) z običajnim dnevnim redom. Vljudno vabimo vse člane, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Oglejte si IV. republiško razstavo umetniške fotografije v Jakopičevem paviljonu. Razstavljajo najboljši slovenski fotoamaterji.

Upravni odbor Ribiške družine Medvode Vas vljudno vabi na ribiško veselico, ki bo dne 5. junija od 15. ure dalje ob Zbiljskem jezeru v Medvodah.

Vse veterinarje vabimo na sestanek ljubljanske sekcije, ki bo v soboto, 4. maja 1955, ob pol 10. uri. O mioglobinuriji bo predaval dr. Forenbacher.

V Škocjanu pri Novem mestu bo konjski, živinski, svinjski in kramarski sejem v soboto, dne 4. junija 1955, ker je 5. junij na nedeljo in bo zato sejem en dan poprej. Kupci in prodajalci vabljeni!

Pri mesečni nabavi na

ČISTILNI PRAŠEK VERA

ne pozabi!

Zdrave noge boste imeli, ako uporabljate »SILVASOL«, sol za kopeli, z dodatkom smrečnih olj in klorofila, ki zdravi kožo in odvzema neprijeten duh.

Najhitreje in najbolje ti osveži tvoj obraz kozmetična maska TEINT BELL. Dobi se v vseh parfumerijah in drogerijah.

Ni sobotnih veselic, ni nedeljskih izletov brez pristnega jajčnega konjaka ali izbornega coffee cocktaila **»Markič-Split«** in Markičevih priznanih sadnih sokov! Zahtevajte jih povsod! Tel. 22-165.

GLEDALIŠČA

DRAMA — LJUBLJANA

Petek, 3. junija zaprto.
Sobota, 4. junija ob 20: Galsworthy: Okna. Premiera. Izven.
Nedelja, 5. junija ob 20: Galsworthy: Okna. Izven.

OPERA

Petek, 3. junija ob 15.30: Smetana: Prodana nevesta. Abonma red Petek popoldanski.
Sobota, 4. junija ob 20: Smetana: Prodana nevesta. Izven in za podeželje. Stoti nastop baritonista Lupše v vlogi Kecala.
Nedelja, 5. junija ob 10.30 Produkcija slušateljev Akademije za glasbo in SGS Matineja. Ob 20: Gounod: Faust. Gostovanje Ksenije Vidalijeve. Izven in za podeželje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža

Petek, 3. junija ob 20. Igor Torkar: Pisana žoga. Abonma LMS.
Sobota, 4. junija ob 20. Plaut: Dvojčka. Izven.
Nedelja, 5. junija ob 20. Igor Torkar: Pisana žoga. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Mestni dom

Sobota, 4. junija ob 20: Bitenc: »Ugasle luči«, drama, red B. Vstopnice so v prodaji.
Nedelja, 5. junija ob 16: Bitenc: »Ugasle luči«, drama, izven, zadnjič.
Ob 20 Schiller-Župančič: »Marija Stuart, tragedija, gostovanje Mihaele Šaričeve, izven.
V soboto zvečer ob 20 in v nedeljo popoldne ob 16 bosta poslednji uprizoritvi Bitenčeve igre »Ugasle luči«, ki je dosegla pri vseh predstavah velik uspeh. V nedeljo zvečer ob 20 pa bo večerna uprizoritev Schillerjeve tragedije »Marija Stuart«. Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje tel. št. 32-860.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE
Komenskega 12

Sobota, 4. junija ob 20: Lillian Hellman: »Straža na Renu«, drama, premiera v počastitev 10. obletnice osvoboditve.
Nedelja, 5. junija ob 20: Lillian Hellman: »Straža na Renu«. Blagajna odprta v petek od 19. do 20. ure in dve uri pred pričetkom predstave.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 4. junija ob 20: Bernard Shaw: Hudičev učenec. Melodrama v treh dejanjih. Premiera, red premierski in izven. Vstopnice še na razpolago.
Nedelja, 5. junija ob 16: Bernard Shaw: Hudičev učenec. Melodrama v treh dejanjih. Izven in za podeželje.
Torek, 7. junija ob 20: Bernard Shaw: Hudičev učenec. Melodrama v treh dejanjih. Red A in izven, vstopnice so še na razpolago.
Četrtek, 9. junija ob 16: Bernard Shaw: Hudičev učenec. Melodrama v treh dejanjih. Red C in izven, vstopnice še v prodaji.
Sobota, 11. junija ob 21: Igor Torkar: Pisana žoga. Gostovanje v Mavčičah ob občinskem prazniku. — Vstopnice v prodaji v šoli Mavčiče.
Nedelja, 12. junija ob 16: Bernard Shaw: Hudičev učenec. Melodrama v treh dejanjih. Izven in za podeželje.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota, 4. junija ob 19.30 Janko Gregorc: Melodije srca.
Nedelja, 5. junija ob 14.30: Janko Gregorc: Melodije srca. Operета v treh dejanjih. Zveze z vlaki ugodne.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 3. junija ob 15. Mikeln: Dež v pomladni noči, I. in II. šolski abonma.
Sobota, 4. junija ob 20. Javoršek: Kriminalna zgodba, abonma red sobota (delavski) in izven.
Nedelja, 5. junija ob 15.30 Javoršek: Kriminalna zgodba, abonma red nedelja in izven.

KONCERTI

V Kranju bo drevi ob 20.15 v kinu »Storžič« koncert Akademskega pevskega zbora. Na koncert opozarjamo.

Glasbena šola Ljubljana-Vič bo imela danes ob 20. uri v počastitev 10. obletnice osvoboditve v veliki Filharmonični dvorani javno produkcijo.

Srednja glasbena šola v Ljubljani priredi klavirski večer absolventke klavirskega oddelka Tanje Strukljeve iz razreda rektorja Akademije za glasbo prof. Janka Ravnika v soboto, 4. VI. 1955, ob 20. uri v veliki dvorani Slovenske filharmonije. — Vstopnice so v prodaji pri blagajni Koncertne poslovalnice od petka dalje. — Cena 30 in 40 din.

OPERNA MATINEJA, ki jo priredita Akademija za glasbo in Srednja glasbena šola bo v nedeljo, 5. junija 1955, ob 10.30 v Operi. Slušatelji in dijaki iz oddelkov za solo petje Akademije za glasbo in Srednje glasbene šole bodo izvajali odlomke iz oper; Mozart: Čarobna piščal in Figarova svatba; Verdi: Traviata; Leoncavallo: Glumači; Gounod: Romeo in Julija; Nicolai: Vesele žene Windsorske; Rossini: Seviljski brivec; Borodin: Knez Igor in Smetana: Prodana nevesta. — Prodaja vstopnic od petka dalje v Operi.

RADIO

SPORED ZA PETEK

Poročila ob: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00—6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) — vmes ob 6.30 Po naši deželi (pisan spored slovenskih narodnih pesmi) 7.10 Jutranji orkestralni spored 7.30 Gospodinjski nasveti 7.40—8.00 Zabavna glasba, vmes reklame; 11.00 Radijski koledar 11.05 Glasbena medigra 11.15 Cicibanom — dober dan! (Matej Rode: Pujsek si želi zavihan rep) 11.30 Drobne skladbe velikih mojstrov 12.00 Kmetijski nasveti 12.10 20 minut z našimi prireditelji — Slavko Mihelčič in Milko Škoberne 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame 13.00 Želeli ste — poslušajte 13.30 Križem skozi operete in filme 14.30 Novi filmi 14.40 Igra godba Ljudske milice p. v. kapetana Rudolfa Stariča 15.15 Zabavni zvoki — vmes ob 15.30—15.45 Tečaj angleškega jezika — 133. lekcija 16.00 Dve zgodbi za pionirje 16.20 »Od Triglava do Ohrida« (pisan spored pesmi in plesov jugoslovanskih narodov) 17.15 Koncert po željah 17.15—18.00 UKV program: Zabavna glasba iz raznih krajev 18.00 Domače aktualnosti: O nekaterih problemih našega obrtništva 18.10 Poje ženski zbor Svobode Laško p. v. Julija Goriča 18.30 Spoznavajmo človeka — Profesor Franc Pediček: Sangvinik 18.45 Igra saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju Dana Hubad 19.00 Radijski dnevnik 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave 20.00 Tedenski zunanjepolitični pregled 20.15 Prireditelji slovenskih narodnih pesmi pred mikrofonom — Daniel Grum: »Prekmurje v narodni pesmi« 21.00 Oddaja o morju in pomorščakih 21.30 Igra Plesni orkester Radia Ljubljana p. v. Maria Rijavca 22.15—23.00 Nočni koncert — Johann Sebastian Bach: Koralna predigra — Blaž Arnič: Koncert za violino in orkester 22.15—23.00 Oddaja za UKV program: Moderna plesna glasba 23.00—24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

OBVESTILA

Po Zakonu o oddajanju in izvajanju gradbenih del in Pravilniku o postopku pri javni pismeni licitaciji za oddajo gradbenih del razpisuje BOLNICA NA JESENICAH

JAVNO LICITACIJO

za izvajanje gradbenih in obrtniških del na stanovanjski zgradbi.

Proračunska vsota objekta znaša 14,000.000 din.

Glavni projekt, tehnično poročilo in predračun sta na vpogled pri upravi Bolnice na Jesenicah od 31. maja 1955.

Javna licitacija bo 11. junija 1955 ob 8. uri zjutraj v prostorih uprave bolnice.

Pismene ponudbe oddajte najpozneje do 11. junija 1955 do 8. ure zjutraj.

UMRLI

V 84. letu starosti je zatisnila svoje trudne oči naša dobra mama, stara mama

TEREZIJA JELNIKAR

Na njeni zadnji poti jo bomo spremili v soboto, 4. junija 1955, ob 16.30 iz Antonove mrliške vežice na pokopališče Žale.

Žalujoče družine: Jelnikar, Potokar, Hieng.

Ljubljana, 2. junija 1955.

Po dolgem in hudem trpljenju je danes umrla naša ljuba sestra, teta in svankinja

MINKA SUŠNIK
roj. Dermota

Pogreb bo v soboto, 4. junija 1955, ob 16. uri iz Jožefove mrliške veže na Žale.

Ljubljana, Škofja Loka, 2. junija 1955.

Žalujoča sestra Marjeta Kolarič in ostalo sorodstvo

Umrl nam je naš dobri mož, skrbni oče in dedek, brat, svak in tast

ALBERT ČONČ
poštni inšpektor v pokoju

Pogreb bo 4. junija 1955, ob 15.30 iz Krištofove mrliške vežice na pokopališče Žale.

Ljubljana, Rog. Slatina, Zagreb, Split.

Žalujoči: žena, sinova z družinama in ostalo sorodstvo.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da je nenadno umrl naš dobri in dragi mož in oče

ALOJZIJ BLENKUŠ
učitelj v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 4. junija ob 17. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Stožicah.

Ljubljana, Kočevje, 2. junija 1955.

Žalujoči: žena **Frančiška,** sinovi **Gojmir, Lojze** in **ing. Marjan** z ženo **Dragico** in malo **Majdico,** družine **Sreboť, Mlakar** in **Hudnik** ter ostalo sorodstvo

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil v 67. letu starosti naš ljubljeni mož, oče, dedek in tast

JAKOB KLENOVŠEK
ELEKTROTEHNIK

Pogreb bo v soboto 4. junija 1955 ob 16. uri iz hiše žalosti na Trgu svobode 7.

Trbovlje, Celje, London, 2. junija 1955.

Žalujoči: žena ANA, sin RADO, hčerke ANI por. KARAKUŽEVIČ, MIRA por. BUKONOVSKY, BERTA, snaha IVA, zeta GEORG ing. ALEKSANDER, vnukinji in vnuki ter ostalo sorodstvo.

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrl naš skrbni in nenadomestljivi mož in oče

MIRKO ŠTUPAR
poštni nameščenec.

Na zadnji poti ga bomo spremili danes, 3. VI. 1955, ob 17. uri izpred hiše Pavšičeva 21 na pokopališče v Dravljah. Do pogreba leži v Nikolajevi mrliški vežici na Žalah.

Globoko žalujoči: žena Nežka, sinovi Janez, Mirko in Marjan ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALE

Ob bridki izgubi našega dragega

FRANCA VODUŠKA
mesarja iz Liboj

se najtopleje zahvaljujemo vsem tistim, ki so mu v zadnjih urah lajšali njegovo trpljenje, ga spremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetja v slovo. Posebno zahvalo smo dolžni rudniški godbi Zabukovca in duhovščini iz Griž. Vsem iskrena hvala.

Žalujoča žena, otroka in ostalo sorodstvo.

Liboje, Mozirje, Celje, Celovec.

Ob nenadomestljivi izgubi predobrega moža

MELHIORA BABNIK

se srčno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena s sinkom, sin Bogo z družino in ostalo sorodstvo.

Laško, 27. maja 1955.

Ob prerani izgubi našega očka in moža

MAKSA VODOPIVCA

se zahvaljujemo vsem zdravnikom in strežnemu osebju zdravilišča na Golniku, terenskim organizacijam ZK, ZB, SZDL, Avtomoto društvu, Avtoprometu, Projektu, Lovski zvezi, Zvezi šoferjev, Kamnolomu, Transturistu Škofja Loka, godbi, pevcem, govornikoma, JLA za častni pozdrav borcem iz NOV, pionirjem I. in II. gimnazije, vsem sorodnikom, znancem in sosedom za darovano cvetje, izraženo sožalje in pomoč. Zahvaljujemo se družini Tomčevi, prof. Kocjanu in Mlakarjevi.

Žalujoča žena Danica in otroki.

Tovarna sulfatne celuloze in natron papirja v izgradnji, Maglaj

išče

INŽENIRJA KEMIJE s prakso za laboratorij in 4 LABORANTE.

Plača po dogovoru, stanovanje na razpolago. Ponudbe direktno na upravo tovarne v Maglaju.

SOLSTVO

RAZPIS

Ravnateljstvo vzgajališča v Smledniku razpisuje sledeča učiteljska mesta: 5 za pouk na nižji gimnaziji (slovenski jezik, zgodovina in zemljepis, matematika, petje, risanje in telovadba) in 5 za vzgojiteljsko službo. Prošnje lahko vložijo učitelji, predmetni učitelji in profesorji.

Prosilci naj navedejo v prošnjah osebne podatke, dosedanji potek službe, kaj želijo poučevati in katere predmete ali opravljati vzgojiteljsko službo. Reflektanti naj pošljejo prošnje, sklicujoč se na ta razpis, po uradni poti, prepis prošnje pa naj pošljejo direktno na naslov: Ravnateljstvo vzgajališča, pošta Smlednik.

Poleg osnovne plače imajo učitelji v vzgajališčih še dodatek do 3000 din, brezplačno stanovanje in kurjavo ter prehrano po režijski ceni. Nadurno delo se honorira po uredbi. Samske sobe in družinska stanovanja zagotovljena. Smlednik leži 12 km severozahodno od Ljubljane pri Zbiljskem jezeru in ima krasno okolico. — Rok za vlaganje prošenj je do 30. junija. — Ravnateljstvo.

Industrijska puškarska šola v Kranju bo za šolsko leto 1955-56 sprejela v uk dijake, ki so dovršili 4 razrede gimnazije ali 8 razredov osnovne šole. Prošnji za sprejem priložite šolsko spričevalo, rojstni list in zdravstveno spričevalo. — Ravnateljstvo.

RAZPISI

RAZPIS

Upravni odbor Državne založbe Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 26 razpisuje mesto

glavnega računovodje

Pogoji: ekonomska fakulteta s 3-letno prakso ali srednja šola s strokovnim izpitom in z najmanj 5-letno prakso kot samostojni računovodja. — Plača po tarifnem pravilniku podjetja. — Prošnje z življenjepisom, dokazili šolske in strokovne izobrazbe in z navedbo dosedanje zaposlitve pošljite Državni založbi Slovenije najkasneje do 10. junija 1955. — Nastop službe takoj.

RAZPIS

Komisija za razpis direktorjev in poslovodij pri OLO Celje razpisuje

mesto poslovodje

za »Mizarstvo« Rogaška Slatina.

Pogoji: mizarski mojster z najmanj 8-letno prakso ali najmanj 3-letno prakso pri samostojnem vodenju mizarskega obrata z 20 zaposlenimi kvalificiranimi mizarji. Nastop takoj. — Ponudbe poslati na Komisijo do 15. VI. 1955 z listinami o kvalifikaciji in praksi ter potrdilom o nekaznovanju.

Na razpis za mesto asistenta na Oddelku za splošne predmete Tehniške fakultete Univerze v Ljubljani za predmet »Mehanika tal«, ki je bil objavljen v Slovenskem poročevalcu dne 4. V. 1955, se je javil ing. Sovinc Ivan. — Ustrezno 27. členu splošnega zakona o univerzah sporoča dekanat Tehniške fakultete, da so biografski in bibliografski podatki prosilca objavljeni na oglasni deski Oddelka za splošne predmete, Ljubljana, Cojzova 5.

KNJIGA ZA VAS!

Založba »Slovenski poročevalec«

MALI OGLASI

KROJAŠKEGA POMOČNIKA, samostojnega, iščem. Naslov v ogl. oddelku. 9700-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO — veščo kuhe, zdravo, takoj sprejmem. Zelinka, Celovška 34-I. 9692-1

ŠEFA strežbe z znanjem vsaj treh tujih jezikov in večletno prakso išče za stalno zaposlitev Hotel »Triglav« Koper. Ponudbe sprejema uprava hotela. 9666-1

KLJUČAVNIČARJE — kvalificirane in polkvalificirane, varilce ter nonmirca, sprejme takoj elektro strojno podjetje »TIKI«, Ljubljana, Trata 12. 9717-1

RAZNO KUHINJSKO in sobno pohištvo prodam. Naslov v ogl. oddelku. 9704-4

OTROŠKO POSTELJO poceni prodam. Erjavčeva c. 25. II-5. 9688-4

PRODAM nov inozemski kostum, svetel, prvovrsten. Misja, Gosposvetska 13. 9687-4

GLOBOK in športni vozliček prodam. Erjavec, Galetova 34.

ŽENSKO KOLO kupim. Gruden Jelka, Jezero 32, Preserje pri Ljubljani. 9682-4

SNAŽILKO za stopnišča dvakrat tedensko sprejmemo. Hišni svet, Cankarjevo nabrežje 7. 9746-1

ŠIVILJSKO PODJ. »Dama« v Izoli sprejme 2 kvalificirani šivilji z večletno prakso. Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Interesentke se lahko oglasijo pismeno ali osebno s potrebnimi dokazili o dosedanji zaposlitvi. 9749-1

MIRNA STUDENTA (brata) iščeta sobo. Plačata dobro. Ponudbe v ogl. odd. pod »Kjerkoli«. 9725-9

PREKLICUJEM žaljive besede, ki sem jih izrekla proti Harapin Bredi, Jesenice, Blejska cesta. Čebašek Marija, Jesenice. 9751-11

POSOJILO 20.000 din iščem proti nagradi 5.000 do 1. avgusta. Ponudbe pod »Sigurna vrnitev« v v ogl. odd. 9681-11

MLINAR vešč vseh poslov v mlinih, želi spremeniti službo, eventualno vzame mlin v najem. Naslov v oglasnem oddelku.

PRODAM: prazne kranjiče, panj »Žnideršič« s satjem, ujemalca rojev, vrata, litoželezne noge, vrtne klopi, dvovrstno harmoniko, malo violino in fotokamero 9 x 12 cm s stativom. Campova ul. 6/I., Ljubljana-Vič. 9620-4

PRAZNO ali delno opremljeno sobo išče medicinski tehnik. Prosim nudbe pod »Zaupanje« v ogl. odd. 9720-9

Brez beseda.

KINO

•UNION«: amer. barvni film »Lili«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. — V glavni vlogi: Leslie Caron in Mel Ferrer.
V soboto, 4. VI. ob 22 premiera franc. filma »Trpljenje«.
»KOMUNA«: jugosl. film »Ankini časi«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. V gl. vlogi: Bata Grbič in Milena Dapčević.
»SLOGA«: nemški film »Strup v živalskem vrtu«. Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 matineja istega filma. V gl. vlogi: Irene von Mayendorf in Carl Raddatz. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9.30—11 ter od 14 dalje, za matinejo pa 9 naprej.
»SOČA«: francoski barvasti film »V vrtincu Himalaje«. — Vagabundi in Pingvini. Tednik. — Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 9.30—11 ter od 15 naprej.
»BEŽIGRAD«: franc. barvasti film »V vrtincu Himalaje« — Vagabundi in Pingvini. Predstava ob 20.30. — Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.
»ŠIŠKA«: premiera francoskega filma »Trije šaljivci«. V gl. vlogah: Rellys, Robert Dhery, Marike Baquet. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.
»TRIGLAV«: premiera francoskega filma »Trije šaljivci«. — Režija: Marcel Aboulker. Distributor »Morava film« Beograd. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.
»LITOSTROJ«: ameriški barvasti film »Ivanhoe«, ob 18 in 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.
»SVOBODA« ŠENTVID: ameriški barvasti film »V vrtincu«, ob 19.
VEVČE: danski film »Zopet sva tu«.
DOMŽALE: jugoslovanski film »Ešalon Dr. M.,«, ob 20.
BLED: švicarski film »Otroci Evrope«, ob 18 in 20.30.
BREZIČE: francosko - italijanski barvasti film »Grof Monte Christo« I. del.
NOVO MESTO »KRKA«: jugoslov. film »Pot miru« — potovanje predsednika Tita v Indijo in Burmo.
KRANJ »STORŽIČ«: francoski film »Madam X«, ob 16 in 18.
JESENICE »RADIO«: angl. film »Pod rdečim morjem«, ob 18 in 20.
JESENICE »LETNI«: mehiški film »Ukradena sreča«, ob 20.
JESENICE »PLAVŽ«: angl. film »Matejevi sinovi«, ob 18 in 20.

GOSTINCI, POZOR! Vino, žganje in sadjevec (jabolčnik) poceni proda ZKG Jarenina pri Mariboru. 9532-4

BRAMORJE, voluharje, miši in listne uši zajamčeno uničite z ing. Prezljevimi preparati. Ljubljana, Wolfova 3. 9656-4

ELEKTROMOTOR od 2—4 KS, 1000—1400 obratov, kupim. Lampe, Sp. Brnik, p. Cerklje pri Kranju. 9709-5

HIŠO s sadnim vrtom pri postaji Šmarje pri Jelšah, ugodno prodam. Ponudbe na SP Trbovlje pod »Hiša«. 9417-7

BRIVNICO prodam ali dam v najem. Šefman Justin, Kranjska gora. 9713-8

GOSP. POMOČNICO iščem za takoj. Šarič, Kotnikova 15-II, Ljubljana. 9743-1

SPALNICO, nepleskano, prodam. Mizar, Tržaška c. 56. 9770-4

ŠPORTNI VOZIČEK prodam. Vižmarje 194. 9767-4

MOŠKO KOLO, dobro ohranjeno, prodam. Ogled v popoldanskih urah. Naslov v oglasnem oddelku. 9763-4

KZ SELCA nad Šk. Loko proda stiskalnico za seno na motorni pogon, v brezhibnem stanju.

RABLJENO KUHINJSKO KREDENCO ugodno prodam. Mikek. Cesta v Rožno dol. 18a. 9745-4

DVOSOBNO STANOVANJE v Ljubljani zamenjam za enako v Novem mestu. Informacije daje podružnica Slovenskega poročevalca v Novem mestu. 9756-9

Sprejmemo

PRODAJALKE

za Gospodarsko razstavišče.

Tovarna »SUMI«,

Ljubljana,

Gradišče št. 9.

ENOSOBNO STANOVANJE, prilično, zamenjam za lepo sobo. Ponudbe pod »Mesto« v ogl. oddelek. 9684-9

LEPO ENOSOBNO STANOVANJE zamenjam. Naslov v oglasnem oddelku. 9679-9

NA STANOVANJE sprejmem mlado dekle (šivilja ali podobno). Naslov v ogl. odd. 9686-9

DENARNICO in osebno izkaznico, izgubljeno v Kranju, vrnite: Černe Franc, Rečica 26, Bled. 9708-10

IZGUBLJENO zgornjo zobno protezo na Miklošičevi cesti vrnite: Kolar, Črnuče (baraka). 9703-10

GOSPODINJSKO POMOČNICO — pridno in pošteno, vajeno kuhe in otrok, sprejmem. Štrajn, Aškerčeva 1. 9764-1

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE (nova hiša) zamenjam za večje, prevzamem podnajemnika: Ponudbe pod »Razgovor« v ogl. odd. 9719-9

DNE 27. T. M. zvečer se je izgubilo rezervno kolo avtomobila »Pionir« na relaciji Trojane—Vuzenica. Plašč je znamke Pirelli. Poštenega najditelja prosimo, da proti nagradi javi elektrarni Vuzenica, pošta Vuzenica. 9677-10

TRI KLJUČE skupaj sem izgubila v torek od 18. ure do 20. ure od Tromostovja do Starega trga. Prosim, oddajte jih v oglasni oddelek. 9735-10

PRIMERNO ZAPOSLITEV išče absolvent dvoletne kmetijske šole, starejši, resen in trezen, vajen vseh kmečkih del. Ponudbe pod »Samski« v ogl. odd. 9783-1

SLOVENSKI LJUDSKI VESTNIK — ZADNJE VESTI

Sovjetski veleposlanik priredil slavnostni sprejem

Beograd, 2. jun. (Tanjug). — Veleposlanik Sovjetske zveze v Jugoslaviji g. Vasilij Valjkov je nocoj v prostorih izvršnega sveta Srbije priredil slavnostni sprejem v zvezi z bivanjem državne delegacije Sovjetske zveze v Jugoslaviji. Na sprejemu je bilo okoli 700 povabljencev.

Z jugoslovanske strani so bili na sprejemu predsednik FLRJ Josip Broz Tito s podpredsedniki zveznega izvršnega sveta in člani sveta, predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade z visokimi funkcionarji skupščine, predsednik ljudske skupščine Srbije Petar Stambolič in predsednik izvršnega sveta Srbije Ivan Veselinov ter funkcionarji ljudske skupščine in izvršnega sveta Srbije, mnogi državni in politični voditelji, predstavniki JLA, MLO Beograda, javni in kulturni delavci ter domači in tuji novinarji.

Na sprejemu so bili vsi člani sovjetske delegacije s članom prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Nikitom Hruščevim na čelu, nadalje svetniki in strokovnjaki sovjetske delegacije ter člani sovjetskega veleposlaništva v Beogradu.

Sprejema, ki je potekel v ugodnem ozračju, so se udeležili tudi člani diplomatskega zbora.

Takoj, ko so se povabljenci zbrali v poslopju izvršnega sveta Srbije Jovan Veselinov ter spored, ki ga je izvajala skupina sovjetskih umetnikov. Spored je bil zelo bogat in raznovrsten ter so gosti z dolgotrajnim ploskanjem pozdravljali vsako točko.

Odhod sovjetske delegacije

Beograd, 2. jun. (Tanjug). — Nocoj se je zvedelo, da bo državna delegacija Sovjetske zveze, ki biva v Jugoslaviji od 26. maja, jutri dopoldne odpotovala v Bolgarijo.

Parlamentarna delegacija odpotovala v Libanon

Beograd, 2. jun. (Tanjug). Jugoslovanska parlamentarna delegacija je danes odpotovala na enotedenski obisk v Libanon. V delegaciji so *Vlada Zečević*, predsednik zveznega zbora ljudske skupščine, ki vodi delegacijo, ljudski poslanci zvezne ljudske skupščine *Pašaga Maudžić, Elisije Popovski* in *Josip Zmajić*.

Na zemunskem letališču so se od delegacije, ki vrača obisk libanonskim parlamentarcem, poslovili podpredsednik zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić, podpredsednik zvezne ljudske skupščnie Mitar Bakić in drugi.

V Moskvi se pripravljajo na Nehrujev obisk

Moskva, 2. jun. (Tanjug). V pričakovanju predsednika indijske vlade Nehruja v Moskvi čedalje bolj poudarjajo prijateljstvo med Sovjetsko zvezo in Indijo in pravijo, da so dane možnosti za razširitev nadaljnjega sodelovanja. V tem smislu so ocenili tudi obisk indijske parlamentarne delegacije v Sovjetski zvezi in razstavo indijske umetnosti v Moskvi. Minister za kulturo SZ Mihailov je ob otvoritvi te razstave dejal, da se prijateljske zveze s to državo utrjujejo tudi na kulturnem področju. Značilno je, da so te dni odkrili spomenik Afanasiju Nikitinu, ruskemu trgovcu iz 15. stoletja, ki je prvi prepotoval Indijo. Ob odkritju je bil navzoč tudi indijski veleposlanik Menon, ki je pri tem poudaril pomen obiska Nehruja v Sovjetski zvezi.

Sprejem v italijanskem veleposlaništvu

Beograd, 2. jun. (Tanjug). — Italijanski veleposlanik v Beogradu g. Gastone Guidotti je ob italijanskem narodnem prazniku priredil nocoj slavnostni sprejem, ki so se ga z jugoslovanske strani udeležili predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolakovič, podpredsednik zvezne ljudske skupščine Vladimir Simič, člana zveznega izvršnega sveta Osman Karabegovič in Sava Kosanovič, predsednik ZSJ Djuro Salaj, državna podsekretarja za zunanje zadeve Srdjan Prica in Hasan Brkič, generalni sekretar predsednika republike dr. Jože Vilfan, generalni podpolkovniki Ivan Rukavina, Zdenko Ulepič, Pavle Jakšič in Mihajlo Apostolski ter večje število javnih in kulturnih delavcev Beograda. Na sprejemu so bili tudi člani diplomatskega zbora.

»Galeb« na križarjenju po Sredozemlju

Split, 2. jun. Šolska ladja jugoslovanske vojne mornarice »Galeb« je odplula včeraj iz Divulja na križarjenje po Sredozemskem morju. Obiskala bo francosko vojno luko Bizerto v Severni Afriki, angleško vojno luko La Valeta na Malti in luko Izmir v Turčiji. Na »Galebu« je več razredov gojencev in oficirjev vojaško-pomorskih šol in akademij.

PRIPRAVE ZA ČETVERNO KONFERENCO

Predlog Zahoda: Zeneva julija

London, 2. jun. (AFP). Iz poučenih virov poročajo, da bodo tri zahodne vlade v kratkem predlagale Sovjetski zvezi, naj bi bila konferenca štirih predsednikov vlad v Ženevi julija meseca. Ko se bodo zahodne velesile dokončno sporazumele o vseh vprašanjih, bodo izročile Moskvi odgovor na noto z dne 25. maja, kar se bo zgodilo verjetno prihodnji teden.

Po drugi strani sodijo, da bodo zahodne sile predlagale Sovjetski zvezi, naj bi bil sestanek štirih ministrov za zunanje zadeve takoj po konferenci »velikih«, da bi brez odlašanja začeli razgovore o vprašanjih, glede katerih se bodo dogovorili predsedniki vlad.

Na konferenci šefov vlad bo nemško vprašanje na prvem mestu, pred razorožitvenim problemom. Ti dve vprašanji bodo vsestransko proučili strokovnjaki in ministri za zunanje zadeve Velike Britanije, Francije in ZDA pred in po sestanku v San Franciscu.

Avstrijsko-sovjetska pogajanja

Dunaj, 2. jan. (Tanjug). Kakor poroča TASS, je sovjetski visoki komisar v Avstriji I. Iljičev obvestil avstrijskega kanclerja Raaba, da bo Sovjetska zveza izročila avstrijskim oblastem 46 poslopij s površino 25.000 kv. metrov in nad 20 ha zemlje, ki so jo prej izkoriščale sovjetske čete.

V Moskvi so se danes začela trgovinska pogajanja med avstrijsko delegacijo in zastopniki ministrstva zunanje trgovine Sovjetske zveze o gospodarskih vprašanjih, izvirajočih iz sporazuma z dne 15. aprila.

Francosko nasilje v Kamerunu

New York, 2. jun. (Reuter) Indijski delegat v Združenih narodih Jajpal je prebral danes dve spomenici prebivalcev Kameruna, ki se pritožujejo proti nasilju na tem ozemlju, ki je pod francoskim skrbništvom. V eni izmed spomenici je rečeno, da je bilo v zadnjih nemirih ubitih pet tisoč ljudi in da so Francozi bombardirali vasi. — Zveza prebivalcev Kameruna prosi za pomoč in trdi, da so Francozi streljali na ljudi in jih mnogo pobili, da prelivajo kri in da so zažgali ter izropali sedež njihove zveze. Spomenica trdi, da vlada na ozemlju Kameruna obsedno stanje.

Ko je prebral obe spomenici, je indijski delegat zahteval, naj francoska vlada poda uradno poročilo o položaju v Kamerunu. Francoski delegat je obljubil, da bo sporočil to zahtevo svoji vladi.

Spet črni oblaki

nad indijsko-pakistanskimi odnosi

Karači, 2. jun. (AFP). Pakistanski predsednik Mohamed Ali je izjavil, da se bo ob obisku predsednika indijske vlade Nehruja v Pakistanu končalo obdobje pogajanj med Indijo in Pakistanom, ne glede na to, če se bodo sporazumeli ali ne. V govoru, ki ga je imel v radiu, je Mohamed Ali dejal, da ob zadnjih razgovorih z Nehrujem niso bili doseženi zadovoljivi uspehi, da pa je Indija pokazala »več pripravljenosti za sporazum«. Mohamed Ali je dodal, da bo Pakistan, če bodo tudi bližnji razgovori brezuspešni, predložil spor Varnostnemu svetu OZN.

Indijski politični krogi so z vidnim nezadovoljstvom sprejeli na znanje izjavo Mohameda Alija o kašmirskem problemu. Njegovo zahtevo za naglo rešitev tega vprašanja imajo za znamenje, da se Mohamed Ali vrača k starim zahtevam, s tem pa ne priznava podlage, ki sta jo bila glede tega postavila v Delhiju Nehru in on.

Uradno sporočilo

Beograd, 2. jun. (Tanjug). — Nocoj je bilo v Beogradu objavljeno naslednje sporočilo o podpisu deklaracije vlad FLRJ in ZSSR:

»Dne 2. junija 1955 je bila v gardnem domu v Beogradu v ozračju prisrčnosti in vzajemnega razumevanja zaključna seja državnih delegacij FLRJ z Josipom Brozom Titom na čelu in ZSSR z N. S. Hruščevim na čelu.

Na seji so proučili in sprejeli deklaracijo vlad FLRJ in ZSSR.

Istega dne zvečer je bila v gardnem domu v prisotnosti članov delegacij obeh držav, svetnikov in strokovnjakov, kakor tudi predstavnikov tiska podpisana omenjena deklaracija. Deklaracijo sta podpisala: za vlado FLRJ Josip Broz Tito, za vlado ZSSR pa predsednik ministrskega sveta ZSSR N. A. Bulganin.«

Kako so podpisovali deklaracijo

Beograd, 2. jun. (Po telefonu). Nocoj ob 19.30 sta predsednik FLRJ Josip Broz Tito in predsednik vlade Sovjetske zveze Nikolaj Bulganin podpisala v gardnem domu na Topčideru deklaracijo o jugoslovansko-sovjetskih meddržavnih razgovorih.

Člani obeh delegacij so začeli prihajati v gardni dom kmalu po 18. uri. Predsednik republike je prišel ob 18.25. S toplim ploskanjem ga je pozdravilo okoli 200 novinarjev. Točno ob 18.30 so se v odprtem avtomobilu pripeljali tudi člani sovjetske delegacije, ki jih je pred vhodom v gardni dom pozdravil sekretar jugoslovanske delegacije dr. Anton Vratuša. Obe delegaciji sta se podali v mali salon na levi strani velike dvorane, kjer so bili jugoslovansko-sovjetski razgovori.

Na sredi konferenčne dvorane, v kateri so podpisali deklaracijo o sovjetsko-jugoslovanskih razgovorih, je stala velika zelena miza. Na njeni desni strani je bilo 6 naslonjačev, leva stran pa je bila prosta. Ob 18.55 je v konferenčno dvorano stopil predsednik republike Tito skupaj s člani sovjetske delegacije. Predsednik Tito se je usedel k mizi v sredino, na njegovo desno stran pa se je usedel predsednik sovjetske vlade maršal Bulganin. Levo od predsednika Tita sta se usedla podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksander Rankovič, z desne strani Bulganina pa gg. Hruščev in Mikojan. Ostali člani sovjetske in jugoslovanske delegacije so stali za njimi.

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič je nato ob bleščanju filmskih kamer in fotoaparatov začel brati besedilo jugoslovansko-sovjetske deklaracije v srbohrvatskem jeziku. Član sovjetske delegarije A. Gromiko je nato prebral besedilo deklaracije v ruskem jeziku.

Točno ob 19.20 je sekretar jugoslovanske delegacije dr. Anton Vratuša predložil besedilo deklaracije v srbohrvatskem jeziku v podpis predsedniku republike Josipu Brozu Titu. Deklaracijo v ruskem jeziku je podpisal maršal Bulganin, nato sta podpisnika izmenjala besedili in se znova podpisala. Po podpisu deklaracije je predsednik Tito čestital maršalu Bulganinu, ostali člani sovjetske in jugoslovanske delegacije pa so si tudi medsebojno čestitali.

Ko so člani delegacije odhajali iz dvorane, je nek jugoslovanski novinar stopil k predsedniku Titu in ga vprašal: »Ali ste zadovoljni tovariš predsednik?« Obrnjen k jugoslovanskim novinarjem, je predsednik Tito odvrnil: »Za vas vem, da ste zadovoljni.« Obe delegaciji sta se nato še nekaj časa zadržali v salonu poleg konferenčne dvorane, nakar sta ob 19.40 zapustili gardni dom. **M. P.**

Izmenjava umetnikov s Češkoslovaško

BEOGRAD, 2. jun. Generalni sekretar zveze skladateljev Jugoslavije Mihajlo Vukdragovič in skladatelj Danilo Švara iz Ljubljane, ki sta prisostvovala letošnjemu praškemu festivalu »Praška pomlad«, sta se razgovarjala s češkoslovaškimi umetniškimi organizacijami o izmenjavi umetnikov s Češkoslovaško. V Jugoslaviji bo letos gostoval znani Smetanov kvartet, na dubrovniških letnih igrah pa bosta sodelovala violinist Aleksander Ploček in pianist Jože Palaniček. V Češkoslovaški bi gostovali beograjski balet, član zagrebške opere Vladimir Ruždjak in član beograjske opere Miroslav Čangalović in drugi.

V NEKAJ VRSTAH

AMAN, 2. jun. (Reuter). Zvedelo se je, da je jordanski kralj Husein povabil egiptovskega ministrskega predsednika Naserja, naj obišče Jordan. Jordanski veleposlanik v Kairu je danes izročil posebno osebno poslanico kralja Huseina premieru Naserju. Točen dan obiska še ni znan.

LONDON, 2. jun. (TASS). Sovjetski veleposlanik v Veliki Britaniji Jakov Malik, kateremu je sovjetska vlada zaupala vodstvo v razgovorih o normalizaciji sovjetsko-japonskih odnosov, ki se bodo začeli jutri v sovjetskem veleposlaništvu, je danes vrnil vljudnostni obisk japonskemu predstavniku Šuničiju Macumotu.

WASHINGTON, 2. jun. (AFP). Libanonski veleposlanik v ZDA Malik, predsednik komisije ZDA za atomsko energijo admiral Strauss in državni podsekretar za vprašanja Srednjega vzhoda v ameriškem zunanjem ministrstvu Allen so danes podpisali novi sporazum med Libanonom in ZDA o mirnodobski uporabi atomske energije. Libanon je sedaj četrta država, ki je pristopila načrtu predsednika Eisenhowerja. Podobne sporazume z ZDA so že podpisale Turčija, Brazilija in Kolumbija.

WASHINGTON, 2. jun. (AFP). Iz ameriškega zunanjega ministrstva sporočajo, da bo 12 ameriških kmetijskih gospodarstvenikov med 15. julijem in 15. avgustom obiskalo Sovjetsko zvezo. Člane delegacije bo določila skupina osebnosti, ki jih bosta izbrala ameriški zunanji minister in minister za kmetijstvo. Obisk je neuraden ter ameriška vlada ne bo nosila potnih stroškov in stroškov bivanja. Zunanje ministrstvo tudi sporoča, da je doslej več sto oseb izrazilo željo za člane delegacije.

Pogajanja z Bolgarijo

Beograd, 2. jun. Za vodjo delegacije, ki se bo pogajala v Sofiji z zastopniki Bolgarije o zaključitvi konvencije za zatiranje živinskih kužnih bolezni je bil imenovan glavni direktor zvezne veterinarske uprave dr. Savo Mihajlovič.

Podjetje Rudniki in topilnica svinca in cinka

„Trepča", Zvečan

razpisuje

natečaj

za direktorja gospodarsko-računskega sektorja

POGOJI: končana ekonomska ali pravna fakulteta s 5-letno prakso v gospodarsko-računskih poslih (zaželeno je, da je delal v rudarsko-metalurških podjetjih). Plača po tarifnem pravilniku podjetja za 1955. leto. Stanovanje, družinsko ali samsko, zagotovljeno. Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela in pogoji dostavite na gornji naslov do 20. junija 1955.

Razpis

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana

mesto DIREKTORJA

pri podjetju

»ČREVARNA«, Ljubljana, Poljanska cesta

Pogoji: izučen mesar z večletno prakso v vodstvu podjetij te ali sorodne stroke.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazili šolske in strokovne izobrazbe ter opisom dosedanje zaposlitve dostavite tajništvu za gospodarstvo MLO, Ljubljana, Kresija, soba 25.

Zadnji rok za vlaganje prošenj je 15. junij 1955.

Razpis

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana

mesto POSLOVODJE

pri obrtni delavnici

»NOVA KNJIGOVEZNICA«, LJUBLJANA, Zarnikova ulica

Pogoji: Knjigoveški mojster z večletno prakso, ki obvlada vsa knjigoveška dela, obvladati mora tudi vso kartonažo.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazili šolske in strokovne izobrazbe ter opisom dosedanje zaposlitve dostavite tajništvu za gospodarstvo MLO, Ljubljana, Kresija, soba 25.

Zadnji rok za vlaganje prošenj je 15. junij 1955.

»JELOVICA«, medzadružni lesni kombinat — ŠKOFJA LOKA

PRODA NASLEDNJE STROJE:

POLNOJARMENIK »PINIKEY« 400 mm,
CEPILNI JARMENIK »ESTERER«,
CEPILKO »BRATSTVO«,
STROJ ZA ROGLIČKANJE »STUP — ILIDJA«,
ELEKTROMOTOR »ELIN« 69.8 KW (DM 4),
ELEKTROMOTOR »VILIMO MUSIPARRE« 42 KW,
CENTRIFUGALNA VODNA ČRPALKA »SCHUCKERT«,
CENTRIFUGALNA VODNA ČRPALKA »GARWENSWERKE«,
CENTRIFUGALNA VODNA ČRPALKA »AEG UNION«,
CENTRIFUGALNA VODNA ČRPALKA »GARWENSWERKE«.

Poleg navedenih strojev je naprodaj še večje število manjših lesno obdelovalnih strojev in rezervnih delov.

Ogled možen vsak dan — razen nedelje — od 7. do 14. ure.

Zamenjamo avtomobil »AUSTIN«, 6-valjni,

z zaprto jekleno karoserijo, primeren za prevoz mesa ali drugih živil,

za dobro ohranjen tovorni avtomobil 2-3 t

Uprava komunalnih in gospodarskih ustanov, Gornja Radgona

Jušin je stopil korak naprej, z nepredirljivim obrazom. »Jaz bi bil pripravljen...«

»Vi ne.« Ovcin je spet enkrat okusil sladkost moči. »Poveljnik Vas potrebuje pri raportu, Jušin. Hesselberg umira in Vam mora predati svoje mesto.«

V Jušinovih udrtih očeh se je nekaj zganilo. Rosselius je sklonil glavo in se vdal. Waxell že skoraj ni več poslušal tega razgovora. Kakšen nered! je mislil. Mesta predajati! Kakor da bi bili v domovini! Mar nimamo drugih skrbi? Kitrov se je ozrl proti Rosseliusu. Rosselius, poveljnikov pribočnik, neraben, stran vržen, ker sedaj Bering zaupa drugim možem... da, skrajni čas je že bil, da gre mojster Kitrov na kopno in se ogleda za pravim.

Dva mornarja sta prinesla Hesselbergova nosila in jih postavila poleg poveljnikovih. Oficirji, utrujeni še od prevoza, so posedli po tleh. Bering in Hesselberg sta si bila v tej uri podobna kakor dvojčka. Enako bleda koža, enaka ohromelost, enako starčevski lasje. Zunaj pred Beringovo kočo so delali možje, ki so ostali zdravi. Gradili so zavetišče, veliko, z drvmi in krznom opaženo votlino. Njihovi mrmrajoči glasovi so spremljali posvetovanje. O lisicah so se pogovarjali, o naporih bolnikov, da bi se ubranili nočnih napadov, in tudi o smrti vojaka Stepanova. Sveži grobovi, na katerih so čuječe stale straže s palicami v rokah, so prekinjali belino obrežja. Lisičje in vidrne kože so visele razobešene med domovanji. Steller je dajal navodila: »Vasiljev z iskalci lesa v gore! Tomaž, ti pazi, da bodo lovci vider po povratku meso nasolili in spravili v sode! Nič ne sme iti v nič, slišiš? Mjatlev, vzemi košaro in išči čebule! Mornarček Waxell, k iskalcem vode!«

Waxellu se je nagrbančilo čelo, ko je zaslišal ime svojega sina. Ljudje dejansko ubogajo, ubogajo pritepenega pisača, tega zajenca. Medtem ko so oficirji bivali na palubi in pazili na ladjo, je bil ta Steller na kopnem ustanovil pravo državo, postavil mornarje in vojake v svojo službo in se vsilil za gospodarja. Z odobritvijo poveljnika! Stellerjeva dežela — zdaj se mu je posrečilo. Waxell je besen zaškripal z zobmi.

»Vi ste torej mnenja, gospodje,« je začel Bering s tihim glasom, »da bi bilo prenevarno, pustiti ladjo še dalje na sidru v koritu?«

»Nemogoče, da bi tam imeli posadko,« mu je segel v besedo Waxell. »Odrezana bi bila, pri večjem viharju bi šla pozlu skupno z jambornico.«

Ovcin je razburjen dvignil roko. »Waxell, Vi hočete pustiti na cedilu, kar nas edino lahko še reši!«

»Naše sprave,« je šepetal Bering, »kompas, zadnji ostanki ladijskega provianta... vse to potrebujemo.« Vzravnal se je. Njegove besede so postale ostre in jasne: »In mi potrebujemo tudi ladjo.«

»Zakaj? Predlagam, da odpošljemo takoj poizvedovalno četico, ki naj najde pot v Petropavlovsk...«

»Mi nismo na Kamčatki, poročnik Waxell. In za to se moramo zahvaliti Vam!«

Waxell je umolknil zakrknjeno.

»Ladja...« je hropeče spregovoril Hesselberg na nosilih, »pazite na ladjo! Jušin, milo Vas prosim... Vi ste zdaj krmar...«

Jušin se je ozrl naokrog. Njegov obraz je bil nalahno zardel, iz zadrege in zmedenosti. Ladja — edino, kar jih je na tem neznanem koscu sveta vezalo z domovino. Grizel je spodnjo ustnico. Poti po suhem do Petropavlovska, kakršno je imel za mogočo Waxell, si ni mogel prav zamisliti. Drobni, šepetajoči glasovi so se oglasili v njem: Pazite na vse, Jušin, kar se dogaja na palubi! Zapišite! Kapitan Čirikov želi poročila o vsaki besedi in o vsakem dejanju poveljnika... To je povelje admiralitete, to je povelje njenega veličanstva carice. Davno je bilo že to, nekje nekoč je tekel razgovor o tem. Čirikov, Plautin, Delisle de la Croyère. Odpeljali so se, zavejani so... Poveljnik — bolan in utrujen... Samotna je bila ta obala, grozljiva in strašna. Le zakaj se je bil, pomožni krmar Jušin, takrat spustil na posel s Plautinom? Zato, da je zdaj šel bedno rakom žvižgat, skupno s tistim, kar je bil opazoval in zapisoval, skupno s tistimi, o katerih naj bi bil dajal poročila. Globok obup se ga je polotil. Čutil se je bedno žrtev na zastrtem, nevidnem oltarju. Dežela Gama ali severovzhodna dežela — vprašanje, za katero je takrat šlo, je bilo medtem že davno rešeno. Ali morda ne? Je li Čirikov medtem morebiti odkril deželo Gamo? Kočljive stvari. Nesrečna ura, ko je bil Jušin govoril s Plautinom. Rojstna ura trohnobe, razkroja, začetek plazeče se smrti. Želel si je v Petropavlovsk, kar moči hitro, da bi izvedel, ali je ravnal prav ali ne, in se oklepal pri tem ladje, kakor potapljajoči se slamnate bilke. Beringove oči so počivale na njem. Mučile so ga.

»Ali se nadejate, Jušin,« je vprašal Bering, »da bi ob visoki vodi spravili ladjo na breg?«

»Zakaj pa, kapitan poveljnik?« je ugovarjal Ovcin. »Jaz rad prevzamem stražo na palubi.«

»Ne, Ovcin. Je že prav: vsako neurje lahko odtrga »Svetega Petra« od sidra in ga zažene na morje ali ob čeri. Mi ne smemo izgubljati še nadaljnjih ljudi.«

»Poskusim,« je zaklical Jušin. »Brž ko bo vreme ugodnejše...«

»Jaz tudi,« je pritrdil Ovcin.

Hesselberg se je hvaležno smehljal. Jambornica — ljubljena — visoko na obrežju bo stala, nepremična, toda ne razdrobljena, razkosana. Popraviti jo bo mogoče, na novo opremiti za vožnjo domov... Zaprl je oči. Ko so ga po končanem posvetu hoteli spet odnesti iz poveljnikove koče, se ni ganil. Bering ga je prijel za roko. Bila je mrzla in trda.